

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Μ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689

1 ΜΑΪΟΥ 1963

ΑΡΙΘ. 9

ΑΣ ΓΙΝΗ ΔΙΔΑΓΜΑ

Χίλια ἔτη ἔχουν παρέλθει, ἀφ' ὅτου εὐσεβεῖς, ταπεινοὶ καὶ καθαροὶ τὴν καρδίαν ἀναχωρηταὶ καθιέρωσαν τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος ὡς τὴν μυστικὴν καθέδραν τοῦ πνεύματος· καὶ μακρὰν τῆς τύρβης τῶν ἐγκοσμίων, ἀφιέρουν ἑαυτοὺς εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πλήρη πρὸς Αὐτὸν ἔνωσιν.

*

Ἦτο ἡ εὐλογημένη ἐποχὴ τοῦ Βυζαντίου, πού μέσα εἰς τοὺς Καθεδρικοὺς του ναοὺς, τὰς Μονὰς του, τὰς Αὐλὰς τῶν Βασιλέων του, τὰ οἰκήματα τῶν εὐγενῶν του, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐργαστήρια τῶν ἀποχειροβιῶτων ἀνθρώπων ἠκονίζετο, μὲ ἀκαμπτον σταθερότητα, τὸ ξίφος τοῦ Χριστοῦ· ἐπυροῦντο αἱ ψυχαὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς θείας ἀληθείας· καὶ ἠγάπτοντο αἱ φλόγες, πού μεταδοθεῖσαι βραδύτερον εἰς τὴν Δύσιν, ἐξήστραψαν εἰς τὰ ἐξαισία φέγγη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

*

Συνεταράσσετο καὶ τότε τὸ Βυζάντιον ἀπὸ φλέγοντα καὶ ζωτικῆς σημασίας κοινωνικά ζητήματα, πού καὶ σήμερον προβάλλονται εἰς τὴν κοινωνικὴν συνείδησιν, καὶ τὰ ὁποῖα ἠξίου σαφῆ, καθωρισμένην, καὶ ἰκανοποιητικὴν ἀπάντησιν. Ἦτο ὅμως πιστεύουσα ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ. Ἡ ζωὴ του ἐμπεποτισμένη καθ' ὀλοκληρίαν ὑπὸ θρησκευτικότητος. Καὶ σταθερὸς ὁ προσανατολισμὸς τῶν ψυχῶν πρὸς τὸ μυστικὸν βάθος τῆς. Καὶ εἴλοντο διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ μυστήριον. Καὶ εἶχον τὴν δυνατότητα νὰ ζήσουν ἐν αὐτῷ καὶ νὰ ἔνωθουν μετ' αὐτοῦ. Διότι κατενόουν, ὅτι ὅταν ἔλλείψῃ τὸ μυστήριον καὶ ὁ μυστι-

κὸς προσανατολισμὸς πρὸς τὸν Θεόν, τὸ πᾶν γίνεται στεῖρον καὶ ἐπιφανειακόν, καὶ περιωρισμένον, καὶ ἐστερημένον βάθους καὶ θετικοῦ νοήματος.

Ἦτο τότε ἡ ἐποχὴ τῆς Καθολικῆς καὶ Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς ὁποίας τόσον διάφορος εἶναι σήμερον ἡ ἐκτίμησις τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς ὑφῆς τῆς, καὶ τῆς ὑψηλῆς ἠθικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς τῆς ἐννοίας.

*

Τὴν χιλιετηρίδα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς μοναστικῆς πολιτείας τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐώρτασεν καὶ ἐορτάζει τὸ ἐλεύθερον Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ ἡ αὐτοκέφαλος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, μὲ ἐξαιρετικῶς ἐπιβλητικὰς τελετουργίας καὶ μὲ Αὐλικὴν λαμπρότητα. Καὶ ἡ «Ἐκκλησία» θεωρεῖ ἐπιβεβλημένον καθήκον τῆς νὰ ἐκδώσῃ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐορτασμοῦ τούτου, ἰδιαίτερον πανηγυρικὸν τεῦχος. Διὰ τοῦτο, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀρκοῦμεθα νὰ ἐπισημάνωμεν σήμερον, εἶναι ἡ ἀκλόνητος ἐμμονὴ τοῦ λαοῦ μας εἰς τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν του καὶ ἡ ὀλόψυχος ἀφοσίωσις του εἰς τὰς θρησκευτικὰς του παραδόσεις, πού ἐξεδηλώθησαν, κατὰ τὸν συγκινητικώτερον τρόπον, εἰς τὸ προσκύνημα τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τῆς πανσέπτου εἰκόνης τῆς Θεομήτορος («Ἄξιόν Ἔστι»), πού μετεφέρθησαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως εἰς Ἀθήνας.

Τὴν ἐσπέραν πού προεπέμφθησαν εἰς τὸ σημαιοστόλιστον πολεμικὸν πλοῖον διὰ νὰ ἐπανακομισθῶσιν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, τὰ πλήθη δὲν ἐγκατέλειψαν τὴν προκουμαίαν καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ πλοῖον ἐξῆλθε τοῦ προλιμένος! Καὶ παρέμενον ἐκεῖ καθηλωμένα

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

III'

ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἀριθ. 433

Ἐν Βουκουρεστίῳ Ἀπρίλιος 1963

Μακαριώτατον

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κύριον Χρυσόστομον

Ἀθῆναι

Μακαριώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἀδελφὲ ἐν Χριστῷ
Ἀναστάντι,

Εὐχαριστοῦντες ἐκ βάθους ψυχῆς τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα διὰ τὰς ἀδελφικὰς εὐχὰς, τὰς ὁποίας εὐημεροῦσθαι νὰ μᾶς ἀποστείλῃ ἐπὶ τῇ εορτῇ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, μὲ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ χαρᾶς ἀπευθύνομεν πρὸς τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα τὸν πασχάλιον χαιρετισμὸν διὰ τοῦ ἕμνον τῆς νίκης: «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαρισάμενος».

Ἡ εορτὴ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μᾶς βοηθεῖ κατ' ἔτος νὰ ἔχωμεν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀξίαν τῆς εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων περιεχομένης μαρ-

τυρίας περὶ τῶν φρικτῶν Παθῶν καὶ τῆς τριημέρου Ἀναστάσεως.

«Ἴδὸν ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀναγινώσκομεν εἰς τὸ κατὰ Μάρκον ἱερὸν Εὐαγγέλιον (ι' 33 - 34), καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται».

«Ἀσφαλῶς οὖν, λέγει ὁ ἀπόστολος Πέτρος (Πράξ. β', 32-36' γ', 15), τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, τὸν δὲ Ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν».

Ὁ δὲ ἀπόστολος Παῦλος γράφει πρὸς τοὺς Κορινθίους (Α' Κορ. ιε', 14-15) «εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἔρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· εἰς τὸ κενὸν δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ...».

Ἡ εορτὴ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μᾶς τοποθετεῖ λοιπὸν εἰς τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς του περὶ τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχον πρὸς ἀλλήλους ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ.

«Ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, διδάσκει ὁ ἅγιος Εὐαγγε-

ἕως τὴν βαθεῖαν νύκτα, ὡσὰν νὰ ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὰ σπλάγχνα των ἡ καρδιά των.

*

Ἄς μᾶς γίνῃ τοῦτο δίδαγμα. Ἡ κοινὴ σήμερον ἔχει ἀποβῆ ἀγρός εἰς τὸν ὀποῖον, μὲ πᾶσαν ἄνεσιν, σπεύρεται ὁ σπόρος τῆς ἀπιστίας. Ἀπεδείχθη ὅμως περιτράνω, ὅτι ὁ σπόρος οὗτος δὲν ἀποκτᾷ ρίζωμα εἰς τὰ πατρῷά μας ἐδάφη, καὶ ὅτι τὰ ἀναφυόμενα κακόγονα ζιζάνια δὲν συμπίπτουν τὸν σῖτον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ λαὸς μας ἀντιτάσσει ἀπόλυτον ἄρνησιν. Καὶ ἡ σφενδόνη τοῦ Κυρίου εἶναι βέβαιον, ὅτι θά κωνιορτοποιήσῃ τὸ ἀγαλμα μὲ τοὺς πηλίνους πόδας, κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ Δανιήλ. Ἡ ἔννοια τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδος παραμένει ἀρρήκτως συνδεδεμένη εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ μας· καὶ τὸ λάβαρον τοῦ Σταυροῦ θά καταισχύνη τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν τοῦ Ἀντιχριστοῦ. Ἀρκεῖ νὰ παραμένωμεν πάντοτε πιστοί· καὶ εὐπειθεῖς υἱοὶ τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας, ὑπέρμαχοι τῶν δικαίων της, καὶ

ἀφωσιωμένοι ὀπαδοὶ τῆς ὀρθῆς διδασκαλίας της.

*

Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ κατανοηθῇ σαφῶς ὑπὸ τῆς παντοειδοῦς μας Ἠγεσίας, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ζῆ καθ' ὀλοκληρίαν ἐντὸς τῆς Ὀρθοδοξίας. Καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη δημιουργικὴ καὶ καθοδηγητικὴ τῆς μελλοντικῆς του πορείας ἰδέα, ἀπὸ τὸν ἱερὸν καὶ ἄρρηκτον σύνδεσμον τῆς πίστεως πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Σύνδεσμον ποῦ διεμορφώθη εἰς τὸ Βυζάντιον ὡς ἐκπολιτιστικὸν Χριστιανικὸν ἰδεῶδες. Καὶ ἐξῆστραψε εἰς τὸ ἀγιώνυμον Ὄρος ὡς ἀγὼν διὰ τὴν ἠθικὴν τελείωσιν καὶ διὰ τὴν θέωσιν τῆς ζωῆς, τῆς τε ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἀπέβη διὰ τὸ Ἔθνος μας, ὅχι μόνον παμφαῆς λύχνος τῆς ὀρθῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ τῆς πορείας του πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀνέκτησεν ἐν τέλει μὲ ποταμοὺς αἱμάτων καὶ μὲ τὴν πρωτοπορίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας του.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΙΛΙΕΤΗΡΙΔΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Γ' Ε Ν Α Θ Η Ν Α Ι Σ

Μετὰ πάσης λαμπρότητος ἐγένετο τῇ 17ῃ Ἀπριλίου ἡ ἑναρξίς τῶν εορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῇ Χιλιετηρίδι τοῦ Ἁγίου Ὄρους, αἵτινες διήρκεσαν μέχρι καὶ τῆς 24ης τοῦ αὐτοῦ μηνός, συμφώνως τῷ καταρτισθέντι προγράμματι.

Ἄπασαι αἱ προγραμματισθεῖσαι ἐκδηλώσεις ἐγένοντο μετὰ τῆς προσηκούσης μεγαλοπρεπειας καὶ ἐν μέσῳ ἀτμοσφαιρας βαθυτάτης θρησκευτικῆς κατανώξεως. Κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν λαβουσῶν χώρων τελετῶν ἦτο ἡ εὐρυτάτη συμμετοχὴ τοῦ θρησκευόντος λαοῦ εἰς αὐτάς καὶ ἡ ποικιλοτρόπως ἐπιδειχθεῖσα παρὰ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος εὐλάβεια.

Ἡ ἑναρξίς τῶν ἐκδηλώσεων ἐγένετο διὰ τῆς ἀφιξέως εἰς Πειραιᾶ τοῦ πολεμικοῦ πλοίου τοῦ φέροντος τὴν ἱστορικὴν καὶ θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, τῆς ἐπονομαζομένης («Ἀζιὸν ἐστίν»). Πολὺ πρὸ τῆς ἀφιξέως τοῦ πλοίου εἶχον λάβει εἰς τὸν πρὸ τοῦ Δημαρχείου τοῦ Πειραιῶς προβλήτα θέσιν ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς Μητροπολίτης Ἰδρας κ. Προκόπιος, Σεβ. Μητροπολίται καὶ Ἐπίσκοποι, ὁ ἱερός Κλῆρος τοῦ Πειραιῶς, ἀντιπρόσωποι τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ὁ ἐκπροσωπῶν τὴν Κυβέρνησιν Ἰφυπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιμπράν-

λιστῆς Ἰωάννης (Α' Ἰω. δ', 7-8), ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεννιῆται καὶ γινώσκει τὸν Θεόν. Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν».

«Καταρτίξεσθε, λέγει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Β' Κορ. ιγ', 11), παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἐσται μεθ' ὑμῶν».

Κοινοποιούντες ὑμῖν τὰς σκέψεις αὐτάς, δεόμεθα θερμῶς τοῦ Ὁδρανίου Πατρός, τοῦ Ἀναστάσιος ἐκ νεκρῶν Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅπως χαρίζοσι εἰς τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ τοὺς Ἱεράρχας τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου ὑγείαν καὶ μακροζωίαν, διὰ τὰ δυνήθητε τὰ κατεσθύνητε τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν λειτουργῶν καὶ τῶν πιστῶν, τῶν ὁποίων τυγχάνετε Ἀρχιεπισκοπῆς, εἰς καρποφόρον δημιουργίαν ὑπὲρ τῆς ἀνθρώπου τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὲρ τῆς οἰκειώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Λυτρωτοῦ Χριστοῦ κομισθείσης εἰς τὴν ἀνθρωπότητα λυτρώσεως καὶ ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς συνπαράξεως ὄλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου.

Καταπαζόμενοι ὑμᾶς μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης, διατελούμεν τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος ἐν Χριστῷ Ἀναστάσι συλλειτουργῶς

Ὁ Πατριάρχης Ρουμανίας

† Ἰουστινιανὸς

της, κλιμάκιον τῆς Ἐπιτροπῆς εορτασμοῦ, ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς μετὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, τὰ προεδρεῖα τῶν Πειραικῶν Ὄργανώσεων, ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ πλῆθος εὐσεβοῦς λαοῦ τοῦ Πειραιῶς, ἐνῶ ὁ πῆριξ χώρος καὶ αἱ ὁδοί, δι' ἃν θὰ διήρχετο ἡ πομπή, εἶχεν διακοσμηθῆ καταλλήλως, ἀγῆματα δὲ ναυτικοῦ καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Δήμου εἶχον λάβει θέσεις πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν.

Ἄμα τῇ ἀγκυροβολίᾳ τοῦ πλοίου περὶ ὥραν 6.30 ἀπογευματικὴν καὶ ἐν μέσῳ γενικῆς κωδωνοκρουσίας τῶν Ἱ. Ναῶν καὶ τῶν συριγγῶν τῶν ὁρμούντων εἰς τὸν λιμένα τῶν πλοίων καὶ τῶν ριπτομένων ὑπὸ τοῦ Πυροβολείου τῆς Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων χαιρετιστηρίων βολῶν, ἀνῆλθον ἐπ' αὐτοῦ ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως. Ἀκολουθῶς κατῆλθον τοῦ πλοίου τὰ 26 μέλη τῆς Ἀγιορειτικῆς Κοινότητος, ἅτινα προσεφώνησεν καταλλήλως ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς κ. Ντεντιδάκης, ἀπήντησε δὲ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Πρωτεπιστάτης αὐτῆς Δαμιανὸς Ἰβηρίτης. Ἀκολουθῶς ἐξῆλθον τοῦ πλοίου οἱ φέροντες τὴν ἱερὰν εἰκόνα Σεβ. Μητροπολίται Ρόδου κ. Σπυρίδων καὶ Καρπάθου κ. Ἀπόστολος καὶ ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς κ. Προκόπιος καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὴν «σερδάρηδες». Ἀμέσως ἐσχηματίσθη πομπή, ἣτις κατηρθύνθη εἰς τὸν πρὸ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος χώρον, ὅπου, εἰς εἰδικῶς στηθεῖσαν ἐξέδραν, ἀνεπέμφθη δέησις ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς κ. Προκοπίου. Ἐκεῖθεν ἡ πομπή, προηγούμενης τῆς ἱερᾶς εἰκόνας, διὰ τῆς λεωφόρου Βασιλέως Γεωργίου Α' ἐφθασε πρὸ τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου Πειραιῶς. Ἐκεῖ οἱ φέροντες τὴν ἱερὰν εἰκόνα, ἡ τιμητικὴ συνοδεία αὐτῆς καὶ οἱ ἐπίσημοι ἐπεβιβάσθησαν αὐτοκινήτων καὶ κατηρθύνθησαν εἰς Ἀθήνας. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν ὁδῶν ἀπὸ τοῦ προβλήτου μέχρι τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου εἶχον συρρεύσει ἐκατέρωθεν τῶν ὁδῶν ἄπειρα πλῆθη εὐσεβοῦς λαοῦ, τὰ ὅποια παντοιοτρόπως ἐξεδήλουν τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ἱερὰν συγκίνησιν των.

Ἀκολουθῶς καὶ ἐνῶ ἡ μουσικὴ τοῦ λιμενικοῦ σώματος ἀνέκρουε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ἡ πομπὴ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν κατηρθύνθη πρὸς τὴν ὁδὸν Βασιλέως Γεωργίου διὰ τὴν ἀνοδὸν τῆς πρὸς Ἀθήνας. Ἡ εἰκὼν φερομένη ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐθνοφυλακῆς Ἁγίου Ὄρους καὶ πλαισιουμένη ὑπὸ ἀνδρῶν τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ ἐναπετέθη εἰς αὐτοκίνητον, τὸ ὁποῖον εἶχε καταλάβει τὸ κέντρον περιπύου τῆς παμπῆς. Ἐκατέρωθεν τοῦ αὐτοκινήτου τούτου εἶχον λάβει θέσεις μοτοσυκλετισταὶ τῆς τροχαίας Πειραιῶς. Μετὰ τὴν ἐπιβίβασιν καὶ τῶν λοιπῶν ἐδόθη τὸ σύνθημα τῆς ἐκκινήσεως τῆς πομπῆς. Προηγεῖτο δύναμις μοτο-

συκλετιστῶν καὶ ἠκολούθει τὸ αὐτοκίνητον, τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον ὁ μητροπολίτης Ἀχαΐας καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας Πειραιῶς κ. Νικητάκης. Τοῦ δευτέρου αὐτοκινήτου ἐπέβαινον οἱ μητροπολίται Ρόδου καὶ Καρπάθου καὶ ὁ πρωτεπιστάτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους, κατόπιν τὸ φέρον τὴν σεπτὴν εἰκόνα αὐτοκίνητον, τὸ ὁποῖον ἠκολοῦθεῖτο ὑπὸ αὐτοκινήτου τοῦ ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Κουνδούρου καὶ τοῦ ὑφυπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιμπράντη, τῶν αὐτοκινήτων τῶν Πατέρων τῆς ἱεράς ἐπιστοίας τοῦ Ἁθωνοῦ, τῶν βουλευτῶν Πειραιῶς καὶ ἄλλων ἀξιωματῶν. Ἡ ὅλη πομπὴ ἐκινήθη πρὸς Ἀθήνας μέσῳ Νέου Φαλήρου, ὅπου ὑπεδέχθη ταύτην ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος, καὶ λεωφόρου Συγγροῦ, ἡ δὲ διαδρομὴ τῆς εἶχε προκαλέσει ριγὴ ἱεράς συγκινήσεως εἰς τὰ πλήθη τῶν πιστῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον συρρεῦσει καὶ καταλάβει ἐπικαίρους θέσεις, καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς. Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον συμβολῆς Νέας Σμύρνης καὶ Καλλιθέας, ἐστάθμευσε, διότι τὴν ἀνέμενον ὁ κλῆρος, ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν Νέας Σμύρνης καὶ πλήθη λαοῦ. Εἰς ἀτυμόσφαιραν εὐλαβείας καὶ κατανύξεως βαθυτάτης ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν Ὑψιστον δέησις καὶ ἀκολούθως ἡ πομπὴ συνέχισε τὴν ἀνοδὸν τῆς εἰς Ἀθήνας, προκαλοῦσα δέος ἱερὸν εἰς τοὺς εὐλαβεῖς χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι εἶχον συρρεῦσει εἰς τὰς ὁδοὺς.

Τὴν 8ην ἐσπερινὴν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας. Εὐθὺς ὡς διήλθε πρὸ τῆς πύλης τοῦ Ἀδριανοῦ, τὰ πυροβολεῖα τοῦ Λυκαβηττοῦ ἔρριψαν χαιρετιστηρίους βολὰς, ἐνῶ οἱ κῶδωνες τῶν ἐκκλησιῶν τῶν Ἀθηνῶν ἐκρούοντο χαρμολογῶν. Προηγούντο τροχονόμοι μοτοσυκλετισταὶ τῆς ΕΣΑ καὶ ἠκολούθει περιπολικὸν αὐτοκίνητον τῆς ἀστυνομίας καὶ ἐν συνεχείᾳ αὐτοκίνητα, τὰ ὁποῖα ἔφερον τὸν σταυρὸν μετὰ τῶν ἐξαπτερώγων, τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς τελετάρχας, τὰ 26 μέλη τῆς ἱεράς κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῆς συνοδείας των, τὸν πρωτεπιστάτην τοῦ Ἁγίου Ὁρους μετὰ τῆς πατριαρχικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ τὸν Ὑφυπουργὸν Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Κουνδούρου, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων. Ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας εὐρίσκετο εἰς ἀνοικτὸν ὄχημα περιβαλλομένη ὑπὸ τῶν συνοδευόντων αὐτὴν ἀρχιερέων καὶ μελῶν τῆς ἀγιορειτικῆς ἀντιπροσωπείας, καθὼς καὶ τριῶν σεργάρεδων τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Εἰς τὸν πρὸ τοῦ μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου χῶρον ἀνέμενον ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ Ὑφυπουργὸς Γεωργίας κ. Βουρδουμπᾶς, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Τσουκαλᾶς μετὰ τοῦ προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου κ. Ἀντωνοπούλου καὶ πολλῶν δημοτικῶν συμβούλων, κλιμάκιον τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφίξιν τῆς πομπῆς εἰς τὸν χῶρον τοῦ μνημείου καὶ τὴν ὑποδοχὴν τῆς ἱεράς κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους κατεβιβάσθη ἡ ἱερά εἰκὼν καὶ ἐψάλη δέησις παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσόστομου, μετὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Τσουκαλᾶς ὁμιλήσας ἐκ

μέρους τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐξέφρασε τὴν συγκίνησιν ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, προσθέσας μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς :

«Συμβολισμόν βαθύτατον περικλείει ἡ ἐν μέσῳ ὄλων ἡμῶν παρουσία τῆς σεπτῆς εἰκόνας διότι δραματικὰς στιγμὰς διέρχεται σήμερον ὁ κόσμος ὁλόκληρος καὶ σεύονται καθημερινῶς τὰ θεμέλια τῶν κοινωνιῶν, ὑπὸ τὰ ἀνηλεῆ πλήγματα τῆς ἀνηθικότητος, τοῦ σπαραγμοῦ καὶ τοῦ μίσους. Ἱστορικῆ, πράγματι, εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς ἱεράς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἵνα μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς χιλιεστῆς ἐπετείου τοῦ μοναχικοῦ βίου τοῦ Ἁθῶ μεταφερθῆ εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ εἰκὼν αὕτη, πρὸ τῆς ὁποίας σήμερον ὁ ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος μετὰ σεβασμοῦ καὶ κατανύξεως δέεται».

Εἰς τὸν Δήμαρχον ἀπήντησεν εὐχαριστήσας ἐκ μέρους τῆς ἱεράς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὁ πρωτεπιστάτης αὐτῆς κ. Δαμιανὸς Ἰβηρίτης.

Κατόπιν ἐσχηματίσθη ἡ μεγάλη πομπή, τῆς ὁποίας τὸ μῆκος ὑπερέβαινε τὰ 600 μέτρα. Προηγούντο μοτοσυκλετισταὶ καὶ ἄνδρες τῶν σωμάτων ἀσφαλείας καὶ ἠκολούθουν ἡ φιλαρμονικὴ τοῦ δήμου Ἀθηναίων, τὰ ἐξαπτερύγα, βυζαντινὴ χοροψαλμὴ καὶ ὁλόκληρος ὁ κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. ἠκολούθει ἡ ἱερά εἰκὼν, τὴν ὁποῖαν ἐκράτουν ἀρχιμανδρίται τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους μετὰ τῶν σεργάρεδων. Ὅπισθεν τῆς εἰκόνας εὐρίσκετο ἡ 28μελὴς ἱερά σύναξις τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ὁ διοικητὴς αὐτοῦ κ. Κωνσταντόπουλος. Κατόπιν ἤρχοντο ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις εὐρισκομένων μητροπολιτῶν, τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Δήμαρχος καὶ τὰ μέλη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ τὴν πομπὴν ἔκλειον στρατιωτικὰ τμήματα.

Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς πομπῆς ἀπέδιδαν τιμὰς τμήματα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ἐνῶ εἰς τὴν Πλατεῖαν Μητροπόλεως εἶχε παραταχθῆ ἡ ἀνακτορικὴ φρουρὰ μετὰ τῆς μουσικῆς τῆς καὶ ἡ ἀνακτορικὴ ἴλη. Εἰς τὰ πεζοδρόμια τῶν ὁδῶν, ἀπὸ ὅπου διήρχετο ἡ πομπή, συνωστίζοντο χιλιάδες λαοῦ.

Τὴν 8.45 ἐσπερινὴν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν εἰς τὰ προπύλαια τοῦ ὁποίου ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος ὑπεδέχθη τὴν εἰκόνα, ἣτις ἐποθετήθη ἐπὶ εἰδικοῦ βάθρου εἰς τὸ κέντρον τοῦ ναοῦ πρὸ τῆς ὥραίας πύλης. Κατόπιν ἐψάλη παράκλησις καὶ ἐτελέσθη δοξολογία, μετὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς ἱεράς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἀνεφέρθη εἰς τὴν συμβολὴν τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁθῶ εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ εἰς τὴν στερέωσιν καὶ διαφύλαξιν τῆς πίστεως.

Εἰς τὸν Μακαριώτατον ἀπήντησεν εὐχαριστήσας διὰ τὴν λαμπρὰν ὑποδοχὴν ὁ ἠγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου κ. Κωνσταντῖνος.

Ἡ τελετὴ ἐτερατίσθη περὶ τὴν 9.15 μ.μ., ὁπό-

τε οἱ ἐντὸς τοῦ ναοῦ εὐρισκόμενοι προσεκύνησαν τὴν ἱερὰν εἰκόνα καὶ ἤρχισαν ἀποχωροῦντες.

Κατὰ τὸ Συναξάριον, ἡ ἱστορία τῆς εἰκόνης «Ἄξιόν Ἔστιν» ἔχει ὡς ἐξῆς: «Πλησίον τῆς Σκήτης τοῦ Πρωτάτου ὑπάρχει ἕνας μέγας λάκκος μετὰ διάφορα κελλῖα. Εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἑκατοικοῦσε ἕνας ἱερομόναχος ἐνάρετος μετὰ ἕνα ὑποτακτικόν του. Ἐνα Σαββατόβραδο, ὁ γέροντος μοναχὸς ἐπήγχε εἰς τὸ Πρωτῶτον, διὰ νὰ παραστῆ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, ἄφησε δὲ τὸν ὑποτακτικόν του νὰ φυλάξῃ τὸ κελλί του. Ὅταν ὁμοῦς ἐβράδυνασε, ὁ ὑποτακτικὸς ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν ἐνὸς ξένου, ἀγνώστου του, καὶ μετὰ χαρὰν τὸν ἐφιλοξένησε. Τὴν νύκτα, ὅπως ὑπάρχει συνήθεια εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, ἐξύπνησαν καὶ ἤρχισαν νὰ διαβάζουσι τὴν Ἀκολουθίαν. Ὅταν ὁμοῦς ἐφθασαν εἰς τὸ «Τὴν Τιμιωτέραν», ὁ ὑποτακτικὸς ἐψάλε, κατὰ τὸ συνήθη, τὸν ὧσαῖον πρᾶγματι ὕμνον. Ἀμέσως ὁμοῦς, ὁ ξένος μοναχὸς τὸν διέκοψε καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ διαφορετικὰ τὸν Ὑμνον, προσθέσας ταυτοχρόνως εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τοὺς στίχους:

«Ἄξιόν ἐστίν ὡς ἀληθῶς μακαροῖσιν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ Παναμώμητον καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν».

Κατόπιν συνέχισε τὸν παλαιὸν συνήθη Ὑμνον «Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβεὶμ...». Ὁ ὑποτακτικὸς, γεμῆτος ἐκπληξίν, παρετήρησε τότε:

— Ἡμεῖς μόνον ἀπὸ τὸ «Τὴν Τιμιωτέραν» ἀοιζόμεθα τὸν Ὑμνον, τὸ δὲ «Ἄξιόν Ἔστιν» οὐδὲ ἠκούσαμε ποτέ, ἀλλὰ παρακαλῶ σε ποιήσον ἀγάπην καὶ γράψε μου τὴν προσθήκην αὐτὴν διὰ νὰ τὴν ψάλλωμεν καὶ ἡμεῖς.

— Φέρε μου μελάνι καὶ χαρτί, ἀπήντησε ὁ ξένος μοναχός.

— Δὲν ἔχω, δυστυχῶς, ἀποκρίθηκε ὁ ὑποτακτικὸς.

— Τότε φέρε μου μίαν πλάκα.

Λαβὼν δὲ ὁ ξένος μοναχὸς τὴν κομισθεῖσαν πλάκα, ἔγραψε μετὰ τὸν δάκτυλόν του τὸν ἀνωτέρω Ὑμνον «Ἄξιόν Ἔστιν», τὸσον δὲ βαθῶς ἐγαράγησαν τὰ γράμματα ἐπάνω εἰς τὴν πλάκα, ὥστε ἐδίδαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐγαράγησαν εἰς μαλακώτατον κερὶ. Κατόπιν ἐστράφη πρὸς τὸν ὑποτακτικόν καὶ τοῦ εἶπε:

— Εἰς τὸ ἐξῆς ἔτσι πρέπει νὰ ψάλλετε ὅλοι τὸν Ὑμνον τῆς Θεοτόκου.

Καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἔγινε ἄφαντος. «Ἦτο γὰρ ἅγιος Ἀγγελος».

Τὸ πρῶτ' οὗ ἐπομένης, ἐπανελθὼν ὁ γέροντος εἰς τὸ κελλί του, εἶδε τὸν ὑποτακτικόν του περιχαρῆ νὰ ψάλλῃ τὸ «Ἄξιόν Ἔστιν» καὶ μετ' ὀλίγον προσεκύνησε εἰς τὸν γέροντά του καὶ τὴν ἀγγελολογῶντα πλάκα. Ταυτοχρόνως τοῦ ἀφηγήθη τὰ συμβάντα.

Εἰς τὸ τέλος ἐκοινολόγησαν ὅλα τὰ διαδραματισθέντα καὶ εἰς τὴν ἱερὰν Κοινότητα, ἐπιδείξαντες καὶ τὴν πλάκα, μετὰ ἀποτέλεσμα ἢ εἰκῶν τῆς Θεοτόκου, ἢ εὐρισκομένη ἕως τότε εἰς τὸ κελλί, νὰ μετα-

φερθῆ εἰς τὸ Πρωτῶτον, ὅπου καὶ εὐρίσκεται ἕως σήμερα, ἐνθροονισμένη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Συνθρόνου, ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Βήματος, «ἐπειδὴ καὶ ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης αὐτῆς ἐψάλλῃ τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου ὁ Ὑμνος οὗτος».

Εἰς τὸ Συναξάριον προστίθεται ὅτι τὸ θαῦμα τοῦτο ἔγινε κατὰ τὸ 980 μ.Χ. — ἔκτοτε δὲ χρονολογεῖται καὶ ἡ προσθήκη «Ἄξιόν Ἔστιν» ὡς προοίμιον εἰς τὸν ἀρχαῖον τοῦ Κοσμᾶ Ὑμνον «Τὴν Τιμιωτέραν...».

Τῆ ἐπομένη, 18 Ἀπριλίου, ἡ Ἀγιορειτικὴ Ἀντιπροσωπεία μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ βιβλίον ἀκοροάσεων. Ἀκολούθως μετέβη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν καὶ ἐπεσκέφθη τὸν Ὑπουργόν κ. Εὐ. Ἀβέρωφ, πρὸς δὲν ἐπέδωκεν εἰκοσασφράγιστον πρόσκλησιν ὅπως παραστῆ κατὰ τὰς ἐν Ἀθῶν ἐαυτὰς. Ἐν συνεχείᾳ, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπεσκέφθη τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Π. Κανελλόπουλον, εἰς τὸν ὅποιον ἐπέδωκε πρόσκλησιν διὰ τὸν ἀσθενοῦντα Πρωθυπουργόν, ἥτις ἔχει ὡς ἐξῆς:

«*Τῷ Ἐξοχωτάτῳ Προέδρῳ τῆς Ἐθνικῆς Βασιλικῆς Ἡμῶν Κυβερνήσεως κυρίῳ Κωνσταντίνῳ Καραμανλῇ.*

Ἡ ἱερὰ Κοινότης τῶν 20 Βασιλικῶν, Πατριαρχικῶν καὶ Σταυροσηνιακῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀγιωνόμου Ὁρους Ἀθῶν.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ ἱερὰ ἡμῶν Κοινότης προσέρχεται ὀδυρομένη πρὸς τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Κυβερνήτου, τοῦ ἐκφράσαι, ἑὴν φωνῇ, αἰσθημάτων ἐγγνώμονος διαθέσεως, ἀπὸ τῆς ἰστορικῆς χλιετηρίδας, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ τῆς θρησκείας τοῦ Μοναστικοῦ Πολιτεύματος, ἐν τῷ Ἀγιωνόμῳ Ὁρει.

Ἐγκανχᾶται, Ἐξοχώτατε, ἐπὶ τῷ αἰσῶ τοῦτου γεγονότι, ὃ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σημασίαν, ἐγνωτιμῆσαι καὶ ἐξάσαι, ἢ σεβαστῆ ἡμῶν Κυβερνήσεως, ἢ ἀξίως σὺ ἡγέτης, πολλὰ μοχθήσας, ἐμμενεῖ διαθέσει καὶ οικονομικῆ ἀρωγῇ ἐκκλησῶν βουλομένη ἐορτασθῆναι τὸ μέγα τοῦτο ἱστορικὸν γεγονός.

Προσέρχεται τολμῶν, καθηκόντως κομίζουσα τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων τὴν ὑμῶν παράκλησιν, ὅπως αὕτη εὐαρεστονυμένη, τιμῆσιν προσσηκόντως τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον, ὅστις, ἀνεξίτηλος γράμμασιν, ἐνεχόραξεν ἐπὶ αἰωνίου πλακόσ, τὸ ὄνομα τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἱερὸν Τόπον ἡμῶν στορνῆν καὶ τὴν πολυειδῆ αὐτῆς συμβολὴν ἐν τῇ διοργανώσει τῶν ἱστορικῶν τοῦτων στιγμῶν, ἀπαύγασμα τῶν εὐσεβῶν αἰσθημάτων, ἡγέτου ἀνταξίον τῶν παραδόσεων λαοῦ εὐσεβοῦς καὶ πρὸς τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερὰ τῆς Πίστεως καὶ τοῦ Γένους στερεῶς ἐχοντος.

Ἐπ' ἐλπίδι δ' ἔχοντες, ὅτι ἡ ὑμετέρα Ἐξοχότης

θέλει τιμήσει διὰ τῆς παρουσίας αὐτῆς τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον καὶ διαβεβαιούμενοι περὶ τῶν πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν περὶ αὐτὴν ἐθνικὴν ἡμῶν Β. Κυβέρνησιν αἰσθημάτων τιμῆς καὶ ἀφοσιώσεως, ἐπιδίδομεν τὴν εἰκοσασφράγιστον ταύτην πρόσκλησιν, ἐπευχόμενοι ὅπως ὁ Ἅγιος Θεός, πρεσβείαις τῆς Ἐφόρου τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου καὶ Προστάτιδος, Παννυμῆτου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, χαρίζεται αὐτῇ ἀκλόνητον καὶ ἀστεμφῆ ὑγείαν πρὸς συνέχισιν τοῦ δημιουργικοῦ καρποφόρου καὶ ἐθνωφελοῦς αὐτῆς ἔργου καὶ διατελοῦμεν, ἅπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπροσώπων καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶν.

Μετὰ ταῦτα ἡ Ἀγιορειτικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐπεσκέφθη τὸν ἀσθενοῦντα Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰς δὲ ἐπέδωκεν πρόσκλησιν συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐν Ἀθῶν τελετάς, καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Ροδόπουλον.

Τῇ μεσημβρίᾳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ Μεγάρῳ παρετέθη ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου γεῦμα εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ρόδου κ. Σπυρίδων, Κῆφου κ. Ἀπόστολος, Πρεβέζης κ. Στυλιανός, Θήρας κ. Γαβοιῆλ, Πατάρων κ. Μελέτιος, Τιβεριάδος κ. Ἀνατόλιος, πρ. Πάφου κ. Φώτιος, οἱ Θεοφ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος, Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, οἱ 26 Ἀγιορεῖται πατέρες, ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐθν. Αὐτῆς κ. Κούνδουρος, ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Παν. Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Ἀβραντινῆς, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου Παν. Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Φιλιππαῖος, ὁ Γεν. Δ/ντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Παν. Ἀρχιμανδρίτης κ. Παντελεήμων Μπαρδάκος, ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς κ. Ντεντιδάκης, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὁρους κ. Κωνσταντόπουλος, ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Βασ. Ἐπιτροπος παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ κ. Ἀ. Ἀλιβιζᾶτος, οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου κ.κ. Β. Βέλλας, Γ. Κονιδάρος, Δ. Μωραΐτης, Π. Χρήστου, Π. Δημητρόπουλος, Κ. Καλοκύρης καὶ Ἀ. Παπαγεωργακόπουλος, ὁ Νομ. Σύμβουλος τῆς Ἐκκλησίας κ. Π. Παναγιωτάκος, ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Σ., ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Α., ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Ν., ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωρ/κῆς, ὁ Δ/ντῆς τοῦ Ὑπουργείου Ὁρησκευμάτων κ. Κελεμένης, ὁ Δ/ντῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Μισαίζος, ὁ Δ/ντῆς τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Μακαριωτάτου κ. Γεωργαντίδη καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι προσκεκλημένοι.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος ὁμιλῶν κατὰ τὰ ἐπιδόρπια νῦν χαρίστησεν τὴν Ἱερὰν Κοινότητα διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ἱερᾶς εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, ἀκολούθως δὲ ἐξῆρε τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερον οἱ Ἀγιορεῖται εἰς τὸ Ἔθνος, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς. Εἰς τὸν Ἀρ-

χιεπίσκοπον ἀπήντησαν εὐχαριστοῦντες ὁ Πρωτεπιστάτης καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Κοινότητος. Συγχρόνως ἐπέδωκεν τῷ Μακαριωτάτῳ εἰκοσασφράγιστον πρόσκλησιν ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἢ ὅποια ἔχει ὡς ἐξῆς :

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κυρίῳ Κῶ Χρυσόστομῳ

Καρναὶ τῇ 28ῃ Μαρτίου 1963

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης τῶν εἰκοσι Βασιλικῶν, Πατριαρχικῶν, καὶ Σταυροπηγιακῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγιωνόμου Ὁρους Ἀθῶν

Μακαριώτατε,

Τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει χιλιετίας, ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τῆς Ἱερᾶς καὶ Σεβασμίας Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, παρὰ τοῦ, ἐν Ἀγίοις Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν, Ἀθανασίου, τοῦ καὶ Ἀθωνίτου ἐπικληθέντος, ὡς καὶ τῆς ἴπ' αὐτοῦ ὀργανώσεως Μοναχικοῦ Μοναστηριακοῦ Κοινοβιακοῦ Πολιτεύματος, ἐπινεύσει τῆς Μητρὸς ἡμῶν Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τοῦ Προκαθημένου Αὐτῆς, Παναγιωτάτου Θειοτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κον Κον Ἀθηνανόρου, κοινῇ δὲ ἀποφάσει, τῶν εἰκοσι Βασιλικῶν, Πατριαρχικῶν, Σταυροπηγιακῶν Ἱερῶν Μονῶν αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ μεγάλῳ καὶ ἱστορικῷ τούτῳ γεγονότι, ἐπιτελεῖ, κατὰ Μάιον μῆνα ἐ. ἔτους, ἐορτίους πανηγυρῆς ἐν Ἀθῶν ἐκδηλώσεις.

Τὸ περιελάλητον Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἀθῶν, τὸ περιβόλι τῆς Παναγίας μας, ἐν ᾧ ἤρθησαν, εὐδαιμονήσαντες τῷ Κυρίῳ, ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνη, κατὰ τὴν ὑπερχιλιετῆ ζωὴν αὐτοῦ, οἱ Θεοφόροι Πατέρες ἡμῶν, ἐγκαυχᾶται, Μακαριώτατε, ἐπὶ τῷ αἰσίῳ, καὶ παρὰ Κυρίου εὐλογημένῳ γεγονότι τούτῳ, οὐ, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σημασίαν, ἠδὲ δόξα, τιμῆσαι ὁ θεοδόξαστος Βασιλεὺς ἡμῶν, ἐξάραι προσήκοντως, ἢ σεβαστῇ ἡμῶν Κυβέρνησι Αὐτοῦ, εὐμενεῖ διαθέσει, ἀνθ' ὧν, ὑπὲρ τῆς πλήρους ἐπιτυχίας τοῦ ἑορτασμοῦ, διέθετο.

Τῶν ἱστορικῶν τούτων ἑορτῶν, ἐπιθυμοῦσα καθιερῶν τὴν ἡμῶν Ἱερὰ Κοινότητα, ὅπως ἔχη συγκοινωνὸν καὶ συμπρωτοστάτορα καὶ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, προσέρχεται πρὸς Αὐτῆς, ἐν Σώματι, διαβιβᾶσαι μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ, τὴν Παναγορειτικὴν ἐπιθυμίαν τε καὶ παράκλησιν, διατυπωμένην ἐν τῷ, πρὸς Αὐτὴν, Εἰκοσασφραγίστῳ προσκλητηρίῳ τούτῳ γράμματι.

Ἐχόντες δι' ἐλπίδος, ὅτι ἡ Μακαριότης Σας, θέλει ἀποδεχθῆ τὴν πρόσκλησιν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου καὶ διὰ τῆς παρουσίας Αὐτῆς, θέλει τιμῆσιν καὶ κλείσιν, ἐπὶ τῇ Χιλιετηρίδι, τὰς ἐορτὰς Αὐτοῦ, αἰσθανόμεθα, οἱ Μονασταὶ Τοῦ, ἀπὸ τοῦδε, πνευματικὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίαν, ὅτι ἐν μέσῳ ἡμῶν θὰ ἔχομεν, ὄχι μόνον τὸν Προκαθημένον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τὸν Παλαίμαχον καὶ Γεραρὸν Ποιμενάρχην τῆς κατέναντι Αὐτοῦ, Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως, τὸν καὶ ἄξιον συνεχιστὴν τοῦ ἔργου τοῦ Ἐθνομάρτυρος Ἱεράρχου Χρυσόστομου Σμύρνης, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ τὸν

Πρόεδρον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ Χιλιετηρίδος Ἁγίου Ὁρους, ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὁποίου πολλὰς κατέβαλε προσπάθειας καὶ κόπους.

Εἶψαν, Μακαριώτατε Δέσποτα, τὰ ἔτη Ὑμῶν, πλεῖστα ὅσα καὶ μακροήμερον ὀρθοτομῶν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἐν τῇ χάριτι καὶ τῷ ἐλέει τοῦ Ὑψίστου, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τῶν Μοναστῶν καὶ Μιγάδων τοῦ Ἁγιανώμου ἡμῶν Τόπου.

Ἐπὶ τοῦτοις κατασπαζόμενοι τὴν χαριτόβρυτον δεξιάν Ὑμῶν, διατελοῦμεν.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἰκοσίων Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶν.

Τὸ ἐσπέρας ἐν τῷ Δημαρχιακῷ Μεγάρῳ Ἀθηνῶν ὁ Δήμαρχος κ. Τσουκαλᾶς καὶ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἐδεξιώθησαν πανηγυρικῶς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν Πατριαρχικὴν Ἀντιπροσωπείαν Σεβ. Μητροπολίτας καὶ τοὺς Πατέρας τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας. Ἐν ἀρχῇ ὁ κ. Δήμαρχος προσεφώνησε τοὺς Ἀγιορείτας Πατέρας, ἀπήντησε δὲ εὐχαριστῶν ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Καρακάλου κ. Παῦλος. Ἀκολούθως καὶ ἐνῶ ἡ μουσικὴ τοῦ Δήμου ἀνέκρουε τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον καὶ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ὁ Δήμαρχος ἐπέδωκε εἰς τὸν Πρωτεπιστάτην τῆς Ἱ. Κοινότητος ψήφισμα τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἐπὶ ἀργυρᾶς πλακῶς. Κατὰ τὴν δεξιῶσιν παρέστησαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, Μητροπολίται καὶ ἀνώτεροι Κληρικοί, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ λοιποὶ ἐπίσημοι προσκεκλημένοι.

Τῇ 19 ἡ Ἀπριλίου, τρίτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἑορτῶν, ἐτελέσθη τῇ πρωΐᾳ ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναῷ Ζωοδόχου Πηγῆς (Ἀκαδημίας) Ἀρχιερατικὴ Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομου συμπαραστατουμένου ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ρόδου κ. Σπυριδῶνος, Καρπάθου κ. Ἀποστόλου καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ καὶ συλλειτουργούντων Πατέρων τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐδόθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἐλληνοαμερικανικοῦ ἐπιμορφωτικοῦ Ἰνστιτούτου διάλεξις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπάθου κ. Ἀποστόλου μὲ θέμα «Τὸ ἰδεῶδες τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ αἱ σύγχρονοι ἀντιλήψεις». Ἐπηρεολούθησε προβολὴ φωτεινῶν ἐγχρώμων διαφανειῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κ. Βαμβακᾶ. Τὴν διάλεξιν παρεκολούθησαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος, Συνοδικοὶ Μητροπολίται καὶ ἄλλοι παρεπιδημοῦντες Ἀρχιερεῖς, οἱ Θεοφ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι, τὰ μέλη τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας, ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Κωτιάδης καὶ πλῆθος κόσμου. Εἰς τὴν διάλεξιν ἐσημειώθη τὸσαύτη συρροὴ ἀκροατῶν, ὥστε ὑπερπληρώθη ἡ αἴθουσα, πολλοὶ δὲ προσελθόντες ἠναγκάσθησαν νὰ παραμείνουν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης, διότι λόγῳ τῆς ὑπερπληρώσεως τῆς, ἡ Αστυνομία ἀπηγόρευσε τὴν εἴσοδον καὶ ἄλλων ἀκροατῶν.

Τῇ 20 ἡ Ἀπριλίου ἐγένετο εἰς τὸ Πεντάγωνον τῇ πρωΐᾳ ὑπὸ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων πανηγυρικὴ τελετὴ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας, παρισταμένων τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, τῶν μελῶν τῆς τε Πατριαρχικῆς καὶ τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας, Σεβ. Μητροπολιτῶν, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Πρωτοπαπαδάκη καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ κ. Κούνδουρου, τῶν Ἀρχηγῶν τοῦ Γ.Ε.Σ., καὶ Γ.Ε.Α., ἀντιπροσωπειῶν τῶν Ὀπλων καὶ Σωμάτων ὡς καὶ Ἀνωτάτων Ἀξιωματικῶν.

Ἐν ἀρχῇ ἐτελέσθη δέησις ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων τῆς περιοχῆς ΑΣΔΑΝ, ΓΕΝ καὶ ΓΕΑ, προεξάρχοντος τοῦ Πανος. Διευθυντοῦ τῆς Ὀρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Γ.Ε.Σ. Ἀκολούθως προσεφώνησε τοὺς Ἀγιορείτας Πατέρας ὁ Ὑπουργὸς κ. Πρωτοπαπαδάκης, ὅστις ἐπέδωκε τῷ προεστῶτι τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας κ. Δαμιανῷ ἀναμνηστικὴν πλάκα ἐκ μέρους τῶν ἐνόπλων Δυνάμεων. Ἀντεφώνησεν ὁ Πρωτεπιστάτης εἰπὼν τὰ δέοντα, ἐν συνεχείᾳ δὲ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος, ὡς Πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἠὲ εὐχαρίστησε διὰ τὴν προσγενομένην τιμὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξιστόρησε πρὸς τοὺς παραστάτας ἀξιωματικούς τὴν συμβολὴν τῶν μοναχῶν εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, ἐξάρας τὴν συμβολὴν τῶν στρατοκαλογῆρων καὶ τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τοὺς μετὰ τὴν ἄλωση τῆς Κων/πόλεως ἀγῶνας καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τελικῆς ἐπαναστάσεως. Τῆς τελετῆς ἐπηρεκολούθησεν δεξιῶσις.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ ὥραν 7 μ.μ. ἐδεξιώθη τὴν ἀγιορειτικὴν ἀντιπροσωπείαν ἐν πανηγυρικῇ συνεδριάσει ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ρόδου κ. Σπυριδῶν, Καρπάθου κ. Ἀπόστολος, πρ. Ἡλείας κ. Ἀντώνιος, οἱ Θεοφ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων κ. Γρ. Κασσιμάτης, πολιτικοί, καθηγηταὶ τῶν ἀνωτάτων σχολῶν καὶ πλῆθος ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου. Μετὰ προσφώνησιν τοῦ προέδρου καθηγητοῦ κ. Ἱ. Θεοδωρακοπούλου τὸν προσήκοντα λόγον ἐξεφώνησεν ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Παναγιώτης Μπρατσιώτης λαβὼν ὡς θέμα: «Τὸ Ἁγιον Ὄρος καὶ ἡ πολλαπλῆ σπουδαιότης του ἰδίᾳ διὰ τὸν Ἑλληνισμόν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν». Μεθ' ὃ ὁ πρόεδρος ἐπέδωκε ἐπὶ περγαμηνῆς ψήφισμα τοῦ σώματος πρὸς τὸν Πρωτεπιστάτην τῆς Ἱ. Κοινότητος καὶ τέλος ἐκπρόσωπος τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων ἀπήντησεν εὐχαριστῶν.

Τὴν Κυριακὴν, 21 ἡ Ἀπριλίου 1963, ἐτελέσθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν πανηγυρικὴ ἀρχιερατικὴ λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομου καὶ συλλειτουργούντων τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων. Τὴν λειτουργίαν παρεκολούθησε πλῆθος κόσμου μετὰ κατανύξεως καὶ βαθυτάτης εὐλαβείας.

Τὴν μεσημβρίαν ἡ Ἀγιορειτικὴ ἀντιπροσωπεία

μετέβη εἰς τὴν Μονὴν Πεντέλης, ὅπου τὴν ὑπεδέχθη καὶ τὴν προσεφώνησε καταλλήλως ὁ ἡγούμενος αὐτῆς. Μετὰ σύντομον δέησιν παρετέθη γεῦμα ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 1000ετηρίδος καὶ τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ἐψάλλη ἐσπερινὸς εἰς τὸν ναὸν τῆς Μονῆς.

Ὀλίγον ἀργότερον, τὴν 6.30 μ.μ., ἐπραγματοποιήθη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πανηγυρικὴ συγκέντρωσις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς πρὸς τιμὴν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, οἱ Μητροπολίται: Ρόδου κ. Σπυρίδων, Καρπάθου κ. Ἀπόστολος, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Χρ. Σολομωνίδης, ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου, καθηγηταὶ ἀνωτάτων σχολῶν, κλπ.

Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ πρυτάνεως κ. Ν. Χωραφᾶ, ὠμίλησεν ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Γερ. Κονιδάρης, ὁ ὁποῖος ἐξῆρε, κατ' ἀρχάς, τὴν ἐθνικὴν σπουδαιότητα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀναφερθεὶς ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ μοναχικὸν ιδεῶδες τῆς τελειότητος καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς αὐτὸ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ. Ὁμίλησε, μετὰ ταῦτα, διὰ τὴν ὀργανωτικὴν ἰκανότητα τοῦ Ἀθανασίου, τῶν Αὐτοκρατόρων Τσιμισκῆ καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου, ἐσημείωσε τὴν καλλιτεχνικὴν ἀκμὴν τοῦ Ἄθω διὰ τῆς Μακεδονικῆς Σχολῆς τοῦ Πανσελήνου καὶ τῆς Κρητικῆς Σχολῆς τοῦ Θεοφάνους καὶ τέλος ἐξῆρε τὰ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἄθω, καταλήξας μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ αὐτὴν ἣ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν «ὑποτυπώσεων» τοῦ Ἀθανασίου Ἀθανίου, περὶ τῆς, διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἀναδειξέως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τελείαν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν προσωπικότητα.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κοσμητὴρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καθηγητὴς κ. Δ. Μωραΐτης ἀνέγνωσε ψήφισμα τῆς Σχολῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἐπὶ τῇ χιλιετηρίδι τοῦ Ἁγιαννοῦ Ὁρους καὶ τέλος ἐκπρόσωπος τῆς Ἱ. Κοινότητος ἀπήντησεν εὐχαριστῶν.

Ἐν τῷ μεταξῷ, εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τῆς Μητροπόλεως, τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, συνεχίσθη μὲ θρησκευτικὴν κατάνυξιν καὶ αὐθόρμητον προσέλευσιν χιλιάδων λαοῦ, τὸ προσκύνημα τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης «Ἀξιὸν Ἔστι», τὴν ὁποίαν, προσελθὼν, προσεκύνησε τὴν 11.30 π.μ., τῆς Κυριακῆς καὶ ὁ Βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν, ἐγονυπέτησε καὶ προσηυχῆθη ἐπὶ 6-8 λεπτὰ περίπου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἠσπάσθη τὴν Εἰκόνα.

Εἰς τὸ πλαίσιον τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐγένετο τὴν 22 αὐγ. Ἀπριλίου 1963 εἰς τὰ Ἀνάκτορα, μὲ μεγάλην ἐπισημότητα καὶ βυζαντινὴν μεγαλοπρέπειαν, ἡ τελετὴ τῆς ἐπιδόσεως εἰς τὴν Α.Μ. τὸν

Βασιλέα Παῦλον τῆς «εἰκοσασφραγίστου» προσκλήσεως ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὁρος.

Ὄτῳ, τὴν 10.30 οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας, συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ ἐκεῖθεν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, ἀνῆλθον εἰς τὰ ἀνάκτορα. Εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν εἶχον ἤδη προσέλθει οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ ὑπουργοὶ Ἐξωτερικῶν καὶ Παιδείας. Τὴν 11 π.μ. ὁ Βασιλεὺς προσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν, προηγούμενου τοῦ Μεγάλου Αὐλάρχου, καὶ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου του. Ὁ Μακάρ. Ἀρχιεπίσκοπος παρουσίασεν εἰς τὸν Βασιλέα τὴν Πατριαρχικὴν Ἐξαρχίαν καὶ τὴν Ἀγιορειτικὴν Ἀντιπροσωπείαν καὶ ἀκολούθως προσεφώνησε τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα δι' ἐπισήμου καὶ μεστῆς περιεχομένου προσλαλιάς. Ἐν συνεχείᾳ προσεφώνησαν τὸν Βασιλέα ὁ προεξάρχων τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας καὶ ὁ πρεσβύτερος τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας, ὁ ὁποῖος καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτόν, τὴν «εἰκοσασφραγίστου» περγαμηνήν, δι' ἧς καλεῖται νὰ παραστῇ εἰς τὰς τελετὰς εἰς Ἅγιον Ὁρος.

Τὸ κείμενον τῆς ἐπιδοθείσης προσκλήσεως πρὸς τὸν Βασιλέα, ὅπως παραστῇ εἰς τὰς τελετὰς ἐπὶ τῇ χιλιετηρίδι τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἔχει ὡς ἐξῆς:

«*Τῷ Θεοδοξάστῳ βασιλεῖ τῶν Ἑλλήνων Παύλῳ Α'.*

Ἱερὰ κοινότης τῶν εἰκοσι βασιλικῶν, πατριαρχικῶν καὶ σταυροπηγιακῶν ἱερῶν μονῶν τοῦ Ἁγιαννοῦ Ὁρους Ἄθω. Εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας ὁμοουσίου καὶ ἀδιαίρετον Τριάδος. Ἀμήν.

Ἐμεγαλειότατε,

Ἢμέρα ἔτη, ἐν μὲν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, ὡς ἡ ἡμέρα ἢ χθές, ἀνθρώποις δὲ ἀριθμούμενα, ὡς σειρὰ γεγονότων, διῆλθον, ὅτε Ἀθανάσιος ὁ τοῦ Ἄθω ἐπώνυμος θεῖω ἔρωτι πυρπολούμενος καὶ ὑπὸ ἄοράτου δυνάμεως ἐλαυνόμενος, τῇ φωνῇ τῆς ἐρημίας ἀποκοινοῦμενος, εὐνοία δὲ αὐτοκρατορικῇ καταξιούμενος, ἐλθὼν ἔστησεν ἐπὶ τὴν ὑπικάρινον κορυφὴν τοῦ Ἄθω τὸν σταυρὸν τῆς μοναστηριακῆς μοναχικῆς πολιτείας, τὴν βασιλείαν του, οὕτως κατασφραλισάμενος ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως καὶ δωρούμενος ταύτην εἰς κληρονομίαν, σοὶ τῷ ἐνδόξῳ τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ. Προσέρχεται τοίνυν ἡ ἱερὰ κοινότης πρὸ τοῦ θεοδοξάστου θρόνου σου, ἐπ' ὧμων αἴρουσα τὰ ἱερὰ αὐτῆς παλλάδια χιλιετοῦς δόξης καὶ γόνασι ὑποτρέμουσι τῇ λαχούσῃ τιμῇ τοῦ συνδέσθαι νῆμα θεοφιλοῦς βασιλείας σου σταθμῷ ἐξαιρετῶ ἱστορικῆς πραγματικότητος, ἀδιακόπτου πνευματικῆς διαδοχῆς, καὶ ἀσκήσεως ἐν τῇ ἀλληλουχίᾳ τῶν αἰῶνων καὶ χεῖρας ἰκετιδᾶς αἴρουσα, καλεῖσαι βασιλεῦ τοῦ λαμπροῦναι τῆς χιλιετοῦς πορείας τὸ πλήρωμα καὶ ἐνώσαι τὴν θεοφροῦρητον βασιλείαν σου καὶ ἐπ' αἰσίους οἰωνοῖς ἐν ἀρχομένη καινῇ ἀμφιετηρίδι, ἐγκαινιάσαι δὲ ἀφειτηρίαν πνευματικῶν παρορμησεων, στοχῶν, παραδόσει ἔχουσιν ἀνάκτων εὐσεβῶν, ὧν αἱ ψυχαὶ ἀγαλλόμεναι περιπίπτανται περιφρονοῦσαι τὴν σὴν ἀσάλευτον βασιλείαν καὶ τῇ προθυρίδι ἐκείνων κατακαλύπτουσαι

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἰερά Κοινότης τῶν εἰκοσι Βασιλικῶν Πατριρχιῶν καὶ Σταυροπηγιακῶν Ἱερῶν Μονῶν τῶ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω.

ΜΑΧΑΡΙΩΤΑΤΕ

Ιὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐπὶ τῇ συμπληρωσῇ χιλιστίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἱερᾶς καὶ Σεβασμιᾶς Μονῆς Ἱερείου Λαύρας, παρὰ τῶ ἐν ἁγίοις Οὐκισ καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν, Θεοδώρου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἐπιγλυφθέντος, ἵσχυ καὶ τῆς ὑπ' αὐτῷ οργανώσεως Μοναχικῆς Μοναστηριακῆς Κοινοβιακῆς Πολιτείας, ἐπινεύσει τῆς Μητρὸς ἡμῶν Μεγάλῃς τῷ Χριστῷ Ἐκκλησίας, τῷ Προκαθήμενῷ αὐτῆς, Παναγιωτάτῃ Θεοτάτῃ καὶ Οὐκωμενικῷ Πατριάρχει καὶ Κεῖ ἸΩΑΝΝΗ ΓΟΡΓῷ, Κοινῇ δὲ ἀποφασί, τῶν εἰκοσι Βασιλικῶν Πατριρχικῶν, Σταυροπηγιακῶν Ἱερῶν Μονῶν αὐτῶ, ἐπὶ τῷ μεγάλῃ καὶ ἱστορικῷ τῷ γεγονότῃ ἐπιτελεῖ, κατὰ Μῆτρον ἡμῶν εἰς τὸς ἑορτῆς Πανηγυρικῆς ἐν ἁθῶ ἐκδηλώσεως.

Τὸ περικαινὸν Ἅγιον Ὄρος τῷ ἁθῶ, τὸ περὶ τὸν τῆς Παναγίας μας, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἐκείνην, εὐαρεσθεύσαντες τῷ Κυρίῳ, ἐν ὁσιότητι καὶ Δικαιοσύνη, κατὰ τὴν ὑπερχειρῆ ζωὴν αὐτῶ, οἱ θεοφόροι Πατέρες ἡμῶν, ἐγκαυχῶνται, Μακαριώτατε, ἐπὶ τῷ ἀίσιῳ, καὶ παρὰ Κυρίου εὐλογημένῳ γεγονότῃ τῷ ᾧ, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σημασίαν, ἠὲ δὲ τὴν τιμὴν αὐτῶ, ὁ θεοδόξος Βασιλεὺς ἡμῶν, ἐξ ἁρῆ δὲ προσκινῶν τῶς, ἡ σεβαστῆ ἡμῶν Κυβερνήσις αὐτῶ, εὐμενεί διώκεσι, ἀπὸ ᾧ ὑπερ τῆς παντὸς ἐπιτυχίας τῶ εορτῆς σμῆ, διέθετο.

Τῶν ἱστορικῶν τῶ τῶν εορτῶν, ἐπιθυσία κλονηθέντος καὶ καὶ ἡμεῖς Ἱερά Κοινότης, ὅπως ἐκείνην ἡμῶν καὶ συμπροσδοκῶν καὶ τὴν ὑμετέρῃ Μακαριότητι, προσερχέται, προ αὐτῆς ἐν Σωματικῇ ἀβιβασί, μετὰ τῷ προσκινῶντος σεβασμῷ, τὴν Παναγιωρητικὴν ἐπιθυμίαν καὶ παρὰ κλησίαν, ἀντιτυπῶν ἡμῶν ἐν τῷ, πρὸς αὐτὴν, εἰκοσιεφραγιστῶν προσκλιτῶν τῶ τῷ γράμματι.

Ἐκόντες δὲ ἐλπίδος, ὅτι, ἡ Μακαριότης σας, θέλει ἀποδεχθῆ τὴν προσκλήσιν τῶ Ἱερῶ ἡμῶν Τῶ τῶ καὶ αὐτῆς παρὰ τῆς αὐτῆς, θέλει τῆς ἡμῶν καὶ κλέσιν, ἐπὶ τῇ Χιλιετηρίῃ, τῶς εορτῆς αὐτῶ, ἀσώλημον καὶ ζῆνοφωτῆς οἱ Μοναχοὶ τῶ, ἀπὸ τῶδε, πνευματικὴν χάριν καὶ μακάριαν, ὅτι ἐν μεσῷ ἡμῶν, ἐὰν ἐκώσῃ, ὅτι μόνον τὸν προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τὸν Πατριάρχον καὶ Γεράρον Ποιμενικῆς τῆς κατέμα τῶ αὐτῶ, Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως, τὸν καὶ ἀξίον συνεχιστὴν τῶ εἶρη τῶ ἑνομαρτύρου Ἱεραρχῆ Χρυσόστομου Σμύρνης, ὅ μιν δὲ ἀλλὰ καὶ τὸν Προεδρὸν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἑορτῆς Χιλιετηρίδος Ἁγίου Ὄρους, ὑπερ τῆς ἐπιτυχίας τῶ ὅλοις, πολλὰς κατέβαλε προσπάθειας καὶ κόπῃς.

Ἐπισπῶν Μακαριώτατε Δεσπότη, τὰ ἐπὶ ἡμῶν, πλείστα ὅσα καὶ μακροήμερος ὄρησιν τῶν τῶν λόγον τῆς ἀνομιᾶς, ἐν τῇ χάριτι καὶ τῷ ἐλεεί τῷ Ὑψίτῃ, ἐπὶ ἀγαθῇ τῆς ἡμῶν, Ἁγίως Κλασικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ορθοδόξῃ Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τῶν Μοναχῶν καὶ Μιγαλῶν τῶ Ἁγίου Ὄρους ἡμῶν Τῶ τῶ.

Ἐπὶ τῶ τῶν καταστάζομενῶν τὴν χάριτος ὄντων δεξιᾷ ἡμῶν, διατελεσμένη

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπροσώπων καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἰκοσι Ἱερῶν Μονῶν τῶ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω.

Ἡ εἰκοσιεφραγιστὸς πρόσκλησις πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Χρυσόστομον ὡς ἐπισκεφθῆ τὸ Ἅγιον Ὄρος.

καὶ σκιαζοῦσαι σὲ τὸν βασιλέα ἡμῶν καὶ τοὺς ἐνδόξους νόμους σου.

«Τὰ νῦν, βασιλεῦ εὐσεβέστατε, ἐπίνευσον ἐπὶ τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ ἐνωτίσθητι τῆς ἀοράτου φωνῆς τῆς Κυρίας καὶ Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἣτις ἀναστάσα, ἐπορεύθη τοῦ ἐπευλογῆσαι βασιλεῖον οἴκου καὶ πιστόν σου λαόν καὶ καλεῖ σε περιζωσάμενον τὴν σὴν ρομφαίαν ἔλθεῖν ἐπὶ τὰ σκηνώματα τὰ Ἅγια. Ζήθῃ βασιλεῦ καὶ ὄρεξον σὴν χεῖρα τοῦ λαβεῖν τὴν εἰκοσασφράγιστον παράκλησιν δούλων ταπεινῶν τῆς Κυρίας Θεοτόκου, ὑπηκόων δὲ πιστῶν τῆς βασιλείας σου καὶ μακροήμερον ἐν τῷ ἔλεει τοῦ Ὑψίστου καὶ μὴ σαλευθῆτα ἡ βασιλεία σου, βασιλεία αἰῶνος δυναστείας εὐκλεοῦς, ὑπὲρ ἧς οἱ σήμερον συνεχισταὶ τοῦ ἔργου καὶ τοῖς βιωτοῖς πατέρων οἰκειῶν νόκτωρ καὶ καθ' ἡμέραν ἀγρυπνοῦντες, εὐχονται καὶ προσεύχονται τὴν σὴν βασιλείαν γαλήριον καὶ ἀδιατάρακτον, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος, τῆς μητρὸς ἡμῶν μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ τῆς μοναστικῆς ἡμῶν ἀδελφότητος. Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἰκοσιν ἱερῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω».

Ἀκολουθῶς προσεφώνησε τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μεγαλειότατε,

Περιβεβλημένος ὑψηλὴν τιμὴν τοῦ ἐκπροσωπῆσαι τὴν Α.Θ. Παναγιώτητα καὶ τὸν πάνσεπτον οἰκουμενικὸν θρόνον κατὰ τὰς ἱερὰς τελετὰς ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ τῇ χιλιετῇ ἀμφιτερίδι τοῦ Ἁγιωνόμου Ὁρους, προσέρχομαι νυμφαγωγῶν σήμερον πρὸ τῆς Ὑμετέρας Θεοδοξάστου Μεγαλειότητος, τὴν σεπτὴν χορείαν τῶν Ἁγίων Πατέρων τῶν συγκροτούντων τὴν ἱερὰν κοινότητα τοῦ Ἁγιωνόμου Ὁρους, τοῦ ἀκαταλότου τούτου προπρωγίου τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων, τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας, τῆς φωτιζούσης καὶ μεταλαμπαδεύουσας τὸ φῶς τῆς αἰωνίου ἀληθείας καὶ γνώσεως διὰ μέσου δεκάδων αἰώνων εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην. Προσέρχομαι διερχόμενος τῶν ἀκουσιθέων εὐχῶν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα καὶ ἅπασαν τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ προσκυνητοῦ ἡμῶν οἰκουμενικοῦ πατριαρχοῦ καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἀγίας καὶ ἱερᾶς συνόδου. Ἀναζῶσι τὴν στιγμήν ταύτην, μεγαλειότατε βασιλεῦ, ἡμέραι δόξης καὶ μεγαλείου, ἀνασυνδέεται παραδόσις ἱερὰ ἐτῶν ἀρχαίων, ὅτε θεοπρόβλητοι βασιλεῖς ἐπευλογοῦντο καὶ καθηγιαζόντο διὰ τῶν ἱερῶν τῆς πίστεως παλλαδίων καὶ τῶν Ἁγίων εὐχῶν ὁσίων Πατέρων καὶ μοναχῶν, ἐν οἷς διαλάμπουσιν διακεκριμένην κατέχοντες θέσιν Ἀντώνιος ὁ Μέγας καὶ Ἀθανάσιος ὁ τοῦ Ἄθω ἐπώνυμος.

»Οἰκονομία Θεοῦ συμπλέκονται εἰς μίαν ἱστορικὴν πραγματικότητα, τὴν στιγμήν ταύτην ἐξαιρετικοὶ σταθμοὶ ἑκατονταετίης βασιλείας τῆς Ὑμετέρας Θεοφρονητοῦ δυναστείας καὶ χιλιετοῦς πνευματικῆς

ζωῆς, ἀσκήσεως καὶ δράσεως τοῦ Ἁγιωνόμου Ὁρους Ἄθω. Σπάνιον ὄντως καὶ ἐξαιρετικὸν γεγονός. Δέξασθε, μεγαλειότατε ἀναξ, ἐκδήλωσιν βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπόν σου καὶ διαπύρους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας μεγαλειότητος τῆς σεπτῆς ἀνάσσης, τοῦ λαοφιλοῦς διαδόχου καὶ ἅπαντος τοῦ βασιλικοῦ οἴκου. Ὀλόθερμοι ἀναπέμπονται δεήσεις τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου μετὰ τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων, ἵνα ὁ Κύριος στηρίξῃ τὴν ὑμετέραν μεγαλειότητα πολυχρόνιον καὶ δεδοξασμένην, ἐπευλογῆσῃ δὲ τὸ ἀρξάμενον νέον ἰωβηλαῖον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τε ὀρθοδόξου ἡμῶν ἐκκλησίας καὶ τῆς φιλάτης ἡμῶν πατρίδος. Ζήθῃ βασιλεῦ. Ἐντεῖνε καὶ κατευοδοῦ καὶ βασιλευε».

Εἰς τὰς ἀνωτέρω προσφωνήσεις ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Παῦλος ἀπηύθυνε μὲ ἐκδήλον συγκίνησιν ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατε Πατριαρχικὲ Ἐξαρχε, ὁσιώτατοι πατέρες οἱ συγκροτοῦντες τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ θεοδοξάστου Ἁγιωνόμου Ὁρους.

Ἀκούσαντες μετὰ πολλῆς ἱκανοποιήσεως τὰς ὑμετέρας προσφωνήσεις τὰς ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς μνημονευσάσας τῆς ἐπὶ τοῦ θεηλάτου πατρὸς Ἀθανασίου, ἐνοῖα εὐσεβῶν βασιλέων, θεμελιώσεως τῆς μοναστικῆς πολιτείας, εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς καὶ δοξάζομεν τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν, διότι εἰς ἡμᾶς ἐπεφύλαξε νὰ ἐορτάσωμεν μεθ' ὑμῶν τὴν ἐπέτειον ταύτην τῆς χιλιετοῦς εὐλαβοῦς ἀσκητικῆς πορείας τῶν θεοσεβῶν καὶ χριστοφόρων μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, οἵτινες, στηριζόμενοι εἰς τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν παράδοσιν, ἀντεμετώπισαν καιροῦς δυσμενεῖς καὶ δεινὰς ἀντιξοότητας.

Τιμῶντες σήμερον τὸ ἐορταζόμενον γεγονός, στρέφομεν μὲ εὐλάβειαν τὸν νοῦν πρὸς τὴν ἀνάριθμον σειρὰν τῶν διαλαφάντων καὶ ἀσκησαμένων αὐτοκρατόρων, βασιλέων, εὐσεβῶν πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, μοναχῶν καὶ ὁσίων, ἀναμνησκόμενοι δὲ αὐτῶν μὲ ἱερὰν συγκίνησιν, εὐχαριστοῦντες διὰ τὴν ὑμετέραν πρόσκλησιν προσεπιδηλοῦμεν, ὅτι ἐν καιρῷ εὐθέτω θὰ ἀνέλθωμεν μετὰ τοῦ εὐσεβεστάτου διαδόχου ἡμῶν εἰς Ἁγιον Ὁρος, πρὸς προσκόνησιν καὶ ἀγιασμόν.

Ὁσιώτατοι,

Ἐπὶ τῇ ἐορταστικῇ ταύτῃ εὐκαιρίᾳ προσεπικαλούμεθα τὰς δεήσεις ὑμῶν, ὅπως ὁ Ὑψίστος στηρίξῃ τὸν τε εὐσεβῆ ἡμῶν λαόν καὶ τὸν φιλόχριστον στρατόν, φωτίξῃ δὲ ἡμᾶς πάντοτε, ἵνα κατευθύνωμεν τὸν λαόν ἡμῶν εἰς εὐημερίαν καὶ εὐτοχίαν.

Ἦδη, πρὸ μικροῦ, ἠδυνήσαμεν νὰ ἐορτάσωμεν τὴν πρώτην τῆς δυναστείας ἡμῶν ἑκατονταετηρίδα καὶ νὰ ἀναμνησθῶμεν μετὰ συγκινήσεως, ὅτι τόσοσιν ὁ ἰδρυτῆς τῆς δυναστείας ἡμῶν ὅσον καὶ ὁ ἀείμνηστος πατὴρ μου, μετὰ πολλῆς εὐσεβείας καὶ στοργῆς ἀπέ-

βλεψαν πάντοτε πρὸς τὸ Ὅρος τὸ Ἀγιώνυμον, ὡς πρὸς κρηπίδα τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν ἡμῶν ἰδεωδῶν.

Ἀποδεχόμενος τὰς θεοπειθεῖς ἡμῶν εὐχὰς καὶ εὐχαριστῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσαις ταῖς ἐξ ἡμῶν ἐκδηλώσεσι πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν οἶκόν μου, χαίρων διὰ τὴν παρουσίαν ὑμῶν ἐνταῦθα, θεωρῶ τὰ ἱερὰ κειμήλια, τὰ ὁποῖα ἐκομίσατε, ὡς ἰδιαίτερον ἐβλογίαν τοῦ Ὑψίστου πρὸς τὸν λαόν μου καὶ πρὸς ἡμᾶς».

Ὁ Βασιλεὺς ἀπήντησεν ἀπὸ «Διφθέρας», τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ἀβέρωφ ἔλαβεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Βασιλέως καὶ παρέδωκεν εἰς τὴν πρωτεπιστάτην τοῦ Ἀγίου Ὁρους κ. Δαμιανὸν Ἰβηρίτην. Ἐπίσης ὁ Βασιλεὺς παρέδωκεν εἰς τὸν Πρωτεπιστάτην τὸ ἀπονεμηθὲν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύναξιν τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἀνώτατον παράσημον καὶ τιμητικὰς διακρίσεις εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ἐκάστης τῶν 20 Μονῶν τοῦ Ἄθω καὶ ἡ τελετὴ τῶν Ἀνακτόρων ἔληξε μὲ τὸ Βασιλικὸν Πολυχρόνιον, τὸ ὁποῖον ἔψαλον ἅπαντες οἱ παριστάμενοι.

Τὴν 5.30 ἀπογευματινὴν τῆς ἰδίας ἡμέρας οἱ Ἀγιορεῖται Πατέρες ἐπεσκέφθησαν τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον καὶ τὴν 7.30 μ. μ. παρηκολούθησαν τὸν Μέγαν Ἑσπερινὸν τοῦ ἑορτάζοντος ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Καρύτση, χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσοστόμου.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, 23 Ἀπριλίου 1963, ἡ Ἀγιορευτικὴ Ἀντιπροσωπεῖα παρέστη εἰς τὴν ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν τοῦ ἑορτάζοντος ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Καρύτση, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχοροστάτησεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος καὶ τὴν 1.15 μ. μ. παρεκάθησεν εἰς γεῦμα, τὸ ὁποῖον παρέθεσε πρὸς τιμὴν τῆς ὁλοκαύτου Παιδείας κ. Κασιμάτης εἰς τὸ νέον Κέντρον («Διόρυσος») τοῦ Φιλοπάππου.

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐτελέσθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Παγκρατίου ἡ ἀγιορευτικὴ δλονυκτία, προεξάρχοντος τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Μηλιτουπόλεως κ. Ναθαναήλ, ἀπὸ τῆς 9ης μ. μ. μέχρι τῆς 2.30 πρῶν ἡμέρας. Ἡ δλονυκτία ἐτελέσθη κατὰ τὴν τάξιν καὶ τοὺς τύπους τοῦ Ἀγίου Ὁρους.

Τὴν 24ην Ἀπριλίου 1963 ἔληξαν αἱ ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις διὰ τὴν χιλιετηρίδα τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀγιορευτικῆς Ἀντιπροσωπεῖας, συντομειθέντος τοῦ ἐπισήμου προγράμματος κατὰ μίαν ἡμέραν.

Τὴν πρώτην ὁ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆς ἐδέχθη τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἀγίου Ὁρους, τὴν ὁποίαν συνῴδουν οἱ Μητροπολίται Ρόδου καὶ Καρπάθου, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἀγίου Ὁρους κ. Κωνσταντόπουλος καὶ ὑπηρεσιακῶς παράγοντες.

Ὁ κ. πρῶθυπουργός, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὰ

μέλη τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ διὰ τὴν ἐν Ἀθήναις παρουσίαν των, ἡ ὁποία παρέσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστωθῇ τὸ βαθύ θρησκευτικὸν αἶσθημα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἐξῆρε τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας παρέσχον εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος αἱ κοινότητες τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ ἐτόνισεν ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ παράσχῃ εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα πᾶσαν βοήθειαν, ἡ ὁποία θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τῆς, διότι τὸ Ἅγιον Ὅρος ἀποτελεῖ κιβωτὸν πίστεως, ἡ ὁποία πρέπει νὰ διατηρηθῇ καὶ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς. Τέλος, ἠὲχαρίστησε τὴν ἀντιπροσωπεῖαν διὰ τὴν ἐπιδοθεῖσαν εἰς αὐτὸν εἰκοσαεφάριστον πρόσκλησιν, ὅπως παραστῇ εἰς τὰς τελετὰς αἱ ὁποῖαι θὰ γίνον ἀπὸ 25ης Μαΐου εἰς τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος. Ὁ κ. Καραμανλῆς ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν.

Ὁ μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς προέδρου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἀγίου Ὁρους, ἐξέφρασεν ἐν συνεχείᾳ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῶν Ἀγιορευτῶν Πατέρων καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ πρὸς τὸν κ. πρόεδρον τῆς κυβερνήσεως διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπιδειχθὲν ἐνδιαφέρον.

Συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα, τὴν 3.30 μ. μ. ἐτελέσθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν πανηγυρικὸς ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸν ἑσπερινόν, τὸν ὁποῖον παρηκολούθησε πυκνὸν ἐκκλησιασμα, παρέστησαν οἱ Ἀγιορεῖται Πατέρες, μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἑορτασμοῦ, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Σολομωνίδης, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἀγίου Ὁρους κ. Κωνσταντόπουλος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἑσπερινοῦ ὁμίλησεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος ἠὲχαρίστησεν τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, τοὺς Ἀγιορεῖτας, τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, τὴν Κυβέρνησιν, τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἀρχάς, τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ὄλους ὄσους συνέβαλον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἑορτασμοῦ.

Ἀκολούθως ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν τῆς Θεομήτορος «Ἄξιόν Ἔστι» μετεφέρθη ἐν πομπῇ εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου. Πρὸ αὐτῆς ἐφέροντο τὰ λάβαρα καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ. Τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ἐπλασιάζον ἔνοπλα τμήματα στρατοῦ, κλιμάκιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετητηρίδος, ὁ ἱερός κληρὸς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ μέλη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου. Ἠκολούθει ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ὁποῖος ἠὲλόγει τὰ πλήθη. Τὴν πομπὴν παρηκολούθησαν γιλιᾶδες πιστῶν, ἱστάμενοι ἐκατέρωθεν τῶν ὁδῶν Μητροπόλεως καὶ Ὄθωνος καὶ εἰς τὴν ἄνω πλευρὰν τῆς πλατείας Συντάγματος.

Ἀμα τῇ ἀοῖζει τῆς πομπῆς εἰς τὸν πρὸ τοῦ μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου χῶρον, ἐψάλη μικρὰ δέσησις, ἐνῶ ἐκ τοῦ πυροβολείου τοῦ Λυκαβητοῦ ἐρρίφθησαν 21 κανονιοβολισμοί.

Ἀκολούθως ἡ ἀγιορευτικὴ ἀντιπροσωπεῖα φέ-

ρουσα καὶ τὴν ἱερὰν εἰκόνα ἐπεβιβάσθη αὐτοκινήτων καὶ κατηυθύνθη εἰς Πειραιᾶ με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον.

Ἐπιβλητικὴ ὑπῆρξεν ἡ τελετὴ τῆς προπομπῆς τῆς ἱερᾶς εἰκόνας ἀπὸ τὴν βορεινὴν πλευρὰν τοῦ προβλήτου τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ὅπου εἶχε πλευρίσει διὰ τὴν παραλάβη τὸ πολεμικὸν «Πυρπολητής».

Εἰς τὸν πρὸ τοῦ Ρολοιοῦ χῶρον εἶχε σχηματισθῆ ἐπιβλητικὴ παράταξις τμημάτων καὶ τῶν τριῶν ὄπλων, ἐνῶ παρούσῃ ἔπιν ἑορταστικὴν δλόκληρος ἡ περιόχη τῆς ἀκτῆς Μιαούλη καὶ τὰ ἠγκυροβολημένα εἰς τὸν Πειραιᾶ σκάφη εἶχον ὑψώσει μέγαν σημαιοστολισμὸν.

Ἐπιβλητικὴ ἦτο ἡ στιγμή τῆς ἀφίξεως τῆς αὐτοκινήτοπομπῆς, τὴν ὁποῖαν ὑπεδέχθησαν οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν καὶ αἱ σειρῆνες τῶν πλοίων, ἐνῶ τὸ συγκεντρωμένον ἱερατεῖον τοῦ Πειραιῶς, οἱ συνοδεύοντες τὴν εἰκόνα μητροπολίται καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἀνέπεμπον εὐχάς. Εἰς τὴν τελετὴν τῆς προπομπῆς παρέστη ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ δήμαρχος Πειραιῶς κ. Π. Ντεντιδάκης.

Χιλιάδες κόσμου εἶχον κατακλύσει ἀπὸ ἐνωρὶς τὴν παραλιακὴν ὁδὸν καὶ τὰς προσβάσεις αὐτῆς καὶ παρηκολούθησαν, εἰς ἀτμόσφαιραν κατανυκτικῆς ἐξάρσεως, τὴν ἐπιβίβασιν τοῦ ἱεροῦ κειμηλίου καὶ τῆς τιμητικῆς συνοδείας του.

Τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα «Ἀξιὸν Ἔστι», πλὴν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων συνοδεύουν οἱ Μητροπολίται: Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος, Πρεβέζης κ. Στυλιανός, Ρόδου κ. Σπυρίδων καὶ Καρπάθου κ. Ἀπόστολος, οἱ ἐπίσκοποι Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος καὶ Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Χρ. Σολομωνίδης καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Θ. Μπαΐζος.

Τὸ πολεμικόν, με τὴν σεπτὴν εἰκόνα, ἀπέπλευσε τὴν 6.30 μ.μ. διὰ τὸ Ἀγιον Ὄρος, ὑπὸ τὰς κωδωνοκρουσίας τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶν ἀπέστειλε πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον εὐχαριστήριον τηλεγράφημα, τὸ κείμενον τοῦ ὁποῖου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐδγνώμονας εὐχαριστίας ἀνθ' ὧν ἐπράξατε διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἱστορικοῦ ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος ἐν Ἀθήναις, Ὑποβάλλομεν εἰκότα, δεόμενοι τα-

πεινῶς ὅπως Κύριος χαρίζηται ἡμῖν ρῶσιν πρὸς συνέχισιν ἱερῶν καθηκόντων Σας ἐπ' ἀγαθῶ Ἀποστολικῆς Ἀθηναίων Ἐκκλησίας καὶ χριστευωνόμου πληρώματος, ὅπερ εὐλαβῶς ἐξεδήλωσε διακατέχοντα αὐτὸ εὐσεβῆ αἰσθήματα».

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

«Ἱερὰν Κοινότητα Ἀγίου Ὁρους

Καρῶς

Ἀνταποκρινόμενοι ὑμέτερον εὐχαριστήριον τηλεγράφημα, παρακαλοῦμεν δεχθῆτε ἐγνωμοσύνην ἐμοῦ τε προσωπικῶς καὶ τοῦ πληρώματος τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς ἀνθ' ὧν φιλοστόργως προνοήσαντες ἠξιώσατε εὐλογίας τοῦ τε Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς ἱερᾶς εἰκόνας «Ἀξιὸν ἔστι». Κατάνυξις καὶ ἐνθουσιασμός εὐσεβοῦς λαοῦ, δοξολογήσαντος τὸν Κύριον διὰ τὰ παρ' ἡμῖν τελεσθέντα ἐξάσια τῆς δόξης Αὐτοῦ, ἔστω ἡμῖν πᾶσιν ἡ ἀμοιβὴ τῶν πνευματικῶν κόπων καὶ θυσιῶν. Μὴ διαλείπητε εὐχόμενοι ὅπως ἡ διαχθεῖσα ἤδη χάρις ἐφ' ἡμᾶς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύη εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος».

Οὕτω ἔληξαν αἱ ἱστορικαὶ ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ χιλιετηρίδι τοῦ Ἀγιωνόμου Ὁρους Ἀθῶν εἰς Ἀθήνας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν, μετὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ τρίτον μέρος τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἀγιορειτικῆς χιλιετηρίδος.

Τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν παρηκολούθησε τὰς ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις με βαθεῖαν συγκίνησιν καὶ ἔντονον θρησκευτικὸν ἐνθουσιασμόν. Προσκύνησε με πίστιν καὶ κατάνυξιν τὴν σεπτὴν εἰκόνα «Ἀξιὸν ἔστι» καὶ ἐτίμησε πρεπόντως τοὺς Ἀγιορείτας Πατέρας καὶ ἐν τῷ προσώπῳ των τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1 — 5

ΕΚΑΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΔΡΧ. 300

Πωλοῦνται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα καὶ εἰς τὰ Γραφεῖά μας, ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Ν Α Ϊ Κ Α

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ*

113. Παμμέγιστοι Ταξιάρχαι Περιστερίου— Μάσχα. (8 Νοεμβρίου).

Χρονολογία άνεγέρσεως: 'Από τοῦ ἔτους 1932 μέχρι τοῦ 1941, ὅτε ἐπερατώθη. Κατ' ἀρχάς ἦτο ἰδιόκτητος, ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς Γουρδέλης, τὸ γένος Μιχαήλ Μάσχα, εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἐξ οὗ ἐτιμήθη ἐπ' ὀνόματι τῶν Παμμ. Ταξιαρχῶν Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ καὶ ἐξ οὗ ἡ ὀνομασία Μάσχα. Εἰς ἐνοριακὴν λειτουργικὴν χρῆσιν παρεχωρήθη ἐν ἔτει 1942.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν τῇ 22 Αὐγούστου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νευροκοπίου Γεωργίου.

Ἴερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

Παρὰ τὸν ὡς ἄνω ἱερὸν ναὸν ἐθεμελιώθη νέος τοιοῦτος, τῇ 6 Ἰανουαρίου 1963, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος Ἰακώβου.

114. Παμμέγιστοι Ταξιάρχαι Περιστερίου (Παλαιός). (8 Νοεμβρίου).

Χρονολογία άνεγέρσεως: 'Ανηγέρθη ἐν ἔτει 1932.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν ἐν ἔτει 1934.

Ἴερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

115. Τρεῖς Ἱεράρχαι Ἄνω Καισαριανῆς. (30 Ἰανουαρίου).

Χρονολογία άνεγέρσεως: 'Επὶ οἰκοπέδου παραχωρηθέντος ὑπὸ τοῦ Ἵπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας κατεσκευάσθη ξύλινος ἱερὸς ναὸς, ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1961 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1962, ὑπὸ τοῦ Ἐλληνοῦ Στρατοῦ, πρωτοστατοῦντος τοῦ Στρατηγοῦ Ἀχιλλέως Παυλίδου. (Διὰ Β. Διατάγματος τῆς 28 Ἀπριλίου 1962 ἀνεγνωρίσθη ἐνοριακός).

Τὰ ἐγκαίνια δὲν ἐτελέσθησαν, καθ' ὅσον θὰ ἀνεγερθῇ νέος ἱερὸς ναὸς λιθόκτιστος, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὡς ἄνω ξυλίνου προσωρινοῦ ἱεροῦ ναοῦ.

Ἴερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

116. Τρεῖς Ἱεράρχαι Ἄνω Πετραλώνων. (30 Ἰανουαρίου).

Χρονολογία άνεγέρσεως: 'Εθεμελιώθη τῇ 15 Ἰουλίου 1928 καὶ ἐπερατώθη ἐν ἔτει 1957. Πρὸ τῆς άνεγέρσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ὑπῆρχε μικρὸς ἐνοριακὸς ἱερὸς ναὸς κατεδαφισθεὶς ἐν ἔτει 1957.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν τῇ 8 Μαΐου 1960 ὑπὸ τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Κερνίτσης Χρυσόστομου.

Ἴερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

117. Ἁγία Τριάς Ἀμπελοκήπων. (Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος).

Χρονολογία άνεγέρσεως: 'Απὸ τοῦ ἔτους 1925 μέχρι τοῦ ἔτους 1937 ἦτο ξύλινος. Ἀνηγέρθη λιθόκτιστος ἐν ἔτει 1937.

Τὰ ἐγκαίνια δὲν ἐτελέσθησαν.

Ἴερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

118. Ἁγία Τριάς Βύρωνος. (Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος).

Χρονολογία άνεγέρσεως: 'Απὸ τοῦ ἔτους 1927 μέχρι τοῦ ἔτους 1930.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν τῇ 5 Μαΐου 1957 ὑπὸ τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Εὐρίπου Ἀλεξίου (νῦν Μητροπολίτου Ζακύνθου).

Ἴερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

Ἡ ἀγιογράφησις τῆς Πλατυτέρας ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Ἀσμάνη (1950-1951).

119. Ἁγία Τριάς Κεραμεικοῦ. (Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος).

Χρονολογία άνεγέρσεως: 'Ο παρακείμενος τοῦ σημερινοῦ ἱερὸς ναὸς κατεδαφίσθη ἐν ἔτει 1957. 'Ο νέος ἱερὸς ναὸς, θεμελιωθεὶς πρὸ τοῦ 1940, παρέμεινε ἡμιτελής μέχρι τοῦ ἔτους 1954, ὅτε αἱ ἐργασίαι συνεχίσθησαν καὶ ἤδη ἔχουν περατωθῆ.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν τῇ 12 Δεκεμβρίου 1955 ὑπὸ τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Εὐρίπου Ἀλεξίου (νῦν Μητροπολίτου Ζακύνθου).

Ἴερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 191 τοῦ προηγούμενου τεύχους.

120. Ἁγία Τριάς Νέας Φιλαδελφείας. (Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ἐθεμελιώθη ἐν ἔτει 1932. Αἱ ἐργασίαι διεκόπησαν, ἐπαναληφθεῖσαι ἐν ἔτει 1950, φροντίδι τοῦ Συλλόγου «Ἁγία Τριάς». Ἦδη συνεχίζεται ἡ ἀνέγερσις μερίμνη Ἐραυκῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν ἔτει 1960 ἐγένετο ἐνοριακός.

Τὰ ἐγκαίνια δὲν ἐτελέσθησαν.

Ἱερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

121. Ἅγιος Τρύφων Κολωνοῦ—Ἀκαδημίας Πλάτωνος. (1 Φεβρουαρίου).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ὁ κατεδαφισθεὶς μικρὸς ἱερὸς ναὸς, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὁποίου ἀνηγέρθη ὁ νέος, ἦτο κτίσμα μεσαιωνικὸν (ὁ κοινῶς ὀνομαζόμενος «Ἄστροφος»). Ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ναὸς ἀνήκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ἀδελφῶν Μιχαήλ καὶ Γεωργίου Χρυσοφάκη καὶ Νικολάου Χρυσοφάκη ἢ Δημητρίλλη. Ἐν ἔτει 1928 μερίμνη τοῦ συνοικιακοῦ Συλλόγου ὁ «Ἅγιος Τρύφων» ἐδωρήθη εἰς τὴν συνοικίαν Ἀκαδημίας Πλάτωνος, διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τῶν πέριξ αὐτοῦ Χριστιανῶν, ὅτε καὶ ἐγένοντο προσθήκαι τινες εἰς τὰς, ἐκτὸς τῆς ἀνατολικῆς, πλευρᾶς αὐτοῦ. Ἐν ἔτει 1930 (7 Ὀκτωβρίου) ἐγένετο ἐνοριακός.

Ὁ νέος ἱερὸς ναὸς ἤρχισε ἀνεγειρόμενος ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1952, τῆς πρώτης θ. Λειτουργίας τελεσθείσης ἐν τῷ ἤδη ἀποπερατωθέντι ναῷ τῆ 24 Ὀκτωβρίου 1953.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν τῆ 21 Ὀκτωβρίου 1962 ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανοῦ.

Ἱερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

(Βλέπε: Ἀναστασίου Ὁρλάνδου «Μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς πεδιάδος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν κλιτύων Ὑμηττοῦ—Πεντελικῶ—Πάρνηθος καὶ Αἰγάλεω», Ἀθήναι 1933, σελ. 142).

122. Ὑψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Αἰγάλεω. (14 Σεπτεμβρίου).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ἐν ἔτει 1933 κατεσκευάσθη ξύλινος. Ἐν ἔτει δὲ 1934 ἀνηγέρθη λιθόκτιστος. Ὁ ἤδη ὑπάρχων νέος ἱερὸς ναὸς, ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν προηγουμένων, ἐθεμελιώθη κατὰ τὸ ἔτος 1945 ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Ἀντιβασιλέως Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου, καὶ ἔχει περατωθῆ ἀπὸ τινος.

Ἱερά ἐγκαίνια δὲν ἐτελέσθησαν εἰς τὸν νέον ἱερὸν ναόν, ἀλλὰ μετεφέρθησαν τὰ ἱερά λείψανα τῶν

ἐγκαινίων τοῦ παλαιοῦ ἱεροῦ ναοῦ, (ἅτινα ἐτελέσθησαν ἐν ἔτει 1935 ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου), εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν τοῦ σημερινοῦ νέου ἱεροῦ ναοῦ.

Ἱερά λείψανα: Ἁγίου Χαραλάμπους. «Θωμᾶ τοῦ Διδύμου». Ἁγίας Παρασκευῆς. Ἐπὶ τῆς λειψανοθήκης ἀναγράφεται: «Συνδρομὴ Ἀρσενίου Μοναχοῦ ἔτος 1861».

123. Ὑψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Νέας Κυψέλης. (14 Σεπτεμβρίου).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ἀρχικῶς εἶχε κατασκευασθῆ ξύλινος ἱερὸς ναός, εἰς τινὰ ἀποστασιν ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ, κατεδαφισθεὶς προπολεμικῶς. Ἐν ἔτει δὲ 1950 κατεσκευάσθη μικρὸς ἱερὸς ναός εἰς τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ, ὅστις ἀνηγέρθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1952 μέχρι τοῦ ἔτους 1962.

Τὰ ἐγκαίνια δὲν ἐτελέσθησαν.

Ἱερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

124. Ἅγιος Φίλιππος—Παναγία Βλασσαροῦ. (14 Νοεμβρίου καὶ 8 Σεπτεμβρίου).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ἀρχικῶς ὑπῆρχε παλαιότατος ναός τοῦ 9ου (;) αἰῶνος. Μεταγενεστέρως «ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Ἐπαναστάσεως εὐρίσκειτο ἐν ἐρειπίοις, ἐπεσκευάσθη δὲ ἐκ θεμελίων, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδίου κατὰ τὸ ἔτος 1866 παραμορφωθεῖσα ἐντελῶς», κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1959 καὶ 1960 ἐγένετο ἐξ ὑπαρχῆς ἀνοικοδόμησις αὐτῆς, ἐπὶ τῆς παλαιᾶς θεμελιακῆς αὐτῆς βάσεως. Ὁ ἱερὸς ναός ἔχει ἀνεγερθῆ, κατὰ τινὰ «Ἀθηναϊκὴν παράδοσιν μὴ ἐπιβεβαιουμένην», «ἐν ἣ θέσει ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος ἐβύθισε τὸν Γραμματέα (τοῦ Ἀρχιερέως Ἱεροσολύμων, ἀντιλέγοντα εἰς τὸ κήρυγμά του), περὶ οὗ διηγούνται αἱ Ἀπόκρυφοὶ Πράξεις τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου». Τὸ τέμπλον τοῦ ναοῦ φέρει χρονολογίαν 1849.

Ἡ χρονολογία τελέσεως τῶν ἐγκαινίων εἶναι ἀνεξακριβωτος.

Ἱερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ὁ παρακείμενος ἱερὸς ναός τῆς Παναγίας Βλασσαροῦς, ὀνομαζομένης ἐκ τῆς παλαιᾶς συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν, τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ ἄλλοτε ἀποτελῶν ἐνοριακὸν ναόν, ὡς καὶ ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ τῆς παρούσης μελέτης ἐσημειώθη, καὶ ὅστις (κατὰ τὸ ἔτος 1834 ἐχρησιμοποίηθη πρὸς καιρὸν ὡς Πρωτοδικεῖον), ἔχει κατεδαφισθῆ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932, τῆς ἐνορίας αὐτοῦ συγχωνευθείσης τῇ τοῦ Ἁγίου Φιλίππου, τῆς δὲ ἱεράς Εἰκόνης τῆς Παναγίας Βλασσαροῦς μεταφερθείσης εἰς τὸν ἱερὸν ναόν τοῦ Ἁγίου

Φιλίππου, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ τελεῖται ἑορτὴ τὴν 8 Σεπτεμβρίου.

(Βλέπε: Γ. Α. Σωτηρίου «Εὐρετήριο τῶν μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος — Μέρος Α'. Μεσαιωνικά μνημεῖα Ἀττικῆς. Α'. Ἀθηνῶν», Ἀθήναι 1927, σελ. 10. — Α. Ξυγγοπούλου «Τὰ Βυζαντινὰ καὶ Τουρκικὰ μνημεῖα τῶν Ἀθηνῶν» εἰς τὸ «Εὐρετήριο τῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος», τεῦχος Β', Ἀθήναι 1929, σελ. 63-65. — Α. Ξυγγοπούλου, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 101. — Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία — Πυρσοῦ — τόμος 7, σελ. 404. — Δανάης Μ. Πολίτου «Ἅγιος Φίλιππος», βιβλίον ἐκδοθὲν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Φιλίππου, ἵνα τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως χρησιμεύσῃ ὡς ἔρανος διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ Ναοῦ»).

125. Ἁγία Φιλοθέη Κηπουπόλεως Φιλοθέης. (19 Φεβρουαρίου).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ὁ ἀρχικὸς ἱερὸς ναὸς, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ὁ σημερινός, ἦτο κτίσμα τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 16ου αἰῶνος. Ὁ σημερινὸς ἱερὸς ναὸς ἐκτίσθη ἐν ἔτει 1936, προεκταθεὶς κατὰ τὰ ἔτη 1953 καὶ 1954.

Τὰ ἐγκαίνια δὲν ἐτελέσθησαν.

Ἱερά λείψανα: Δὲν κέκτηται. Ἐπρεπεν ὅμως νὰ ἔχῃ τμῆμα τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τῆς ὁσιομάρτυρος Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας (†1589), ὅπερ λείψανον κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ (σκήνωμα), τεθησαύριστα εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἀθηνῶν, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω ὁ τόπος τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς ὁσιομαρτυρικῆς αὐτῆς κοιμήσεως εἶναι ἡ περιοχὴ ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει ὁ ὡς ἄνω ἱερὸς ναὸς, φέρει δὲ τὸ ὄνομα τῆς ὁσιομάρτυρος Φιλοθέης, παρὰ δὲ τὸν ἱερὸν ναὸν ὑπάρχει καὶ ἡ «Κρύπτη τῆς Ἁγίας Φιλοθέης».

(Βλέπε: Ἀν. Ὁρλάνδου «Μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς πεδιάδος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν κλιτύων Ἰμμητοῦ — Πεντελικῶ — Πάρνηθος καὶ Αἰγάλεω», Ἀθήναι 1933, σελ. 135. — Εὐαγγελίας Κ. Φραγκάκι «Ἡ Ὁσία Φιλοθέη», Ἀθήναι 1952, «ἀνάτυπον ἀπὸ τὴν «Ἑλληνικὴν Δημοιοργίαν», τὸ ὁποῖον ἀδωρίζεται γιὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου ναοῦ»).

126. Ἁγία Φωτεινὴ Ἰλισοῦ — Μέγας. (26 Φεβρουαρίου καὶ Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1872.

Ἡ χρονολογία τελέσεως τῶν ἐγκαίνιων εἶναι ἀνεξασκίβωτος.

Ἱερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

127. Ἁγία Φωτεινὴ Νέας Σμύρνης. (26 Φεβρουαρίου καὶ Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Πρὸ τῆς ἀ-

νεγέρσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ὑπῆρχεν εἰς τὸν χώρον αὐτοῦ ξύλινος ἱερὸς ναὸς κατασκευασθεὶς ἐν ἔτει 1928. Πρῶτη θεμελίωσις τοῦ σημερινοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἐγένετο ἐν ἔτει 1930 ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, παρόντος καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Πύλου Κουκουριώτου. Δευτέρα θεμελίωσις ἐγένετο τῆ 25 Μαρτίου 1934 ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου. Τὸ ἔργον ἐπερατώθη ἐν ἔτει 1940.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν τῆ 27 Ὀκτωβρίου 1940 ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάου Φιλιππίδου, βοηθουμένου ὑπὸ τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Ταλαντίου Παντελεήμονος (νῦν Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης).

Ἱερά λείψανα: Ἀποστόλου Μάρκου. Ἁγίας Φωτεινῆς. Ἁγίου Θεοδώρου. Ἁγίου Χαράλαμπος.

128. Ἁγιος Χαράλαμπος Ἰλισίων. (10 Φεβρουαρίου).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Κατεσκευάσθη ξύλινος ἐν ἔτει 1951. Ἡ θεμελίωσις τοῦ νέου ἱεροῦ ναοῦ ἐγένετο τῆ 23 Ἀπριλίου 1956. Αἱ ἐργασίαι ἀνεγέρσεως συνεχίζονται.

Τὰ ἐγκαίνια δὲν ἐτελέσθησαν.

Ἱερά λείψανα: Δὲν κέκτηται.

(Βλέπε: Ἐνοριακὸς ἱερὸς ναὸς Ἁγίου Χαράλαμπος Ἰλισίων «Ἐπίσημα ἔγγραφα» — Διαφωτιστικά ἐπὶ ἐνδιαφερόντων τὸν ἱερὸν ναὸν μας θεμάτων — Ἀθήναι Ἰούνιος 1961).

129. Ἁγιος Χαράλαμπος Πολυγώνου. (10 Φεβρουαρίου).

Χρονολογία ἀνεγέρσεως: Ἀνηγέρθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1928—1936. Προῦπῆρχεν εἰς τὸν χώρον, ἔνθα ἀνηγέρθη ὁ ἱερὸς ναὸς, μεσαιωνικὸν παρεκκλήσιον ἥτοι «μικρὰ (4.00 X 7.00) καμαροσκέπαστος βασιλικὴ μεθ' ἡμιεξαγωνικῆς ἀψίδος ἱεροῦ, διατηροῦσα τὴν παλαιὰν τοιχογραφίαν τῆς Πλατυτέρας. Χρονολογία 18ου ἢ ἀρχῶν 19ου αἰῶνος».

Τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν τῆ 26 Ἰουνίου 1938 ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου.

Ἱερά λείψανα: Ἁγίου Χαράλαμπος.

Ἡ ἀγιογράφησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Φωτίου Κόντογλου καὶ Παντελεήμονος Ὁδᾶμπαση.

(Βλέπε: Ἀναστασίου Ὁρλάνδου «Μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς πεδιάδος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν κλιτύων Ἰμμητοῦ—Πεντελικῶ—Πάρνηθος καὶ Αἰγάλεω», Ἀθήναι 1933, σελ. 132).

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Θαυμακοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ Α΄ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΑΓΙΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Β΄. ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ “Ο ΠΑΤΗΡ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ,”

«Και τῷ Ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρῃ Ἐκκλησίας γράψον... οἶδά σου τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν ἀλλὰ πλούσιος εἶ... μὴ φοβοῦ ἃ μέλει πάσχειν... Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς». (Ἀπκ. 2, 8-10).

1. Μετὰ τὸν Τιμόθεον Ἐφέσου, τὸν Τίτον Κρήτης, τὸν Κλήμεντα Ρώμης καὶ τὸν Ἰγνάτιον Ἀντιοχείας, ἱστορικὴν κλασσικὴν μορφήν Ἐπισκόπου Ἀποστολικοῦ ἀποτελεῖ ὁ ἅγ. Πολύκαρπος¹ Ἐπίσκοπος Σμύρνης καὶ Μάρτυς, περὶ τοῦ ὁποῦ εἰμεθα καλλίτερον πληροφοροφρημένοι ἢ περὶ πάντων τῶν προαναφερθέντων.

Ἀνάγλυφος ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀποστολικοῦ Πατρὸς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἅγ. Ἰγνατίου (πρὸς Σμυρναίους) καὶ (πρὸς Πολύκαρπον), ἐκ τῆς ἐπιστολῆς (πρὸς Φιλιππησίους) τοῦ ἰδίου, ἐκ τοῦ πρωιμωτάτου Μαρτυρίου του, τοῦ συγγραφέντος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Σμύρνης, πρὶν ἢ παρέλθῃ ἔτος ἀπὸ τοῦ Μαρτυρικοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν εἰδήσεων, ἃς παρέχουν σαφῶς ὁ ἅγ. Εἰρηναῖος καὶ οἱ Τερτυλιανὸς καὶ Εὐσεβίος. Πιθανώτατα ὁ Πολύκαρπος ἀνήκει εἰς τοὺς ἐξ Ἑλλήνων Χριστιανούς τῆς Μ. Ἀσίας, καὶ ἴσως ὀφείλεται εἰς τοῦτο, ὅτι δὲν κάμνει πολλὴν χρῆσιν τῆς Π. Διαθήκης, τὰ δ' ἐλάχιστα αὐτῆς χωρία, ἅτινα χρησιμοποιεῖ, δὲν εἶναι τελείως ἀκριβῆ, δεικνύοντα ὅτι ἐχρησιμοποιοῦντο προχειρῶς, ἐκ μνήμης. Ἀντιθέτως, ὁ ἐπίχαρις κάλαμός του ἀποσπνέει δαφνίως τὴν Κ. Διαθήκην καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν Παύλειον καὶ Ἰωάννειον αὐτῆς ἀνάπτυξιν. Ἡ ἐν τῷ σταδίῳ, πρὸ τοῦ Ἀνθυπάτου Στατίου Κουαδράτου ὁμολογία του «Ὁγδοήκοντα καὶ ἐξ ἔτη δουλεύω (τῷ Χριστῷ)»², ἤγαγεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ἦτο τέκνον Χριστιανῶν, λαβὼν εἰς τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν τὸ βάπτισμα³. Ἐκ τοῦ Εὐσεβίου γνωρίζομεν, ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων (70), μεταβάς ἐδρα ἐν Μ. Ἀσίᾳ ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, με κέντρον τὴν Ἱεράπολιν, ὁ δὲ μαθητῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου Τιμόθεος ἐπίσης ὡς Ἐπίσκοπος τῆς Ἐπικρατείας Ἐφέσου⁴. Τούτους πιθα- Ἰωάννου, ὅφ' οὐ καὶ κατεστάθη Ἐπίσκοπος ἐν Σμύρῃ, συναναστρέφῃ δὲ καὶ ἄλλους, οἵτινες εἶχον χρῆ-

νάτατα παῖς ἐτι ὄν γνώρισεν ὁ Πολύκαρπος. Βέβαιον πάντως εἶναι, ὅτι ὑπῆρξε μαθητῆς τοῦ Ἀπ. ματίσει αὐτόπται καὶ ἀκροαταί⁵ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς τοὺς εἰδόμενους τὸν Κύριον, πιθανώτατα ἀνήκει καὶ ὁ ἅγ. Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας ὁ Θεοφόρος, ὅστις γράφων τῷ 117 τῷ «Ἐπισκόπῳ Ἐκκλησίας Σμυρναίων» Πολυκάρπῳ, ἀπευθύνεται αὐτῷ οὐ μόνον ὡς ἀδελφός, ἀλλὰ καὶ ὡς Πατήρ. Ἀκριβῶς δ' αἱ ἐκφράσεις τοῦ Ἰγνατίου, ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον τοῦ Πολυκάρπου, ἀποτελοῦσ τὴν καλλίστην περὶ αὐτοῦ μαρτυρίαν. Κατὰ τὸν Ἰγνάτιον, ὁ Ἐπίσκοπος Σμύρνης Πολύκαρπος εἶναι «ἀξιόθεος»⁶ προσαγορευεῖ δ' αὐτὸν «Θεομακαριστότατον»⁷. Τὸ πρόσωπον τοῦ Πολυκάρπου εἶναι ἀάμωμον⁸. Ὁ Πολύκαρπος εἶναι ἐνδεδυμένος «χάριν»⁹, «σύνεσιν»¹⁰, εἶναι «σπουδαῖος»¹¹, μᾶλλον ἄγαμος, ἐν ἀγνεῖα διαμείνας «εἰς τὴν τιμὴν τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου»¹² καὶ «Θεοῦ γνώμην κεκτημένος»¹³.

Ὁ Πολύκαρπος εἶναι θεματοφύλαξ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Καθολικοῦ Κανόνος¹⁴, τοῦθ' ὅπερ θ' ἀπεδίδοτο βραδύτερον ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑμνωδοῦ, διὰ τοῦ «Κανὼν Πίστεως». Εἶναι Διδάσκαλος προφητικὸς καὶ ἀποστολικὸς ἐπίσκοπος¹⁵, ἐν ὅλῃ τῇ κυριολεκτικῇ ἐννοίᾳ τῆς ἀποστολικότητος. Διότι ὑπῆρξε σύγχρονος τῶν Ἀποστόλων, διότι ἔζησε μετ' αὐτῶν, συναναστρέφῃ αὐτούς, παρηκολούθησε τὸν τρόπον τῆς ζωῆς, τῆς σκέψεως καὶ ἐκφράσεώς των καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν οἰκονομίας τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ. Παρέλαβε, παρ' αὐτῶν, τὴν Διδασκαλίαν τῆς Πίστεως καὶ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἣν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς πρὸς Φιλιππησίους Ἐπιστολῆς του καὶ τῆς θεολογικωτάτης, πρὸ τοῦ Μαρτυρίου του, Προσευχῆς, κατέχει ἐμβριθῶς καὶ κρατεῖ στερεῶς, ὡς μόνον ἀληθῆ καὶ σώζουσιν παρακαταθήκην Αὐτοῦ τοῦ Κυρίου¹⁶. Γνωρίζει σαφῶς, ὡς καὶ ὁ οἰκειότατος αὐτῷ Ἰγνάτιος, ὅτι τὸ θέμα τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς Πίστεως καὶ ἡ ἐννοία τῆς ὑποστάσεως ἐν τῷ κόσμῳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων, τῶν Οἰκονόμων» τούτων καὶ ἀπαρέδρων»

5. Tertull. De praescr haeret. XXXII, 2. Ieron. De vir. III, 17.

6. Ἰγν. Σμύρν. XII, 2.

7. Ἰγν. Πολ. I, 1.

8. Ἰγν. Πολ. I, 2.

9. Ἰγν. Πολ. I, 3.

10. Ἰγν. Πολ. III, 1.

11. Ἰγν. Πολ. V, 2.

12-13. Ἰγν. Πολ. V, 2. VIII, 2.

14. Μαρτ. Πολ. Ἐπιθ. 2.

15. XVI, 2. XIV, 1.

16. Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. III, 36. Εἰρηγ. κατ' αἰρ. III, 3, 4. Πολ. Φιλ. VII, 1, 2.

1. Μαρτ. Πολ. XII, 2.

2. IX, 3.

3. A. v. Harnack, Chronologie, σελ. 342. Λαμπάκη: Οἱ ἐπτά ἀστέρες τῆς Ἀποκαλύψεως, σελ. 96 κ. ἔ.

4. Ἐπιστ. Πολυκάρτου Ἐφέσου πρὸς Βῆταρα Ρώμης, παρ' Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. III, 4, 6, V, 20 καὶ ἔ. — Εἰρηγ. Κατὰ αἰρέσ. III, 34 καὶ Ἐπιστολὴ πρὸς Φλώρ. παρ. Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. V, 20. — H. Streeter, The primitive Church (1929) σελ. 113.

καὶ «ὡπηρετῶν» τοῦ Θεοῦ¹⁷ εἶναι «ἀφθαρσία καὶ ζωὴ αἰώνιος»¹⁸.

Διακατέχεται πάντοτε ὑπὸ τοῦ ζωηροῦ αἰσθήματος, ὅτι «ἀπέναντι τῶν τοῦ Κυρίου ἐσμέν ὀφθαλμῶν, καὶ πάντες δεῖ παραστῆναι τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἕκαστον ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον δοῦναι»¹⁹. Θεραπεύει τὸν Θεὸν «μετὰ φόβου καὶ πάσης εὐλαβείας», καθὼς Αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ οἱ εὐαγγελιστάμενοι ἡμᾶς Ἀπόστολοι καὶ Προφῆται, οἱ προκηρῦξαντες τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν»²⁰. Νήφει διαρκῶς πρὸς τὰς εὐχὰς κατὰ τὴν Ἀποστολικὴν ἐντολὴν καὶ προσκαρτερεῖ νηστείας, δεήσσειν αἰτούμενος τὸν Παντεπόπτην Θεόν, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ εἰς πειρασμόν, διότι ἐν ἄκρᾳ ταπεινοφροσύνῃ ἀναγνωρίζει τὸν διαρκῶς ὑφιστάμενον κίνδυνον τοῦ πνεύματος ἐκ τῆς εὐεπιφόρου εἰς τὴν εὐπερίστατον ἀμαρτίαν σαρκός, μμνησκόμενος τοῦ Κυριακοῦ «τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής»^{21 22}. Οὐκ ἀγαπᾷ τὸν νῦν αἰῶνα. Μὴ δίδων δὲ καμμίαν ἀπολύτως προσοχὴν εἰς τὴν ματαιότητα τῶν πολλῶν (τὸ πνεῦμα τοῦ συμοῦ) καὶ τὰς ψευδοδιδασκαλίας, ἐμμένει ἀμετακίνητος «ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς παραδοθέντα λόγον»²³ καὶ ἡ ἀδιάλειπτος γλυκεῖα καὶ ἔμμονος ἐλπίς του καὶ ὁ στοχασμός του εἶναι ὁ Δικαιωτῆς καὶ Λυτρωτῆς ἡμῶν Χριστὸς Ἰησοῦς, «ὃς ἀνήνεγκεν ἡμῶν τὰς ἀμαρτίας τῷ ἰδίῳ σώματι ἐπὶ τὸ ξύλον, ὃς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὗρεθῆ δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, ἵνα ζήσωμεν ἐν αὐτῷ, πάντα ὑπέμεινε»²⁴. Ἐν ταῖς νυχθημέροις θεραπείαις προσευχαῖς του εἶναι ὀπτασιαστῆς προφητικὸς καὶ ὁραματιστῆς ἀποστολικός²⁵. Ἀντικείμενα τῶν θαυμασιῶν προσευγῶν του εἶναι πάντες μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἔνδοξοι καὶ ἄδοξοι καὶ πᾶσα ἡ κατὰ τὴν Οἰκουμένην Καθολικὴ Ἐκκλησία²⁶, ἥς ἡ εὐστάθεια, ἡ ἐνότης καὶ ἡ προαγωγή ἀποτελεῖ τὸ ἄγρυπνον μέλημα καὶ τὴν ἀκοίμητον μέριμνά του. Ἡ διαγωγή τῶν Πρεσβυτέρων καὶ τῶν Διακόνων τῶν Παρθένων καὶ τῶν Χηρῶν καὶ ἡ ἄμωμος καὶ ἐν ἀγνῇ συνειδήσει ἐκπλήρωσις τοῦ προορισμοῦ των καὶ τῶν πνευματικῶν καθόλου κοινωνικῶν καθηκόντων. Ἡ διαπαιδαγώγησις τῆς νεότητος, ἐν σεμνότητι καὶ σωφροσύνῃ καὶ τῶν συζυγιῶν καὶ οἰκογενειῶν, «ἐν τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου... πιστεῖ καὶ ἀγάπῃ, καὶ ἀγνείᾳ... ἐν πάσῃ ἐγκρατείᾳ»²⁷. Μολονότι ἡ Ἐκκλησία τῆς Σμύρνης εἶναι ἀηλεημένη ἐν παντὶ χαρίσματι, πεπληρωμένη ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ, ἀνυστέρητος παντὸς χαρίσματος, θεοπρεπεστάτη καὶ

ἀγιοφόρος»²⁸, ἡγρύπνει, ἵνα πᾶσα ἡ Ἐκκλησία αὐτοῦ «ἀξίως τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς δόξης τοῦ Κυρίου περιπατῇ»²⁹ καὶ ἵνα πάντες ὡσι «ζηλωταὶ περὶ τὸ καλόν, ἀπεχόμενοι τῶν σκανδάλων», διότι πλὴν τῶν ἀθέων εἰδωλολατρῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων εἶχεν ἡ Ἐκκλησία ν' ἀντιπαρατάσσεται καθημερινῶς κατὰ τῶν «ψευδαδέλφων καὶ τῶν ἐν ὑποκρίσει φερόντων τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, τῶν ἀποπλανῶντων κενούς ἀνθρώπους»³⁰, τῶν ἀντιχρίστων Δοκητῶν, τῶν μὴ ὁμολογούντων «Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθέναι», τῶν ἀρνούμενων «τὸ μυστήριον τοῦ σταυροῦ», τῶν ὄντων ἐκ τοῦ διαβόλου καὶ τῶν μεθοδεύοντων τὰ λόγια τοῦ Κυρίου πρὸς τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας καὶ λεγόντων «μήτε ἀνάστασιν μήτε κρίσιν» εἶναι, τῶν πρωτοτόκων τοῦ Σατανᾶ³¹. Ἡ ἐπισκόπησις ὅλων τούτων τῶν τομῶν ἀπερρόφει πάντοτε ὅλον τὸν «καιρὸν» αὐτοῦ.

II. Οὐ μόνον δὲ περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας ἐμερίμνα καὶ ἐφρόντιζεν, ἀλλὰ, τοῦ καιροῦ καλέσαντος καὶ ἀφορμῆς δοθείσης, φροντίζει καὶ ὑπὲρ τῆς ἐμπεριστατοῦ, λόγω τῆς δι' ὕλομανίαν, ἐκπτώσεως τοῦ Ἐπισκόπου αὐτῆς (Βαλεντίνου), Ἐκκλησίας τῶν Φιλιππησίων, οὐχὶ ἐξουσιαστικῶς, ἀλλὰ μετὰ στοργῆς καὶ ἀγάπης, παρακληθεὶς ὑπ' αὐτῶν τῶν Φιλιππησίων, οἵτινες ἀκούσαντες, παρὰ τοῦ διεληθόντος πρὸς τὸ Μαρτύριον Ἰγνατίου Ἀντιοχείας, περὶ τῆς ἀποστολικῆς φυσιογνωμίας τοῦ Πολυκάρπου, εἰς ὃν ἐκεῖνος ἐνεπιστεύετο τὴν Ἐκκλησίαν του, ἀπετάθησαν πρὸς αὐτόν. Ἐπέστειλε δ' ὁ Πολυκαρπὸς καὶ ἄλλας Ἐπιστολάς «ταῖς γεινιώσασαι Ἐκκλησίας, ἐπιστηρίζων αὐτάς ἢ τῶν ἀδελφῶν τισι, νουθετῶν αὐτοὺς καὶ προτρεπόμενος»³². Ἡ ἀνύστακτος μέριμνά του (περὶ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν) καὶ τὸ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν εἰρήνην, τὴν ἐνότητα καὶ ὁμόνοιαν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, χάριν τῶν ὁποίων δὲν διστάζει νὰ ὑποβληθῇ καὶ εἰς τὴν μεγαλυτέραν θυσίαν, ἀποδεικνύοντα αὐτὸν γνήσιον μαθητὴν καὶ Ἀπόστολον Ἐκείνου, «Ὅστις ἐκτενῶς προσηυχῆθη ἐν τῇ ἀρχιερατικῇ Του προσευχῇ, διὰ τῆς Ἐκκλησίας Του τὴν ἐνότητα»³³, συγκινοῦσι βαθύτατα τοὺς μελετώντας τὴν πρωτοχριστιανικὴν Ἐκκλησίαν! Ὡς παραδέχονται ἐσχάτως, ἐν ἔτος ἀκριβῶς πρὸ τοῦ Μαρτυρίου³⁴ καὶ εἰς ἡλικίαν μεγαλυτέραν ἴσως τῶν 85 ἐτῶν, ἀναλαμβάνει

28. Ἰγν. Σμύρν. I, 1.

29. Πολ. Φιλ. 1.

30. VI, 3.

31. VI, 3.

32. Εἰρην. Ἐπιστ. πρὸς Φλώρον, παρ' Εὐσεβ. Ἐκκλ. ἱστορ. V, 20, 8.

33. Ἰωάνν. IZ'.

34. Τὸ Μαρτύριον τοῦ ἀγ. Πολυκάρπου τοποθετεῖται ὑπὸ τοῦ Α. v. Harnack εἰς τὸ 156. Chronologie... I, σελ. 334-356. Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrh. I σελ. 475. Συμφωνοῦσι δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ H. Lietzmann, Geschichte d. Alt. Kirche II, σελ. 134. B. Altaner: Patrologie, σελ. 88. H. Fr. v. Campenhausen: Polycarp von Smyrna und die Pastoralbriefe (1951) σελ. 10. P. N. Harrison, Polycarp's two Epistles to the Philippians (1936) σελ. 209, καὶ H. Gregoire, La date du martyre de S. Polycarpe (1950). Κ. Μπόννη, Ὁ Ἅγιος Ἰγνατίος ὁ Θεοφόρος καὶ αἱ περὶ Ἐκκλησιαίς ἀντιλήψεις αὐτοῦ, Ἀθῆναι 1958, Χρήστου Π., Ζωὴ Ἀληθινή κατὰ τὴν διδασκαλίαν Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου Ἀθῆναι 1951.

17. Ἰγν. Πολ. VI, 1.

18. Ἰγν. Πολ. II, 3.

19. Πολ. Φιλ. VI, 2, 3.

20. Αὐτόθι.

21. Ἀ' Πέτρ. 4, 7.

22. Πολ. Φιλ. VII, 2. Ματθ. 26, 41.

23. VII, 2.

24. VIII, 1, 25.

25. Μαρτ. Πολ. V, 2.

26. V, 1, VIII, 1.

27. Πολ. Φιλ. V, 2, 3, IV, 3, IV, 1, 2.

τὸ πολυήμερον, τὸ κοπιωδέστερον καὶ ἐπικινδυνότατον ταξίδιον μέχρι Ρώμης. Διακινδυνεύει δ' αὐτὴν ταύτην τὴν ζωὴν του ὁ «πάνυ γηραλέος» Ἐπίσκοπος, ἵνα προλάβῃ διασάλευσιν τῆς εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀσίας καὶ Ρώμης, διὰ τῆς τακτοποιήσεως, μετὰ τοῦ Ρώμης Ἀνικῆτου, τοῦ ζητήματος τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, ὅπερ, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ, ἐωρτάζετο τὴν 14ην τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Νισάν, ἐν οἰαδήποτε ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος καὶ ἂν συνέπιπτεν αὕτη, ἐν δὲ τῇ Ρώμῃ, τὴν πρώτην μετ' αὐτὴν Κυριακὴν³⁵. Εἶναι χαρακτηριστικὴ διὰ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ ἐμμονὴν τῶν πρώτων Ἐπισκόπων εἰς τὰς Αποστολικὰς Παραδόσεις, ἢ κατὰ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν συνάντησιν στάσις, τὸσον τοῦ Πολυκάρπου Σμύρνης, ὅσον καὶ τοῦ Ἀνικῆτου Ρώμης, οἵτινες ἀμφοτέρω ἀνάγοντες τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑορταστικοῦ Τυπικοῦ τῶν εἰς Ἀποστόλους τοῦ Κυρίου, ἀπεφάσισαν νὰ συνεχίσῃ ἕκαστος τῆρῶν τὴν τοπικὴν συνήθειαν, οἷον ἐπαραχωρήσαντες, ἐκ συμφώνου, τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος εἰς τὴν Α' ἐν Νικαίᾳ Ἀγ. Οἰκουμένην Σύνοδον. Οὕτω δ' ἀπεχωρίσθησαν ἐν εἰρήνῃ, τοῦ Ἀνικῆτου παραχωρήσαντος τὴν Καθέδραν εἰς τὸν ἀναχωροῦντα Πολυκάρπον, ὅστις ἐτέλεσε καὶ τὴν Θ. Εὐχαριστίαν, ἐξ ἧς μετέλαβε καὶ ὁ Ἀνικῆτος. Μεταβάς ὁ «πάνυ γηραλέος» Πολυκάρπος, πρὸς τὸν νεώτερον αὐτοῦ Ἀνικῆτον, ἀπέδειξεν ὅτι ἠγαλάνετο ὑπὸ ἀπεριορίστου διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπης, καὶ ἡ ἀγάπη πρώτη πάντοτε σπεύδει νὰ τείνῃ τὴν φιλίαν χεῖρα!

III. Πόσον εἶναι συμπαθὴ καὶ σεβάσμια πάντα τὰ τοῦ θεοπρεποῦς Ἐπισκόπου Πολυκάρπου!! Ὅποιαν ἀκεραιότητα δογματικοῦ φρονήματος καὶ ἐν παιδικῇ ἀφελείᾳ ἐμμονὴν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Πίστιν προδίδει τό, διὰ τὰς γνωστικὰς αἱρέσεις, πλήρες ἐκπλήξεως καὶ πόνου ἐπιφώνημά του. «Ὡ καλὲ Θεέ, εἰς οἷους με καιροὺς τετήρηκας!»³⁶. Ἀναγινώσκων δὲ τὴν περιγραφὴν τοῦ ἁγ. Εἰρηναίου, αἰσθάνεται ὡσὰν νὰ βλέπῃ τὸν πάλλευκον, τὸν ἄμωμον, τὸν χαριτωμένον Ἀποστολικὸν πρεσβύτερον, νὰ ὑψοῖ ὕψους τοὺς καθαροτάτους ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς δούλους χεῖρας εἰς τὸν Οὐρανόν, νὰ ἄπτηται τῶν κροτάφων, ν' ἀφήνῃ

35. Ὡς ὑπεστήριξεν ὁ σεβ. ἡμῶν Διδάσκαλος κ. Γερ. Κονιδάρης, (παραδόσεις 1949), ἡ μετὰβασις τοῦ Πολυκάρπου πρὸς τὸν Ρώμης Ἀνικῆτον, δὲν σημαίνει διόλου ἀναγνώρισιν εἰς αὐτὸν πρωτεῖον ἐξουσίας, οὔτινος τὴν τελείαν ἀμφισβήτησιν σημαίνει ἢ συνέχισιν τῆς ἐμμονῆς ὑπὸ τοῦ Πολυκάρπου εἰς τὴν Μικρασιατικὴν συνήθειαν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα! Πλὴν τοῦ φλέγοντος ἐπικαίρου ζητήματος τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ Πάσχα, τὸν εὐλαβέστατον Ἐπίσκοπον Πολυκάρπον ὤθησεν εἰς τὸ λαν ἐπίπτον ταξίδιον μέχρι Ρώμης, ἧς ἡ Ἐκκλησία, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἰγνατίου ἀκόμη ἦτο ἡ «Προκαθημένη τῆς ἀγάπης» (Ἰγν. Ρώμ.) καὶ ἐνδόμυχος ἀσφαλῶς ἱερὸς πόθος νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ προσκυνήσῃ τὸν τόπον, ἐνθα, ὡς ἤδη ἐπιστεῦτο (Α' Κλημ. Κορ. V, 6 καὶ Ἰγν. Ρώμ. IV, 3) εἶχον μαρτυρήσει οἱ κορυφαῖοι τῶν Ἀποστόλων Πέτρος καὶ Παῦλος, τελευταίως δὲ καὶ ὁ προσφιλέστατος αὐτῶ Ἰγνατίος, ἡ λεπτομερὴς πληροφορία περὶ τοῦ θαυμασιωτάτου τέλους τοῦ ὁποίου, παρὰ τῶν αὐτοπτητῶν μαρτύρων, ἦτις τοσοῦτον τὸν ἐνδιέφερε (Πολ. Φιλ. XIII, 2) φαίνεται ἀναπτερώσασα τὸ «πάνυ γηραλέον» αὐτοῦ καὶ τρόπον τινὰ προπαρασκευάσασα πρὸς τὸν πανένδοξον Μαρτυρικὸν θάνατον, ἐπ' συμβάντα ἐντὸς τοῦ ἔτους τῆς ἐπιστροφῆς του ἐν Σμύρῃ.

36. Παρ. Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. V, 20, 6-8.

μετὰ πόνου τὰς παλάμας νὰ πίπτουν καὶ σφραγίζον αὐτὸν τῷ σημείῳ τοῦ Σταυροῦ, νὰ δοξάζῃ τὸν καλὸν Θεόν, ἐπὶ τῇ ἀνοχῇ καὶ μακροθυμίᾳ Αὐτοῦ! Ὅποια οὐρανια γαλήνη! Ὅποια Χριστομίμητος πραότης! Ὅποια ἐπιβαλλομένη ἡρεμία! Οὔτε κραυγὴ, οὔτε ἔξαψις, οὔτε ὕβρις, οὔτε κατάρρα! Ἀξιοπαρατήρητον ἐν τούτοις εἶναι, ὅτι τὸσον ταπεινός, πρῶτος καὶ εἰρηνικός Ἐπίσκοπος διασώζει ἐπὶ τῆς ἀνεπιτηδεύτου ἀπλότητός του ἡδρασμένην τῆς θεοθεν παρασχεθείσης αὐτῷ ἐξουσίας τὴν παρηρησίαν καὶ ἐπιβλητικότητα, τοῦ Ποιμενάρχου, τοῦ Ἠγέτου, τοῦ Πρίγκηπος τῆς Ἐκκλησίας, ἅτινα διακρίνονται. Οὐ μόνον ὅταν «ὡσπερ κριὸς ἐπίσημος»³⁷ προσερχόμενος εἰς τὸ Μαρτύριον λίαν πεπαρηρησιασμένως ὁμιλῇ πρὸς τὸν Ἀνθύπατον, ἀρνούμενος ν' ἀξιῶσθαι ἀπολογία τὸν χαμερπῆ ὄχλον τῶν ἀθέων «Σὲ μὲν καὶ λόγου ἤξιωκα... ἐκείνους δὲ οὐχ ἠγοῦμαι ἀξιῶς τοῦ ἀπολογεῖσθαι αὐτοῖς»³⁸. Ἀλλὰ καὶ καθ' ἣν στιγμὴν προσελθὼν αὐτῷ ἐν Ρώμῃ διατρύβοντι, καθ' ὅδον, ὁ αἰρησιάρχης Μαρκίαν, ἐπιδιδώκει θρασέως νὰ ἐμφανισθῇ αὐτῷ, κεραυνοβολεῖ αὐτὸν ἀποτόμως διὰ τοῦ «Ἐπιγινώσκω, ἐπιγινώσκω — σε-τὸν πρωτότοκον τοῦ Σατανᾶ»³⁹. Διότι, ὡς γνήσιος μαθητῆς τοῦ Μαθητοῦ τῆς Ἀγάπης, δὲν ἠδύνατο ν' ἀνεχθῆ ὁ ὁ δὲ τὸν χαιρετισμὸν⁴⁰ ἐν ὄψει ἀντιχριστοῦ αἰρετικοῦ! Οἱ χριστιανοὶ τῆς Σμύρνης, οἱ θεωρούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου «τέλειοι, κατηρτισμένοι ἐν ἀκινήτῳ πίστει, ὡσπερ καθηλωμένοι ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ σαρκί τε καὶ πνεύματι καὶ ἡνωμένοι ἐν ἀγάπῃ ἐν τῷ αἵματι Χριστοῦ, πεπληροφορημένοι εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν»⁴¹, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἐπισκόπου αὐτῶν Πολυκάρπου ἀναγινώσκον ἐν πιστῶν ἀντίγραφον τοῦ Βίου καὶ τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁλόκληρος ἡ πολιτεία αὐτοῦ εἶναι τοσοῦτον ἀγία καὶ ἀγαθὴ, δι' ἣν, καὶ τοιαύτην ὑπόληψιν καὶ πίστιν εἶχον εἰς αὐτόν, «ὥστε αἰεὶ ἕκαστον τῶν πιστῶν σπουδάζειν, ὅστις τάχιον τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ ἀψήται»⁴². Ἀληθῶς δὲ καὶ τὸ «κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον»⁴³ μαρτυρικὸν τέλος τοῦ Πολυκάρπου ἔχει τὸσας ὁμοιότητας καὶ ἀναλογίας πρὸς τὸ τέλος τοῦ Κυρίου. Ὁ Κύριος, φεύγων τοὺς διώκτας Αὐτοῦ, ἐκρύβη εἰς τὸν κῆπον τῆς Γεθσημανῆ, ἐνθα ἐπεδόθη εἰς προσευχὴν. Καὶ ὁ ἁγ. Πολυκάρπος «ὕπεξῆλθεν εἰς ἀγρίδιον... καὶ διέτριβε μετ' ὀλίγων, νύκτα καὶ ἡμέραν... προσευχόμενος περὶ πάντων τῶν κατὰ τὴν Οἰκουμένην Ἐκκλησιῶν, ὅπερ ἦν σύνηθες αὐτῷ». Καὶ συνεχιζομένων τῶν ὁμοιοτήτων, γενόμενος ἐν ὄπτασίᾳ κατὰ τὴν ἐκτενῆ προσευχὴν του, προλέγει τοῖς μετ' αὐτοῦ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου του «Δεῖ με ζῶντα καῖναι». Συλλαμβάνεται κατόπιν προδοσίας οἰκείου τοῦ περιβάλλοντος, ἐν ᾧ διέμενε. Ὁ συλλαβὼν αὐτὸν ὠνομάζετο Ἡρώδης. Ἡ σὺλ-

37. Μαρτ. Πολ. XIV, 1.

38. Μαρτ. Πολ. X, 2.

39. Εἰρην. παρ. Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. VI, 14, 4.

40. Β' Ἰωάν. 10.

41. Ἰγν. Σμύρ. XI, 3, 1. I-III, VI.

42. Μαρτ. Πολ. XIII, 1, 2.

43. Μαρτ. Πολ. VII, 4.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία.

Ὁ ρωμαιοκαθολικὸς κληρικὸς Γ. Ντεζάιφ, ὑπογραμμίζων τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας, ἔγραφε πρό τινος τὰ ἑξῆς: Ἀὐτὴ «εἶναι μυστικὴ· βλέπει δηλαδὴ τὰ πάντα ἐν τῷ Θεῷ καὶ τὸν Θεὸν εἰς ὅλα καὶ ὁδηγεῖ ἀδιαλείπτως τὰ πάντα πρὸς Αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν ζωτικὴν ἀρχήν. Εἶναι ἀποφατικὴ· ἔχει συνείδησιν τῆς ὑπερβατικότητος τοῦ Θεοῦ ἐναντι πάσης διανοίας, καὶ ἐπ' αὐτῆς βασιζει τὴν πορείαν τῆς. Εἶναι ἐμπειρικὴ· ἢ, ἂν προτιμάτε, ὑπαρξιακὴ, συνδεδεμένη ἀδιακόπως μὲ τὴν πραγματικότητα τῆς χριστιανικῆς ὑπάρξεως καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἐμπειρίαν τῶν πιστῶν καὶ τῶν ἁγίων. Διὰ τοῦτο ἡ ἀφειρητρία τῆς, τὸ κέντρον τῆς καὶ τὸ τέρμα τῆς εἶναι τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Εἶναι κατ' ἐξοχὴν μία

θεολογία Τριαδική... Εἰς τὸ φῶς αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου, τοῦ ἀπροσίτου εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, προσπαθεῖ νὰ φωτίσῃ τὰ ἄλλα μυστήρια: δημιουργίαν, καταγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου, σάρκωσιν, λότρωσιν, Ἐκκλησίαν — ἐξ οὗ ὁ ἀποφασιστικὸς Τριαδικὸς χαρακτήρ τῆς ἀνατολικῆς θεολογίας... Τέλος εἰς τὴν ἔνωσιν μὲ τὴν Ἁγίαν Τριάδα βλέπει τὸν σκοπὸν τοῦ σύμπαντος καὶ ἰδιαίτερος τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς θεώσεως, διὰ τῆς μετοχῆς εἰς τὴν ἄκτιστον δόξαν τῆς Τριάδος».

Εἶναι ἀληθῶς εὐτύχημα, ὅτι οἱ ἑτερόδοξοι κατανοοῦν ὁλονὲν καὶ περισσότερον τὸ βαθύτερον νόημα καὶ τὸν ἀληθῆ χαρακτήρα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀσφαλῶς ἡ κατανόησις αὐτῆ προετοιμάζει τὴν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀνοίγει τὸν δρόμον διὰ τὴν συνεργασίαν των ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ πεδίου.

ληψίς αὐτοῦ ἐγένετο «τῆ Παρασκευῇ... ὁπὲ τῆς ὥρας»⁴⁴. Ἡ ἀκτινοβολία τῆς Χάριτος Θεοῦ, ὅφ' ἣς ἦτο πεπληρωμένος, θαμβώσασα τοὺς ἐλθόντας, ἵνα συλλάβωσιν αὐτόν, ἔκαμν αὐτοὺς νὰ μετανοῶσιν «ἐπὶ τῷ ἐληλυθέναι ἐπὶ τοιοῦτον θεοπρεπῆ πρεσβύτην»⁴⁵. Μιμούμενος τὸ Δεσποτικὸν «Πάτερ εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου»⁴⁶, εὐλογεῖ τὸν Θεὸν καὶ ἀναπέμπει Αὐτῷ, ὡς ἀληθινῶς ἐμπειρος Ἀρχιερεὺς καὶ Θύτης τὸ «... προσδεχθείην ἐνώπιόν σου σήμερον ἐν θυσίᾳ πίονι καὶ προσδεκτῇ»⁴⁷, χρησιμοποιοῦν πιθανώτατα ἔκφρασιν τῆς συνήθους αὐτῷ συγχρόνου λειτουργικῆς πράξεως.

Ὡς δὲ τέλος ὁ Κύριος ἐκεντήθη τὴν πλευρὰν ὑπὸ τοῦ στρατιώτου διὰ τῆς λόγχης, οὕτω καὶ ὁ θαυμασιώτατος Πολύκαρπος κεντᾶται ὑπὸ τοῦ ἀκομφέκτορος»⁴⁸, διὰ τοῦ ξιφιδίου, πληρώσας πρότερον τοὺς αἰθέρας εὐωδίας, ἦν ἀνέδιδε τὸ «ὡς ἄρτος ὀπτώμενος ἢ ὡς χρυσὸς καὶ ἄργυρος ἐν καμίνῳ πυρούμενος» ἅγιον ὀλοκαύτωμα τοῦ σώματός του! Ἴδου ἡ ἀρχαιοτάτη ἰδέα καὶ πεποιθήσις περὶ τοῦ Ἐπισκόπου. Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι ζῶσα Εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐρμηνευτῆς τῆς Ἱερωσύνης Ἐκείνου»⁴⁹.

Τὰ ἐν ταῖς κερκίσι γαυριῶντα καὶ φρυάττοντα καὶ ὡσεὶ πάνθηρες αἰμοδιψεῖς μυκώμενα πλήθη τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ Ἰουδαίων, ὅταν οἴονοι ἀπαγγέλλοντα τὴν αἰτίαν τοῦ πρὸς πυρὰν ἀγομένου Πολυκάρπου ἔκραζον «Οὗτος ἐστὶν ὁ Πατήρ τῶν Χριστιανῶν»⁵⁰, δὲν ἠδύναντο νὰ φαντασθῶσι

προφανῶς, ὅτι ἐδωροῦντο εἰς τὸ Λεξιλόγιον τῆς ἀγρίως μισουμένης καὶ ἀπηνῶς διωκομένης Πίστεως καὶ Ἐκκλησίας τὸν τιμιώτερον τίτλον, μετ' ἐκεῖνον τὸν τοῦ Ἀποστόλου! «Ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ ἐμπαικτικῶς, ἐν Ἀντιοχείᾳ, προσονομάσαντες τοὺς πιστοὺς τοῦ Ἰησοῦ «Χριστιανούς»⁵¹, δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποπεύσωσιν, ὅτι οὗτοι μετὰ χαρᾶς, ὡς ἐντιμώτατον θὰ ἀπεδέχοντο τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ θὰ ὑπερήσπιζον αὐτό, διὰ τοῦ αἵματός των ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης! Οὕτω, ὁ ἔνδοξος Ἱερομάρτυς Πολύκαρπος, ὁ Ἀποστολικὸς Ἐπίσκοπος τῆς Σμύρνης, προσέλαβε καὶ διετήρησεν ἕκτοτε τὸν τίτλον τοῦ «Πατρός», μεταδούς αὐτόν καὶ εἰς πάντας τοὺς μεταγενεστέρους αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικοὺς ἀνδρας, οἵτινες ἐπὶ τῶν ἰχνῶν αὐτοῦ, ζηλώσαντες νὰ βαδίσωσι καὶ δι' ἰδρώτων καὶ αἱμάτων τὴν Ἀποστολικὴν Παράδοσιν καθαρὰν, ἀλώβητον καὶ ἀπαρασάλευτον, εἰς τοὺς ἐπιγενομένους, μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, νὰ παραδώσωσιν, εἶναι γνωστοί, ὡς «οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας». Ἴδου διατί, μέχρι σήμερον, ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία κατακλείει καὶ σφραγίζει ἀπάσας τὰς σωτηριώδεις Αὐτῆς Τελετὰς καὶ ἀγιαστικὰς Ἀκολουθίας, — μᾶς ἐδίδαξαν δὲ καὶ αἱ Μητέρες μας, νὰ κλείωμεν καὶ ἡμεῖς ἕκαστος τὰς ἰδιωτικὰς μας προσευχὰς — διὰ τοῦ συνδόντος τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ αἰώνιον Μέλλον τῆς Ἐκκλησίας. «Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς». Ἀμήν.

Ἀρχιμ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ Πτ. Θ.Φ.

Διευθυντῆς Ὁρησκ. Ὑπ. Γ.Ε.Α.

44. Μαρτ. Πολ. VII, 3.

45. Λουκ. 23,46.

46. Μαρτ. Πολ. XIV, 1-3.

47. Μαρτ. Πολ. XVI, 3.

48. Μαρτ. Πολ. XIV, 3.

49. Μαρτ. Πολ. XII, 2.

50. Πράξ. 11,26.

51. Πράξ. 11,26.

Μία ἀνάμνησις.

Ἐν τῷ πλαίσῳ τῆς παγκοσμίου πρὸς τοῦτο ἀναμνηστικῆς ἐκδηλώσεως, ἐγένετο τὴν 22αν παρελθόντος μηνὸς εἰς Ἀθήνας τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον τῶν 6 ἑκατομμυρίων Ἰσραηλιτῶν, οἵτινες ἐφρονεθῆσαν ὑπὸ τῶν Ναζιστῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου. Εἰς τὴν σχετικὴν συγκέντρωσιν, ἣτις ἐπραγματοποιήθη εἰς τὸ θέατρον Μουσούρη, οἱ Ἕλληνες Ἰσραηλιταὶ παρέδωκαν εἰς τὸν παραντάντα Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομον, ὅστις τότε προήδρευε τῆς Ε.Ο.Χ.Α., ἣτις τόσον συνέβαλε διὰ τὴν περίθαλψιν Ἰσραηλιτικῶν οἰκογενειῶν, ἀναμνηστικῆν περιγρηγῆν εἰς ἐνδείξιν ἐδγνωμοσύνης διὰ τὴν δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Κατοχήν πρὸς διάσωσιν τῶν καταδικωμένων Ἰσραηλιτῶν. Ὁ Μακαριώτατος ἐν τέλει ἀπήθυνε λόγους παρηγορίας καὶ ἐλπίδος δι' ἐν καλύτερον μέλλον. Ἐδόθη οὕτω ἀφορμὴ ἵνα ἀναμνησθῶν μεθ' ὑπερηφανείας ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὅτι ἡ χώρα των καὶ ἡ Ἐκκλησία των εἰς πᾶσαν ἐκφανσιν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ ιδεώδους ἔχουν πρωτοπορίαν ἀπτήν καὶ ὅλων διακρινόμενῃν. Διότι εἶναι γνωστόν, ὅτι οὐδαμοῦ τοῦ κόσμου ἀπεδείχθη τοιαύτη ἐνεργὸς στοργὴ πρὸς τοὺς Ἰσραηλιτάς ὡς εἰς τὴν μετ' αὐτῶν πάσχουσαν τότε μαρτυρικῶς Ἑλλάδα καὶ οὐδεμία Ἐκκλησία ἐφανερώσεν τόσον ἐμπρακτον ἐνδιαφέρον δι' αὐτὴ ὅσον Ἑλληνική.

Ἡ «Ὁρθόδοξος Ρουμανικὴ Ἐκκλησία».

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ὁρθόδοξου βιβλικοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ ἰνστιτούτου τοῦ Βουκουρεστίου ἔκδοσις τοῦ ἐξ 96 σελίδων εἰκονογραφημένου βιβλίου «Ἡ Ὁρθόδοξος Ρουμανικὴ Ἐκκλησία» εἶναι λίαν ἐνδιαφέρονσα, διότι καθιστᾷ εἰς ἡμᾶς γνωστὰς πολλὰς πτυχὰς τῆς ζωῆς τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸν ἀναγνώστην τοῦ βιβλίου τούτου ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἐμποιεῖ ἡ ἐν Ρουμανίᾳ θαλερότης τῶν θεολογικῶν σπουδῶν, τοῦ μοναχικοῦ βίου, τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, τοῦ κηρυκτικοῦ καὶ κατηχητικοῦ ἔργου, τῶν κοινωφελῶν ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων, τῆς ἐκδοτικῆς προσπαθείας κ.τ.τ.

Ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι πάντα ταῦτα ἐπιτελοῦνται ἐν χώρᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐπικρατεῖ ὁ καταδιώξας τὴν Ἐκκλησίαν κομμουνισμὸς, καθίσταται φανερόν, ὅτι, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει ἀπαράμιλλον δυναμισμόν, ἕνεκα τοῦ ὁποίου αὕτη «πολεμουμένη νικᾷ ἐπιβουλενομένη περιγίνεται, ὑβριζομένη λαμπροτέρα καθίσταται, χειμάζεται, ἀλλὰ νανάγιον οὐχ ὑπομένει· παλαίει, ἀλλ' οὐχ ἡττᾶται».

«Ἐνδεδειγμένους προασπιστάς».

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς ὅσα ἐγράψαμεν εἰς προηγούμενα φύλλα τῆς «Ἐκκλησίας» περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ διορισμοῦ τῶν θεολόγων ὡς ἐπιμελητῶν τῶν βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων,

τὸ «Βῆμα» ἀξιεπαίνως ἐδημοσίευσεν τὸ ἐξῆς σχόλιον: «Τὸ Ὑπουργεῖον Προεδρίας Κυβερνήσεως θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσῃ ἐμμενῶς τὴν πρότασιν τῆς Ἱ. Συνόδου ὅπως τροποποιηθῇ ὁ ἰσχύων νόμος, ὥστε νὰ δύνανται νὰ διορίζονται ὡς ἐπιμεληταὶ τῶν βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἀδιόριστοι θεολόγοι. Διότι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀδιόριστων θὰ περιορισθῇ ἐν τινι μέτρῳ, ἀλλὰ καὶ αἱ βυζαντινὰ ἀρχαιοτήτες θὰ εὔρουν τοὺς ἐνδεδειγμένους προασπιστάς των. Ὅχι ἀπλῶς ὡς φύλακας, ἀλλὰ καὶ ὡς θεολόγους, ἡ μόρφωσις τῶν ὁποίων δὲν εἶναι ἀσχετος πρὸς τὰς ἀρχαιότητας αὐτὰς τὰς τόσον συνδεδεμένης μετὰ τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν ἱστορίαν. Οἱ θεολόγοι ἐπιμεληταὶ θὰ ἐξυπηρετοῦν ἰδίως τοὺς ξένους ἐπισκέπτας, κατατοπίζοντες αὐτοὺς οὐχὶ ἐκ τοῦ προχείρου, ἀλλὰ ἐμπειριστατομένους ἐπὶ τῆς σημασίας τῶν βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων, τὰς ὁποίας θὰ ἐπισκέπτονται».

Ἔως πότε ἡ ἀδιαφορία;

Κατὰ προσφάτους εἰδήσεις, αἱ ἀλβανικαὶ ἀρχαὶ ἤρχισαν ν' ἀφαιροῦν τὰς ἱερὰς εἰκόνας βυζαντινῆς τέχνης ἀπὸ τοὺς ναοὺς τῆς Βορείου Ἠπείρου, μετὰ τὴν δικαιολογίαν ὅτι θὰ τὰς συγκεντρώσων εἰς Βυζαντινὸν Μουσεῖον. Σχολιάζουσα τὸ γεγονός τοῦτο, ἔγκριτος ἐφημερὶς τῶν Ἀθηνῶν παρατηρεῖ: «Δὲν γνωρίζομεν ἐὰν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὑπάρχει ἄλλος ὄρος διὰ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτό, ἀλλ' ὁ ὄρος πλιάτσικο εἶναι ἀλβανικὸς καὶ ὁ μόνος ἀνταποκρινόμενος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τὰς προθέσεις των καὶ τὴν πραγματικότητα».

Δυστηχῶς ὅμως δὲν πρόκειται περὶ ἀπλῆς λεηλασίας, οὔτε τὸ γεγονός αὐτὸ ἔχει ἀπομεμονωμένην σημασίαν. Συνδέεται καὶ τοῦτο πρὸς μίαν γενικωτέραν συστηματικὴν ἐπιδίωξιν, τὴν ὁποίαν τὰ βαλκανικὰ ἐρυθρὰ καθεστῶτα, διεπόμενα ἀπὸ ἄκρατον καὶ ἀήθη εἰς τὰς ἐκδηλώσεις των ἐθνικισμόν — παρὰ τὰς περὶ παγκοσμιότητος γνωστὰς ἰδέας τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας — παρουσιάζουν ἀπὸ κοινοῦ. Εἶναι αὕτη νὰ προβάλλουν εἰς τὴν διεθνή κοινὴν γνώμην τὸ ψεῦδος ὅτι τὰ ἀριστουργήματα τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὸν βαλκανικὸν χώρον, εἶναι προϊόντα ὄχι ἑλληνικά, ἀλλὰ τῶν ἰδικῶν των λαῶν. Προσφάτως μάλιστα, τὸ γνωστὸν ἀμερικανικὸν περιοδικὸν «Life» εἶχεν εἰς τὸ ἐξώφυλλον του μίαν ἐθαμβωτικὴν βυζαντινὴν νωπογραφίαν ἐξεικονίζουσαν τὴν Θεοτόκον, μετὰ τὴν πληροφορίαν ὅτι... ἐπρόκειτο περὶ ἔργου τῆς ἐθνικῆς τέχνης ἐνός ἐκ τῶν λαῶν τούτων. Ἡ Ἑλλάς, ὡς Πολιτεία καὶ ὡς Ἐκκλησία, πρέπει νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ ἀπογυμνωθῇ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ παγκοσμίου κοινοῦ ἢ κακόβουλος αὐτῇ ἐπιδίωξις.

Ὁ πνευματικὸς παράγων.

Ὁ Ὑπουργὸς Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γρηγόριος Κασιμάτης εἰς ἕν πρόσφατον δημοσίευσμά του ἀναφέρει, ὅτι ὁ Καθηγητὴς Bochenski διευθυντὴς τοῦ ἐν Φρειβούργῳ Ἰνστιτούτου διὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἐδρώτην, ὑπολογίζει ὅτι σήμερον

ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωσις διαθέτει 2000 καθηγητὰς τῆς Φιλοσοφίας, ἐξ ὧν 100 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Μόσχας. Καὶ ἀποτέλεσμα τούτου εἶναι ὄχι μόνον, ὅπως συνήθως νομίζεται, ἡ προστασία τῶν ιδεολογικῶν βάσεων τοῦ καθεστώτος, ἀλλ' ἡ δημιουργία ἐνὸς πνευματικοῦ μετώπου, ποῦ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ δημιουργήσῃ δυσκολίας εἰς τοὺς διανοουμένους τῆς Δύσεως».

Αἱ διαπιστώσεις αὗται ὁδηγοῦν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐὰν εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ ὀλιστικοῦ κομμουνισμοῦ ἐκτιμᾶται τόσον πολὺ ὁ Πνευματικὸς παράγων, πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ γίνεται τοῦτο εἰς τὸν ἐλεύθερον κόσμον, ὅστις ιδεολογικῶς καὶ κοσμοθεωριακῶς πρέπει, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, νὰ εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κομμουνιστικὴν ἐπιβουλὴν. Ἡ ἀντιμετώπισις αὕτη θὰ εἶναι νικηφόρος, ὅταν ὁ ἐλεύθερος κόσμος δὲν περιορισθῇ εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλ' ἐκκολάψῃ ὀλόκληρον τὸν πνευματικὸν δυναμισμὸν του καὶ ἀντιπαρατάξῃ στρατιώτας φιλοσοφικῶς καὶ θεωρητικῶς κατηρητισμένους, οἵτινες θὰ εἶναι εἰς θέσιν οὐ μόνον νὰ ἐκτιμῶσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ κηρύξωσιν τὰ ιδεώδη ἐπὶ τῶν ὁποίων θεμελιούται ὁ ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς τῆς Δύσεως.

«Διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἀπανθρώπευσις».

Συμφώνως πρὸς προσφάτους στατιστικὰς, γενομένας ὑπὸ ξένων ἐπιστημονικῶν ἰνστιτούτων καὶ παρουσιασθείσας ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τοῦ ἐκλεκτοῦ δημοσιογράφου κ. Θ. Παπακωνσταντίνου, ἡ σύγχρονος νεολαία δὲν εἶναι ὀλιγώτερον «ταλαντοῦχος» ἀπὸ ὅτι ἦσαν οἱ πρὸ δεκαπενταετίας καὶ εἰκοσιπενταετίας νέοι, ἀλλ' ὅτι ἡ νοημοσύνη τῆς ἔχει λάβει πρακτικωτέραν τροπὴν καὶ ὅτι τὰ κόρια γνωρίσματα τοῦ χαρακτήρος τῆς εἶναι ὁ ρεαλισμὸς, ἡ μέριμνα διὰ τὴν προσωπικὴν ἐξασφάλισιν, ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀρέσεως, ὁ ἀτομικισμὸς, τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν τεχνικὴν καὶ κάποια παθητικότης.

Ἐκ τῶν διαπιστώσεων τούτων συνάγεται ἡ ἀνάγκη τῆς προσπάθειας, ὅπως ἡ ἐκπαίδευσις, ἥτις προσαρμόζεται πρὸς τὰς νέας ροπὰς καὶ ἰκανότητας τῶν νέων, μὴ ἀπολέσῃ τὸν γνήσιον ἀνθρωπιστικὸν τῆς χαρακτῆρα. «Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος διατρέχει τὸν κίνδυνον, λόγῳ τῆς ἁλματώδους ἀναπτύξεως τῆς τεχνικῆς, νὰ ὑποστῇ «ἀπανθρώπευσιν», δηλαδὴ ἀπ' ἐνὸς νὰ καταληφθῇ ἀπὸ καταλυτικὰ συμπλέγματα κατωτερότητος καὶ ἀπ' ἑτέρον νὰ χάσῃ τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὰς ἀνθρωπίνους σχέσεις. Ἡ ἐκπαίδευσις ὀφείλει νὰ μὴ ἀντιταχθῇ εἰς τὰς νέας ροπὰς, ἀλλὰ δι'

αὐτῶν νὰ ὁδηγήσῃ πάλιν τὴν νεότητα πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἀξίας». Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ αὐτό, πρέπει ἡ ἐκπαίδευσις νὰ διαποτίζεται ὑπὸ τοῦ ἑλληνορθόδοξου πνεύματος, τὸ ὁποῖον, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχομεν τονίσει, θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ὡς τὴν κορυφαίαν ἐπὶ γῆς ἀξίαν.

Ἐπὶ τῇ τριακονταετηρίδι.

Ὁ πρόσφατος εορτασμὸς τῆς τριακονταετηρίδος τῆς «Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ἐνώσεως» (ΧΦΕ) εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι ἀνοῦσα εἶναι ἡ πνευματικὴ πορεία τοῦ Ἔθνους μας.

Ἡ ἐν τῇ πατρίδι μας ὑπαρξίς πολλῶν ἑκατοντάδων σπουδαστῶν πασῶν τῶν εἰδικότητων, οἵτινες ἐν ταῖς ἀνωτάταις σχολαῖς ὁμολογοῦν τὸν Χριστόν, διακηρύττουν τὸν ζωντανὸν σύνδεσμόν των μετὰ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ ἐκδηλώνουν ἐμπρόκτως τὰς χριστιανικὰς των πεποιθήσεις εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον ἐλπιδοφόρα γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους μας κατὰ τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται ὀλοφύχως, ὅπως ἡ ΧΦΕ συνεχίσῃ ἐτι θαλερωτέρα τὴν λαμπρὰν πορείαν τῆς ὑπὸ τὰς εὐλογίας καὶ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα ἀποκτήσῃ ὁ τόπος μας χιλιάδας ἐπιστημόνων, ἐμπορομένων ὑπὸ τοῦ γνήσιου ἑλληνορθόδοξου πνεύματος.

Ἀπαράδεκτοι ἀπόψεις.

Βεβαίως ἡ συνήθεια τῶν ἐφημερίδων νὰ παρουσιάζωσιν ἐπίκαιρον θρησκευτικὴν ἔλην κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν μεγάλων εορτῶν εἶναι κατὰ πάντα ὠφέλιμος καὶ ἀξιεπίαινος. Ἀλλ' ἐνίοτε ὑπεισέρχονται εἰς τὰ δημοσιεύματα ταῦτα καὶ ἀπόψεις τινές, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὅλως παράλογοι. Οὕτω κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα ἐγένετο εἰς τὸ «Βῆμα» λόγος περὶ τοῦ «θρησκευτικοῦ μύθου ποῦ εἶχε συλληφθῇ δύο χιλιάδες χρόνια πρὶν καὶ ποῦ διαμορφώθηκε σύμφωνα μετὰ τότε, ἢ τὰ τότε καὶ ἀμέσως ὕστερα, ψυχοπνευματικὰ δεδομένα».

Αἱ φράσεις αὗται εἶναι ὅλως ἀπαράδεκτοι, διότι δὲν βλέπουν τὸν Χριστιανισμὸν ὡς δημιουργημὰ τῆς Θείας ἀποκαλύψεως καὶ τῆς ἀπολυτρωτικῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἐξηγοῦν τοῦτον γενετικῶς ὡς σύλληψιν καὶ διαμόρφωσιν σύμφωνα πρὸς τὰ ψυχοπνευματικὰ δεδομένα τοῦ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντός του. Ἀλλ' ἂν τοῦτο ἦτο ἀληθές, διατὶ ὁ Χριστιανισμὸς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπέβη «Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρία»;

Τὸ αἰσθητικὸν καὶ τὸ αἰσθησιακὸν στοιχεῖον.

Ἡ κατὰ καιροὺς τοισθεῖσα ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης ἀλήθεια περὶ τοῦ ὅτι εἰς τὰ ἔργα τῆς τέχνης τὰ αἰσθητικὰ κριτήρια νοθεύονται ὑπὸ τῶν αἰσθησιακῶν ἐτονίσθη προσφάτως καὶ ὑπὸ τοῦ χρονογράφου κ. Δημ. Ψαθά, ὅστις πᾶν ἄλλο ἢ ὡς πουριτανὸς θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ. Ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἀηθικούς ταινίας, διακηρύσσει μετ' ἀξιεπαίνου παρρησίας: «Τέχνη δὲν ὑπάρχει, οὔτε μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ μὲ μιά ταινία μὲ ρεαλιστικὰ σκηνὰς ἐρωτικές... Ὅ,τι-δήποτε ἄλλο μπορεῖ νὰ λέμε, συνεπῶς γιὰ μιά τέτοια ταινία ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι μπορεῖ νὰ ἐξυπηρετῇ σκοποὺς καλλιτεχνικούς. Καὶ τοῦτο γιὰ τὴν τέχνην καὶ σὲ εἶναι δύο πράγματα, πὸν ἀποθούνται ἀμοιβαίᾳ, μόλις ἔλθουν σ' ἐπαφὴ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ πρώτη. Πῶς συμβαίνει αὐτό; Ἀπλούστατα τὸ καλλιτεχνικὸ αἰσθητικὸν σταματᾷ ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει ἡ σεξουαλικὴ ἀναταραχὴ, πὸν προκαλεῖ π ρ α κ τ ι κ ῆ θεώρησι τῶν ἀντικειμένων κ' ὄχι αἰ σ θ η τ ι κ ῆ... Ἄλλο ἢ αἰ σ θ η τ ι κ ῆ συγκρίσεις κ' ἄλλο ἢ αἰ σ θ η σ ι α κ ῆ. Ἡ πρώτη ἀνήκει εἰς τὴν τέχνην, ἡ δευτέρα εἰς τὴν πορνογραφίαν».

Ὡστε οὐδόλως πρέπει ἐν ὀνόματι τῆς Τέχνης νὰ δικαιολογῆται ἡ ἀσοδοσία πολλῶν σεναριογράφων ἢ θεατρικῶν συγγραφέων ἢ ἠθοποιῶν κ.τ.τ. Πρέπει ἐπὶ τέλος νὰ γίνῃ κατανοητόν, ὅτι πᾶσα καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωσις πρέπει νὰ μὴ ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν ὀργανικὴν ὀλότητα τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ἀλλὰ νὰ ἐντάσσεται ἁρμονικῶς ἐντὸς αὐτῆς καὶ νὰ προάγῃ αὐτήν.

Ἀνάγκη αὐτοπειθαρχίας.

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἠσχολήθη προσφάτως εἰδικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦ κινηματογράφου. Ὁ ἐπὶ τοῦ θέματος εισηγητὴς ἀκαδημαϊκὸς Λεντόκ (Le Duk) ἀνέλωσε μὲ πολὺ βάθος καὶ ἀκρίβειαν τὴν σχέσιν κινηματογράφου καὶ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἰδιαιτέρως ἐτόνισεν, ὅτι ὁ κινηματογράφος ἐπηρεάζει ἐντονώτατα οὐ μόνον τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνήλικας καὶ ὠρίμους ἀνθρώπους.

Ἀλλὰ πῶς ἢ ἐπίδρασις αὕτη θὰ εἶναι θετικὴ καὶ

οὐχὶ ἀρνητικὴ; Δὲν ἀρκεῖ ἡ λογοκρισία, ἀπαντᾷ ὁ Λεντόκ. «Θὰ πρέπει νὰ εὐχόμεθα νὰ δημιουργηθῇ μίᾳ αὐτοπειθαρχία, εἰς αὐτοσεβασμὸς ἐντὸς τοῦ σώματος τῶν κινηματογραφιστῶν. Τοιοῦτοτρόπως καὶ οὔτοι θὰ ἠδύνατο νὰ ἐργασθοῦν μὲ ἐλευθερίαν καὶ ἄνεσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ κινηματογράφος θὰ ἐξεπλήρωνε τὴν ἀποστολήν του, πλουτίζων πνευματικῶς τὸν ἀνθρώπον καὶ καθιστῶν αὐτὸν βαθύτερον».

Παράδοξος θεωρία.

Κατὰ τὸν κ. Σέσιλ Κίνγκ, πρόεδρον τῆς Διεθνούς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρίας, ὁ ὁποῖος ἐδημοσίευσε σχετικὸν ἄρθρον προσφάτως εἰς μεγάλην ἐφημερίδα τοῦ Λονδίνου, ὁ Τύπος πρέπει νὰ δίδῃ λεπτομερείας διὰ τὰ διάφορα διαπραττόμενα ἐγκλήματα, ὡς καὶ τὰ σκανδαλώδη ἠθικῆς φύσεως γεγονότα, διότι οὔτω τὸ κοινόν... οἰκοδομεῖται καὶ τὰ κρούσματα αὐτὰ γίνονται ὀλονὲν ὀλιγότερα! Ὡς ἦτο φυσικόν, ἡ παράδοξος αὕτη θεωρία ἤγειρε θύελλαν διαμαρτυριῶν ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων καὶ ἐτάφη ὑπὸ τὴν γενικὴν ἀποδοκιμασίαν. Διότι καὶ οἱ δυνάμενοι νὰ ἔχουν εἰδικῶς βαρύνουσαν γνώμην καὶ ἡ κοινὴ γνώμη γνωρίζουν ὅτι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἀληθεύει. Τὸ βορβορώδες ὕλικόν εἰς τὸν Τύπον μολύνει τὰς κοινωνίας καὶ συνετελεῖ εἰς τὴν ἐκλυσιν τῶν ἠθῶν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς ἐγκληματικότητος ὅσον ἐλάχισται ἄλλαι προϋποθέσεις.

«Συστηματικὴ ἐπιχείρησις».

Αἱ ἀποκαλοφθεῖσαι εἰς τὰ «Προ-πὸ» καταχρήσεις ἐξήγειραν τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἐδημοσίωσαν τὸ αἴτημα τῆς ἀσστηρᾶς τιμωρίας τῶν ἐνόχων.

Ἄλλ' ὡς ὀρθῶς ἐτονίσθη, δὲν εἶναι αὐτὸ ἀρκετόν. Τὰ τυχηρὰ παιγνίδια βλάπτουν ἀνεπανορθώτως τὴν νεολαίαν. Τὴν συνηθίζουν νὰ ἐπιζητῇ τὸ εὐκόλον κέρδος, ἀδιαφοροῦσα διὰ τὴν ἐργασίαν, ἢ ὅποια μόνη ἐξασφαλίζει τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀπαραίτητα καὶ ἀναγκαῖα μέσα.

Εἶναι λυπηρὸν τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ποδόσφαιρον «κατέστη συστηματικὴ ἐπιχείρησις μὲ ἀρχικὸν κεφάλαιον τὸν μισθὸν τῶν ἐργαζομένων καὶ πιόνια τοὺς παίκτης καὶ τὸ κοινόν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἀποστολική Διακονία. — Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας συνελθὼν τὴν 12-2-63, τὴν 4-3-63 τὴν 28-3-63 καὶ τὴν 9-5-63 ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομου, ἠσχολήθη καὶ ἔλαβεν ἀποφάσεις ἐπὶ διαφόρων ὑπηρεσιακῶν ζητημάτων ἀφορῶντων εἰς τὸν Ὀργανισμόν.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀνέθηκε εἰς τὰ Συνοδικὰ μέλη αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτας Σπάρτης καὶ Μονεμβασίας κ. Κυπριανόν, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτου, ὅπως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν ἀρμοδίων Διευθυντῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐπιληφῶσι τῆς μελέτης τῶν προβλημάτων καὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ, τῶν Κεντρικῶν Γραφείων, τοῦ Τυπογραφείου, τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τοῦ Οἴκου Φοιτηρίας καὶ τῆς Σχολῆς Διακονιστῶν.

Οἱ ὡς ἄνω Σεβ. Ἀρχιερεῖς κατόπιν πολλῶν συσκέψεων μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων ἐμελέτησαν τὰ διάφορα ζητήματα, ὅτινα ἀφοροῦν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν καὶ προέβησαν εἰς τὰς δευτέρας σχετικὰς εἰσηγήσεις ἐνώπιον τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου.

— Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος, ὡς Πρόεδρος τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὑπέγραψε σύμβασιν μετὰ τῷ Ἐργολάβου κ. Ἡλίας Ἡλιάδῃ, τελευταίον μειοδότην διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου ἐν Τήνῳ.

— Ἐν τῇ μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῆς Ἀποστ. Διακονίας συζητοῦνται τὰ μαθήματα τῆς Ἐθνικοθησκευτικῆς διαφωτίσεως τῶν μεταναστευόντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν νέων καὶ νεανίδων μέσῳ τῆς Δ.Ε.Μ.Ε.

Τὴν 13ην καὶ τὴν 15ην Μαρτίου ἐγένοντο δεξιώσεις 65 καὶ 35 νεανίδων ἀντιστοίχως, αἵτινες ἀνεχώρησαν δι' Αὐστραλίαν καὶ Ν. Ζηλανδίαν. Ὡμίλησεν ἐπικαίρως ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Παῦλος Πολυμερόπουλος, Δ/ντῆς παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ. Μετὰ τὴν ὁμίλιαν προσεφέρθησαν εἰς τὰς ὑποψηφίας μεταναστρίας ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τῆς Κ. Διαθήκης καὶ μία καλλιτεχνικὴ εἰκὼν τοῦ Κυρίου.

— Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐξεδόθησαν καὶ ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν τὰ κάτωθι βιβλία: α) Ὁ 31ος τόμος τῆς Βιβλιοθήκης Ἑλλήνων Πατέρων, περιέχων ἔργα τοῦ Μ. Ἀθανασίου, β) Ἡ Ἀκολουθία τῆς Θείας Μεταλήψεως, τιμὴ δραχ. 3, καὶ γ) Τὸ Μέγα Ἀπόδειπνον, τιμὴ δραχ. 3.

— Τὴν 17ην Μαρτίου καὶ ὥραν 6.30' μ.μ. ὡμίλησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐνώπιον πυκνοτάτου ἀκροατηρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Τιμόθεος. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβασμιώτατος ὡμίλησεν πρὸς τοὺς φοιτητὰς τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου.

— Ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου Φοιτητῶν καὶ Φοιτητριῶν ὡμίλησεν ὁ Ἁγιορείτης Μοναχὸς π. Θεόκλητος Διονυσιάτης περὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς μοναχικῆς πολιτείας.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ὀσιολογιώτατος Μοναχὸς παρεκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου καὶ ἀπήντη-

σεν εἰς τεθέντα ἐκ μέρους τῶν Φοιτητῶν σχετικὰ ἐρωτήματα.

— Τῇ 24ῃ Μαρτίου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐωρτάσθη ἡ ἐπέτειος τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς μετὰ πολλῆς λαμπρότητος. Εἰς τὴν ἑορτὴν παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος, οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Π. Τρεμπέλας καὶ Μ. Σιώτης, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Μπαρδᾶκος, οἱ Διευθυνταὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ πολλοὶ ἄλλοι Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

Πρὸς τὸ πολυπληθές ἀκροατήριον, μετὰ κατάλληλον εἰσηγήσιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὡμίλησεν ὁ Καθηγητὴς κ. Π. Τρεμπέλας, ἐκφράσας τὴν ἀπὸ θρησκευτικῆς καὶ ἔθνικῆς ἀπόψεως σπουδαιότητα τῆς ἑορτῆς τῆς 25ης Μαρτίου.

Ἀκολουθῶς ξένοι φοιτηταὶ ἐξ Αἰθιοπίας καὶ ἐκ Σερβίας κοταγόμενοι, τρόφιμοι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, ὡμίλησαν ἐπικαίρως ἐκδηλώσαντες τὰ αἰσθήματα ἀγάπης των πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Ἐν συνεχείᾳ ὡμίλησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παραμυθίας κ. Τίτος διαβιβάσας τὰς εὐχὰς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσόστομου καὶ ὑπογραμμίσας τὴν κατὰ τοὺς ἔθνικοὺς ἀγῶνας προσφορὰν τῆς Ἐκκλησίας.

Πολυμελὴς χορὸς ἐκ Φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Θεολόγου κ. Γ. Κασκαμπᾶ ἔψαλε ἐπικαίρως ἐκκλησιαστικὸν ὕμνον καὶ ἔθνικὰ ζῆματα.

— Ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς μαθητιώσης νεότητος ἐκυκλοφόρησεν εἰς 150.000 ἀντίτυπα τετρασέλιδον φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρὸς ἓνα καλλίτερον ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα». Τὸ φυλλάδιον τοῦτο διανεμήθη διὰ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν Ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰς τὰ Σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸ διαρρεῦσαν 15θήμερον εἶχεν ἐπανειλημμένας συνεργασίας μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἑορτασμοῦ, τῶν παρ' αὐτῷ Θεοφ. Βοηθῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν Διευθυντῶν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν. Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐχοροστάτησε: Τῇ 17ῃ Ἀπριλίου ἐπισήμην Δοξολογίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος «Ἄξιον Ἔστιν» τῆς μεταφερθεῖσης ἐξ Ἁγίου Ὁρους. Τὰ τῆς ὑποδοχῆς καὶ τῶν λοιπῶν τελετῶν ἀναγράφονται λεπτομερῶς εἰς ἄλλας στήλας τοῦ παρόντος.

— Τῇ 19ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐτέλεσε τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ζωοδόχου Πηγῆς (Ἀκαδημίας) συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, Κορπάθου κ. Ἀποστόλου καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, συλλειτουργούντων Πατέρων τῆς Ἀγιορείτικῆς Ἀντιπροσωπείας.

— Τῇ 21ῃ Ἀπριλίου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ ἐτέλεσε πανηγυρικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἑορτῶν τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, συλλειτουργούντων Πατέρων τῆς Ἀγιορείτικῆς Ἀντιπροσωπείας.

— Προέστη ὡσαύτως τὴν 23ην ἀρχιερατικῆς λειτουργίας ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναὸν Ἁγίου Γεωργίου Καρύστου.

— Τῆ 24ῃ ἐτέλεσε πανηγυρικὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἑορτῶν τῆς Χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐν Ἀθήναις.

— Τῆ 28ῃ ἐτέλεσε τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως.

Παρέστη: Τῆ 17ῃ Ἀπριλίου κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας Ἄξιόν Ἔστιν. Αὐθημερὸν ὑπεδέχθη τὴν Ἱερὰν Εἰκόνα εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ.

— Τῆ 18ῃ εἰς δεξίωσιν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων πρὸς τιμὴν τῆς Ἁγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας.

— Τῆ 19ῃ εἰς δεξίωσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπάθου κ. Ἀποστόλου, δοθεῖσαν ἐν τῇ αἴθουσῃ τοῦ Ἑλληνοαμερικανοῦ Ἐπιμορφωτικοῦ Ἰνστιτούτου.

— Τῆ 20ῃ εἰς τελετὴν γενομένην ἐν τῷ Πενταγώνῳ πρὸς τιμὴν τῆς Ἁγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ παρέστη ὡσαύτως εἰς πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἐπὶ τῷ Ἑορτασμῷ τῆς Χιλιετηρίδος καὶ παρηκολούθησεν ὁμιλίαν τοῦ Καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Π. Μπρατσιώτου.

— Τῆ 21ῃ εἰς πανηγυρικὴν συγκέντρωσιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Αὐθημερὸν παρέστη εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου μεγάλου Ξενοδοχείου Χίλων.

— Τῆ 22ᾳ εἰς τὰ Ἀνάκτορα κατὰ τὴν τελετὴν ἐπιδόσεως εἰς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα τῆς προσκλήσεως ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὅρος, καθ' ἣν ὁ Μακαριώτατος παρουσίασεν εἰς τὸν Βασιλέα τὴν Πατριαρχικὴν Ἀντιπροσωπείαν καὶ τὴν Ἁγιορειτικὴν τοιαύτην.

Παρεκάθησεν εἰς γεύματα πρὸς τιμὴν τῆς Ἁγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας τῆ 20ῃ Ἀπριλίου, δοθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν, καὶ τῆ 21ῃ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης, δοθὲν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑορτασμοῦ.

Παρέθεσεν γεύμα τῆ 18ῃ Ἀπριλίου ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ Μεγάρῳ πρὸς τιμὴν τῆς Ἁγιορειτικῆς Ἀντιπροσωπείας.

Προήδρευσε συνεδριῶν: Τῆ 26ῃ καὶ τῆ 27ῃ τῆς Ἐπιτροπῆς Μελέτης τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

— Τῆ 29ῃ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

— Τῆ 30ῃ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἐδέχθη: Τῆ 25ῃ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανόν, Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντῖνον, Γρεβενῶν κ. Χρυσόστομον καὶ Ζακύνθου κ. Ἀλέξιον.

Τῆ 26ῃ τὸν κ. Frank Northam τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸν Καθηγητὴν κ. Ἰωαννίδην, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Δημητριάδος κ. Δαμασκηνόν, τὸν Ἐπίσκοπον τοῦ Ριπου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Δράμας κ. Φίλιππον, Μαρωनीας κ. Τιμόθεον, Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον καὶ Ναυπακτίας κ. Δαμασκηνόν.

— Τῆ 27ῃ τὸν Dr. Hasster Πρόεδρον τῶν Ἱερέων τῆς Σουηδίας καὶ Λουθηρανούς Ἱερεῖς, ἀντιπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀμβούργου.

— Τῆ 29ῃ Ἐπιτροπὴν Ἀσύλου Ἀγ. Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης καὶ τοῦ Ἐξωραϊστικοῦ Συλλόγου Ζωοδόχου Πηγῆς Βύρωνος.

* *

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἀπρίλιον ἐν Κυ-

ριακαῖς καὶ ἑορταῖς ἐχοροστάτησε, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς διαφόρους ἱεροὺς ναοὺς.

— Τῆ 1ῃ συνεσκέφθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς προγραμματισμοῦ τοῦ Γ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου.

— Τῆ 2ᾳ προήδρευσε συνεδριάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος ἐχοροστάτησε καὶ ἐλειτούργησεν εἰς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς.

— Τῆ 9ῃ ἐτέλεσε τὸν Ἁγιασμόν, παρουσίᾳ τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλίσσης Φρειδερίκης, ἐπὶ τῇ θεμελίωσει Προτύπου Κέντρου Προστασίας Ἀνηλίκων τοῦ «Καλοῦ Ποιμένου» εἰς τὰ Καμίνα Πειραιῶς.

— Τῆ 12ῃ (Μ. Παρασκευῇ) ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Μ. Ὁρῶν καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ ὠμίλησεν εἰς τὸν Ἅγιον Κωνσταντῖνον Πειραιῶς.

Τὸ ἑσπέρας ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἐπιταφίου εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Πειραιῶς.

— Τῆ 14ῃ (Κυριακῇ τοῦ Πάσχα) ἐλειτούργησε εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Πειραιῶς.

— Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἀγάπης, συνεχοροστάτησε εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἀθηνῶν ὁμοῦ μετὰ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομου καὶ τῶν Θεοφιλεστάτων Βοηθῶν Ἐπισκόπων Κερνίτσης κ. Χρυσόστομου καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος.

— Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τοῦ Πάσχα, τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Γρηγορίου, συνώδευσεν ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Χαλκίδα τὸ Τίμιον Εὐλὸν τοῦ Σταυροῦ, καὶ ὁμοῦ μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος συμμετέχε τῆς διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Χαλκίδος λιτανεύσεως Αὐτοῦ, ἐχοροστάτησε δὲ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν Ἀκολουθίαν τῆς Ἀγάπης καὶ ὠμίλησεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ὅπου καὶ ἐτέθη εἰς προσκύνησιν τὸ Τίμιον Εὐλὸν.

— Τῆ 18ῃ συμμετέχε, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομου, τῆς γενομένης ὑποδοχῆς ἐν Ἀθήναις τῆς Ἱερᾶς καὶ θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Θεοτόκου «Ἄξιόν ἔστι» τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καθὼς καὶ τινων ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῆς Χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐν Ἀθήναις.

— Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Προκοπίου, τοῦ καὶ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, προέστη τῆς ἐν Πειραιεὶ λιτανεύσεως τοῦ Τιμίου Εὐλοῦ τοῦ Σταυροῦ, μεταφερθέντος ἐκ Χαλκίδος, καὶ ἀκολουθῶς ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ Μητροπολιτικὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔνθα ἐτέθη εἰς προσκύνησιν τὸ Τίμιον Εὐλὸν.

— Τῆ 22ᾳ συνεσκέφθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς προγραμματισμοῦ τοῦ Γ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου.

— Τῆ 22ᾳ κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Νέου Ψυχικοῦ, τῇ δὲ ἐπομένῃ ἐχοροστάτησε, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς τὸν αὐτὸν πανηγυρίζοντα ἱερὸν ναὸν καὶ προέστη τῆς λιτανεύσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας.

— Τῆ 24ῃ, ὁμοῦ μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου, Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, Καρπάθου κ. Ἀποστόλου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ καὶ Θήρας κ. Γαβριήλ, καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ Ἐπιστασίας τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὡς καὶ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γερασίμου Κονιδάρη καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ἐγπουργείου Παιδείας κ. Χρήστου Σολομωνίδη, συνώδευσεν, ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Ἅγιον Ὄρος, τὴν διὰ τοῦ Β. πλοίου «Πυρπολητής» ἐπανακομισθεῖσαν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἱερὰν καὶ θαυματουργὸν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος «Ἄξιόν ἐστι», καὶ τῆ ἐπομένη προέπεμψεν αὐτήν, μετὰ τῶν ὡς ἄνω, ἐκ τῆς Δάφνης τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἰς Καρυάς, ἀκολουθῶν δὲ μετέβη, μετὰ τῶν διαληφθέντων, εἰς τὴν Ἱερὰν Μοῦνην τῆς Μεγίστης Λαύρας, καὶ σὺν ἡμερὸν ἀνεχώρησεν ἐκκεῖθεν ἐπανελεῖσθαι τὴν ἐπομένην (26 Ἀπριλίου) εἰς Ἀθήνας.

* *

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτισης κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Ἀπρίλιον, ἐχοροστάτησε καὶ ὠμίλησε κατὰ τὰς ἀκολουθίας τοῦ Νυμφίου, ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν.

Τῆ 10ῃ Ἀπριλίου μεταβὰς εἰς τὰ Β. Ἀνάκτορα Ἀθηνῶν ὤρκεισεν ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἐγπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Κ. Παπακωνσταντίνου τὸν κ. Ἡλ. Γλυκοφρύδη ὡς Σύμβουλον Ἐπικρατείας.

Τῆ 12ῃ Ἀπριλίου, Μεγάλῃ Παρασκευῇ, κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ὁρῶν καὶ τοῦ Ἐσπερινοῦ ἐχοροστάτησεν καὶ ὠμίλησεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καρύκη.

Τῆ 14ῃ Ἀπριλίου, Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, ὠμίλησεν ἐπικαίρως εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ διένειμε πασχάλια φᾶ εἰς τοὺς παρευρεθέντας ἀκροατὰς τοῦ θεοῦ κηρύγματος.

Τῆ 25 Ἀπριλίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τὴν ἐτησίαν τελετὴν καταθέσεως στεφάνων εἰς τοὺς συμβολικοὺς τάφους, τοῦ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως Μνημείου τῶν ἐν Ἑλλάδι πεσόντων Αὐστραλῶν, Βρετανῶν καὶ Νεοζηλανδῶν.

Τῆ αὐτῇ παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν πανηγυρικὴν συγκέντρωσιν ἀπονομῆς τῶν βραβεύσεων τῶν προκηρυχθέντων διαγωνισμῶν ἐπὶ θεμάτων σχετικῶν μὲ τὴν σύνδεσιν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος.

Τῆ 29 Ἀπριλίου προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

* *

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς διαφόρους Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Τῆ 1ῃ Ἀπριλίου προήδρευσε τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἐκκλησ. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

— Τῆ 2ᾳ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐκπροσωπῶν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμόν τῶν ἐγκαινίων τῆς Ἰδρυθείσης Τραπεζῆς Ἐπενδύσεων.

— Τῆ 7ῃ Ἀπριλίου, Κυριακῇ τῶν Βαΐων, ἐχοροστάτησε καὶ ὠμίλησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγ. Ἀρτεμίου Γούβας.

Τῆ ἰδίᾳ ἑοπέρα κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Νυμφίου ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Κοιμήσεως Θεοτόκου Π. Φαλήρου.

— Τῆ 8ῃ τοῦ ἰδίου μηνός, κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Νυμφίου ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ταξιαρχῶν, Πύλης Ἀγορᾶς.

— Τῆ 9ῃ τοῦ ἰδίου μηνός κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Νυμφίου ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγ. Κων/νου Ὁμονοίας.

— Τῆ 10ῃ τοῦ ἰδίου μηνός τετάρτη Ἑσπέρας, προέστη τῆς ἀκολουθίας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγ. Βαρβάρως Δάφνης.

— Τῆ 11ῃ τοῦ ἰδίου μηνός Μ. Πέμπτη, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγ. Ἰωάννου, ὁδοῦ Βουλιαγμένης.

Τῆ ἰδίᾳ Ἑσπέρα συμμετέσχεν εἰς τὴν Ἱ. Ἀκολουθίαν τῶν Ἁγ. Παθῶν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν.

— Τῆ 12ῃ τοῦ ἰδίου μηνός, Μ. Παρασκευῇ, προέστη τῆς ἀκολουθίας τῶν Μ. Ὁρῶν καὶ τοῦ Μ. Ἐσπερινοῦ τῆς Ἀποκαθηλώσεως, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Μεταμορφώσεως Σωτήρος Λεωφ. Συγγροῦ.

Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρα, Μ. Παρασκευῇ, ἀνέγνωσε τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Θεοκλήτου.

Τῆ αὐτῇ Ἑσπέρα συμμετέσχεν ἐν τῇ Ἱ. Ἀκολουθίᾳ καὶ περιφορᾷ τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν.

— Τῆ 13ῃ τοῦ ἰδίου μηνός ἐτέλεσε τὴν θ. Λειτουργίαν τοῦ Μ. Σαββάτου, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Προφ. Ἡλιοῦ, Παγκρατίου.

— Τῆ 14ῃ Ἀπριλίου, Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, συμμετέσχεν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴν Λειτουργίαν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν.

Τῆ αὐτῇ ἡμέρα κατὰ τὸν Ἐσπερινὸν τοῦ Πάσχα, τῆς Ἀγάπης ἀνέγνωσε τὴν περικοπὴν τοῦ Ἱ. Εὐαγγελίου ἀγγλιστί.

— Τῆ 15ῃ Ἀπριλίου ἀνεχώρησεν διὰ τοῦ πολεμικοῦ πλοίου «Ἀσπίς» εἰς Ἅγ. Ὄρος διὰ τιμητικὴν συνοδείαν τῆς ἐν Ἀθήναις κομισθείσης Ἱ. Εἰκόνας «Ἄξιόν ἔστιν» τῆ 17ῃ Ἀπριλίου.

— Τῆ 18ῃ Ἀπριλίου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησ. Ἀσύλου Ἁγ. Ἀνδρέου, Ν. Σμύρνης.

— Τῆ 29ῃ Ἀπριλίου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησ. Ἀσύλου Ἁγ. Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης.

— Τῆ 29ῃ Ἀπριλίου προήδρευσε τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἐκκλησ. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

Ἐορτὴ ὑπὲρ τῆς Ἀνακαινίσεως

τοῦ Ὁρθοδόξου Ναοῦ τῆς Κορέας.

Τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων, 7 Ἀπριλίου 1963, τὸ Διορθόδοξον Ἱεραποστολικὸν Κέντρον «Πορευθέντες» ὠργάνωσεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ» συγκινητικὴν ἑορτὴν ὑπὲρ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ ὀρθοδόξου ναοῦ τῆς Κορέας, τὸν ὅποιον ἀνήγειρεν εἰς τὴν Σεοῦλ τὸ 1953 τὸ Ἑλληνικὸν Ἐκστρατευτικὸν Σῶμα τῆς Κορέας πρὸς τιμὴν τῶν ἐκεῖ πεσόντων 120 Ἑλλήνων μαχητῶν. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ διοργανώθη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομου. Πρὸ τῆς συναυλίας ἔργων θρησκευτικῆς μουσικῆς, τὴν ὅποιαν ἐξετέλεσεν ἀρτίως ἡ μικτὴ μαθητικὴ χορωδία Πειραιῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς καθηγητριάς κ. Κούλας Καλλιγᾶ, ὁ διάκονος Ἀναστάσιος Γιαννουλάτος ἐξῆγε δι' ὀλίγων τοὺς δεσμοὺς αἵματος καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν πού συνδέουν τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν Νότιον Κορέαν. «Ἑλλάς στὰ κορεατικὰ σημαίνει, εἶπεν ὁ κ. Γιαννουλάτος, «χώρα τῆς Ἐλπίδος». Ἀσφαλῶς ἡ πατρίδα μας θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ χώρα Ἐλπίδος γιὰ πολλοὺς λαοὺς, ἂν συνειδητοποιήσῃ τὴν ἀξία τοῦ Ὁρθοδόξου θησαυροῦ πού κατέχει καί, βγάζοντάς τον ἀπὸ τὴν Τράπεζα τῶν Δισταγμῶν καὶ τῆς ἀκηνησίας, τὸν ἀξιοποιήσῃ, μὲ μιὰ σεμνὴ, σοβαρὴ

παρουσίασι τῆς Ὀρθοδοξίας στὶς σύγχρονες θρησκευτικὰς ἀναζητήσεις τῆς Οἰκουμένης». Ἀκολούθως ὠμίλησαν μὲ θερμὰ λόγια περὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ καθηγήτρια τῆς νεοελληνικῆς ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σεούλ κυρία Κερνάγκ Τσέ-Μπουντᾶ καὶ ὁ Κορεάτης τελειόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Παῦλος Κυόγκ-Χὸ Σούν.

Ἱερά Μητρόπολις Ἐδέσσης καὶ Πέλλης

Πρὸς

τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Ἐδέσσης

Ἐνταῦθα

Περιῆλθεν εἰς γνῶσιν ἡμῶν ὅτι, παρὰ τὰς σχετικὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις, ἀνήλικοι ἡλικίας κάτω τῶν 17 ἐτῶν εἰσέρχονται εἰς χώρους, εἰς οὓς εὐρίσκονται ἐγκατεστημένα τεχνικὰ παίγνια μὲ πλῆκτρα, λαμβάνοντες μέρος εἰς τὸ παίξιμον αὐτῶν. Τὸ τοιοῦτον καὶ τὰ ἦθη τῶν ἀνηλίκων διαφθείρει καὶ καθιστᾷ αὐτοὺς ἀντικείμενον ἀνθεθνικῶν ἐκμεταλλεύσεων ὑπὸ ὠρισμένων ἐπιτηδείων.

Τὰ παίγνια ταῦτα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 12923/59/61 καὶ ἀπὸ 13-1-58 ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατετάγησαν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τεχνικῶν παιγνίων, διὰ δὲ τοῦ Νόμου 625/1941 ἀπαγορεύεται εἰς ἀνηλίκους μὴ ἔχοντας συμπεπληρωμένον τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν εἰς τυχερὰ, τεχνικὰ καὶ μικτὰ παίγνια. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἰδίου νόμου ἡ ἡλικία ἐξακριβοῦται διὰ τῆς ἐπιδείξεως εἰς τὰ ἀσκοῦντα τὸν ἔλεγχον Ἀστυνομικὰ ὄργανα πιστοποιητικοῦ τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος. Τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα δεόν νὰ φέρωσιν ἐπικεκολλημένην καὶ σφραγισμένην παρ' Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς τὴν φωτογραφίαν τοῦ κατόχου. Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ αὐτοῦ ὡσαύτως Νόμου προβλέπεται ἡ ποινικὴ δίωξις τῶν Διευθυντῶν τῶν καταστημάτων τούτων, οἵτινες ἐπιτρέπουσιν τὴν συμμετοχὴν ἀνηλίκων κάτω τῶν 17 ἐτῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδ. δ' παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 258/1986 Ἀν. Νόμου «Περὶ τροποποιήσεως συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ παίγνιων διατάξεων». Ἐπὶ πλέον δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Δημοσίας Ἀσφαλείας δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ τὸ διοικητικὸν μέτρον τῆς προσωρινῆς ἐπὶ ἓνα μῆνα ἢ ὀριστικῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἀδείας λειτουργίας τοῦ κέντρου.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἀνηλίκων παρακαλοῦμεν θερμῶς, ὅπως προέλθετε εἰς τὴν ἐκδοσὶν ἀναλόγων διαταγῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων εἰς ἀπασαν τὴν περιφέρειαν τῆς καθ' ὑμᾶς Διοικήσεως.

Διάπυρος πρὸς Κύριον Εὐχέτης

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης.

Ἐπὶ τῇ ἐπετειῷ τῆς 25ης Μαρτίου ὅλα τὰ Σχολεῖα τῆς Λέσβου κατέθεσαν στεφάνους εἰς τὴν προτομὴν τοῦ μεγάλου ἐθνεγέρτου Ἱεράρχου Μητροπολίτου Οὐγροβλαχίας Ἰγνατίου τοῦ Λεσβίου. Μετὰ τὴν ἐπίσημον δοξολογίαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἰάκωβος ἐτέλεσε Τρισάγιον, παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ λαοῦ, πρὸ τῆς σοροῦ τοῦ αἰδίου Ἱεράρχου, ὁ δὲ Νομάρχης Λέσβου κατέθεσεν στέφανον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὴν ἐμπνευσμένην ὁμιλίαν τοῦ ὁ Σεβ. Μητρο-

πολίτης Μυτιλήνης ἐξῆρε τὸ τεράστιον ἐθνικὸν ἔργον καὶ τὴν συμβολὴν τοῦ μεγάλου ἀγωνιστοῦ Ἱεράρχου εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 21.

Ἱερά Μητρόπολις Τρίωνος καὶ Σταγῶν.

Πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τρίωνος καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου ὠργανώθη ἀπὸ 21-28 Ἀπριλίου 1963 Ἀντιχιλιαστικὴ Ἑβδομάς εἰς τὴν ἔδραν καὶ τὰ χωρία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἡ ἑποία ἐστέφη ὑπὸ μεγάλης ἐπιτυχίας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βόννης ὠμίλησεν ὁ ἐν αὐτῷ Καθηγητὴς τῆς Παλαιοκαθολικῆς Θεολογίας κ. Κιοῦππερς μὲ θέμα «Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὡς κέντρον τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς παράγων εἰς τὴν κίνησιν τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν».

— Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς πρόσφατον συνεδρίαν αὐτῆς ἠσχολήθη, πρὸς τοὺς ἄλλοις, περὶ τὰς ἐργασίας τῆς συνελθούσης ἐν Παρισίοις Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, περὶ τὰ πεπραγμένα τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς, περὶ τὸν ἑορτασμὸν τῆς Χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, περὶ τὴν συνερχομένην κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούνιον ἐν Κόβεντρῳ Ἀγγλίας Διεθνῆ Συνέλευσιν Χριστιανικῆς Νεολαίας καὶ περὶ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἐν Ταιζὲ τῆς Γαλλίας πατριαρχικοῦ ὀρθόδοξου μοναστικοῦ κέντρου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ὁ πρωθιερεὺς Βιτάλιος Μποροβόι, καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λένινγκραντ, διωρίσθη δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀντιπρόεδρος τοῦ Τμήματος ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, τοῦ ὁποίου πρόεδρος εἶναι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Γίαρσλάβ καὶ Ροστῶβ κ. Νικόδημος.

— Ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν ὅπως ἀποστείλῃ τὸ προσεχὲς φθινόπωρον ἀντιπροσωπεῖαν πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Λουθηρανικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σουηδίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατόπιν προσωπικῆς προσκλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ μετέβη εἰς Βελιγράδιον τὴν 17ην Ἀπριλίου ἐ.ξ. ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, ὁ ὁποῖος ἐφιλοξενήθη ἐπὶ ὀκταήμερον εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Μέγαρον. Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης κ. Βαρνάβας ἐγένετο δεκτὸς μὲ ἐξαιρετικὴν ἐγκαρδιότητα ἀπὸ τὸν Μακ. Πατριάρχην, τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς καὶ τὸν κλῆρον τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους ἐκπροσώπους τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκεῖ παραμονῆς του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Βαρνάβας ἐπεσκέφθη τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Βελιγραδίου, τὰς δύο Ἱερατικὰς Σχολὰς, τὸ Πατριαρχεῖον Πεκίου, Μονὰς, Ναοῦς, ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα, διάφορα μνημεῖα καὶ ἱστορικὰς περιοχὰς τοῦ Βελιγραδίου, συνελειτούργησε δὲ μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Γερμανοῦ καὶ κατὰ παράκλησιν του ἐχειροτόνησεν εἰς διάκονον ἓνα ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Πρεσρένης.

Κατὰ τὸ ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα, δοθὲν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον

χικόν Μέγαρον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησε ἐξαιρετικῶς θερμὴ ἀτμόσφαιρα, παρέστησαν, πλὴν τοῦ Πατριάρχου κ. Γερμανοῦ καὶ ὄλων τῶν ἀξιωματοῦχων τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὑπουργὸς Ἐργασκευμάτων τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας κ. Μόμα Μάρκοβιτς μετὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ ὑπουργείου του κ. Μίλογιε Ντίλπαριτς, ὁ τοπικὸς ὑπουργὸς Ἐργασκευμάτων τῆς Σερβίας κ. Ἰσα Γιobάνοβιτς, ὁ Ἕλλην ἐπιτετραμμένος κ. Πεσμαζόγλου καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Κατὰ τὰς ἀνταλλαγείσας δὲ θερμὰς προπόμεναι καὶ προσφωνήσεις ὑπεγραμμίσθησαν αἱ ἀδελφικαὶ σχέσεις τῶν δύο Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ λαῶν. Εἰς τὸν Μητροπολίτην Κίτρου κ. Βαρνάβαν ἀπεδόθησαν πολλαπλὰ τιμαί.

— Τὴν 25ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. συνήλθεν εἰς Βελιγράδιον ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ ἀσχοληθῆ μετὰ διάφορα σοβαρὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα.

— Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Σερβίας κ. Γερμανὸς καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κ. Χὰς ὑπέγραψαν τὴν 25 Ἀπριλίου 1963 νέαν σύμβασιν περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας. Διὰ τῆς νέας συμβάσεως αὐξάνονται αἱ συντάξεις τῶν κληρικῶν κατὰ 20%.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἰδρύονται «Λέσχαι ἀθέων» πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐντεινομένης δραστηριότητος ὠρισμένων χριστιανικῶν ομάδων. Ἡ ἡμερησί «Rabotnichesko Delo», ἐπίσημον ὄργανον τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Βουλγαρίας, ἐπιστᾶ τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς προπαγάνδας, καταδικάζουσα τὴν «ἀπουσίαν ἐνδιαφέροντος» καὶ τὴν «ἀδράνειαν» ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὠρισμένων μελῶν τοῦ κόμματος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Οἱ ὀρθόδοξοι, οἱ καθολικοὶ καὶ οἱ διαμαρτυρούμενοι τῆς Τσεχοσλοβακίας πρόκειται νὰ ἐορτάσουν τὴν 1100 ἐπέτειον τῆς ἐλεύσεως εἰς τὴν Μοραβίαν τῶν Θεσσαλονικέων ἀδελφῶν ἀγίου Κυρίλλου καὶ ἀγίου Μεθοδίου, οἱ ὅποιοι ἐκήρυξαν ἐκεῖ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ ἀγιος Κύριλλος ἐφεῦρε τὸ σλαβικὸν ἀλφάβητον καὶ μετέφρασε τὴν Βίβλον καὶ τὴν ἑλληνικὴν λειτουργίαν εἰς τὴν σλαβικὴν γλῶσσαν.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸ ρωμαιοκαθολικὸν ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν «Irenikon», τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται γαλλιστὶ ὑπὸ τῆς ἐν Σεβτόν τοῦ Βελγίου Μονῆς τῶν Βενεδικτίνων, ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 1 τεῦχος τοῦ 1963 εὐμενέστατον κριτικὸν σημεῖωμα περὶ τοῦ τιμητικοῦ τόμου ἐπὶ τῷ Ἰωβηλαίῳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου καὶ νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου. Ἐξαῖρον τὴν πολὺμορφον δρᾶσιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας, τὸ περιοδικὸν γράφει μετὰ ἄλλων τὰ ἐξῆς: «Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐδεὶς ἐνσάρκωνει καλῆτερον αὐτοῦ τὸ θρησκευτικὸν ἰδανικὸν τῆς πασχούσης καὶ μαρτυρικῆς πατρίδος, τὰς πληγὰς τῆς ὁποίας ἐπούλωνε διὰ τῆς βαθείας του πίστεως καὶ τῆς ὑποδειγματικῆς του ἀφοσιώσεως, διὰ τῶν ἐπιφελῶν μεσολαβήσεων του καὶ τοῦ προσωπικοῦ του γοήτρου»

— Ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τοῦ Πάσχα ἀπήλυθε ραδιοφωνικὸν μήνυμα πρὸς ἐλόκληρον τὸν κόσμον.

— Ὁ Πάπας ἱδρυσεν ἐπιτροπὴν ἐξ 28 καρδιναλίων διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ κανονικοῦ δικαίου μετὰ πρόεδρον τὸν καρδινάλιον Πέτρον Τσιριάτσι.

— Ὁ Πάπας ὠνόμασε πρόεδρον τῆς ποντιφικῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἱστορικῶν ἐπιστημῶν τὸν Μιχαὴλ Μακαρρόνε, καθηγητὴν τῆς ἱστορίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Λατερανοῦ.

— Ὁ πρίγκιψ Δὸν Χουὰν Κάρλος καὶ ἡ πριγκίπισσα Σοφία τῆς Ἑλλάδος ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ πριμᾶτου τῆς Ἰσπανίας καρδινάλιου Ντανιέλ.

— Τὴν 29ην Μαρτίου ὁ πριμᾶτος τῆς Οὐγγαρίας καρδινάλιος Μιντζέντου ἐώρτασε τὴν 71ην ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του.

— Τὴν 6ην Μαΐου ὁ ρωμαιοκαθολικὸς ἀρχιεπίσκοπος Μονάχου καρδινάλιος Ντέφνερ θὰ τελέσῃ τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου ναοῦ «Βασίλισσα τῶν Μαρτύρων», ὅστις ἀνηγέρθη πλησίον τῶν φυλακῶν τοῦ Πλοτζένσέ, ἐνθα εὔρον τὸν θάνατον πλείστα θύματα τῶν ναζιστῶν.

— Συνήλθεν ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἱεραρχία τῆς Γαλλίας, ἥτις συνεζήτησε θέματα τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου, σχολικὰ προβλήματα καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τῆς πείνης.

— Καθ' ἃ μεταδίδεται ἐκ Ρώμης, ἤρχισαν συζητήσεις μετὰ τῆς Ἁγίας Ἐδρας καὶ τοῦ κράτους τῆς Τυνησίας διὰ τὴν σύναψιν ἐπισήμων σχέσεων.

ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸ Δελτίον τῆς «Διεθνούς Ὑπηρεσίας Πληροφωριῶν» τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον συνεκροτήθη ἐν Mannheim τῆς Γερμανίας ἡ 41η τακτικὴ Σύνοδος τῆς ἐν Γερμανίᾳ Ἐκκλησίας τῶν Παλαιοκαθολικῶν. Τῆς Συνόδου μετέσχον 140 ἐκπρόσωποι, ἐν οἷς 45 ἱερεῖς καὶ 2 ἐπίσκοποι. Ἡ Σύνοδος ἠσχολήθη περὶ ζητήματα τῆς Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ περὶ τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν. Ὡσαύτως ἡ Σύνοδος καθιέρωσε γενικῶς τὴν εἰς τοὺς λαϊκοὺς μετάδοσιν τῆς Θ. Κοινωνίας ὑπὸ τὰς δύο μορφὰς τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου. Εἰς δύο δημοσίας ἀνακοινώσεις οἱ Καθηγηταὶ Dr. Küppers (Bonn) καὶ Dr. Maan (Utrecht) ὠμίλησαν περὶ τῶν σχέσεων τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ πρὸς τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος λόρδος Φίσερ εἶναι ὁ πρῶτος ἐκκλησιαστικὸς ἀνὴρ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη ἐσχάτως διευθυντὴς τῆς Βρετανικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας. Ἡ δρᾶσις τῆς ἐν λόγῳ ἑταιρείας εἶναι ἀξιόλογος· τῷ 1962 εἰς μόνον τὸ Λονδίνον ἐξεδόθησαν 5.123.000 τόμοι καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ξένας χώρας ἐντυπα 1.590 τόνων.

— Οἱ ἀγγλικανοὶ ἐπίσκοποι τῆς Οὐγκάντα διὰ σχετικῆς ἐγκυκλίου των ἔκαμαν ἑκκλησίαν πρὸς τὸ ποιμνιον αὐτῶν, ἵνα τοῦτο δεικνύη φιλικὰς διαθέσεις, ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς ἄλλας θρησκείας.

— Πᾶσαι αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκκλησίαι διεμαρτυρήθησαν διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Βουλῆς προτεινομένην νομοθεσίαν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ διευκολύνηται ἡ ἐνδοσις διαζυγίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ ναῷ ἁγίου Δημητρίου Νέας Ἑλβετίας, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ παραιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Μαΐου 1963.

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Ἀν. Νόμου 2280/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν χηρεύουσαν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Μαυραχάδων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα μας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν ὡς ἄνω ἐνορίαν.

Ἐν Καρδίτῃ τῇ 22ᾳ Ἀπριλίου 1963.

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἐπίσκοπος Κ ρ ι λ λ ο ς

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Κατόπιν προτάσεως τοῦ «Συμβουλίου Διακονίας» τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἐν Γερμανίᾳ ὁ ἐν τῷ ἰδρύματι διακονιστῶν τοῦ Neuendettelsau τῆς Βαυαρίας Dr. theol. Theodor Schober ἐξελέγη Πρόεδρος τοῦ Παγγερμανικοῦ ἔργου ἐκκλησιαστικῆς διακονίας. Οὕτως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1963 θὰ διευθύνῃ τὰς κεντρικὰς ὑπηρεσίας τῆς «Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ Ἔργου Βοηθείας» (Innere Mission und Hilfswerk) τῆς ἐν Γερμανίᾳ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Dr. Schober εἶναι διακεκριμένη ἐκκλησιαστικὴ προσωπικότης, γνωστὴ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν. Πρὸ πάντων διεκρίθη ὡς ὀργανωτὴς τῆς ἐργασίας τῶν διακονιστῶν, ὡς καθηγητὴς τῆς Augustana Hochschule, ὡς μέλος τοῦ «Συμβουλίου Διακονίας» καὶ τῆς «Συνδιασκέψεως Διακονίας» τῆς ἐν Βαυαρίᾳ Ἐκκλησίας καὶ ὡς μέλος τῆς Συνόδου τῆς ἐν Γερμανίᾳ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας. Ὡς σύνθημά του ἔχει τὸ νὰ ἀποδεικνύῃ ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς διακονικῆς δράσεώς της «ὅτι ὁ Χριστὸς ζῆ».

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 43 σπουδασταὶ ἐξ εἰκοσι διαφόρων κρατῶν, ἐκπροσωποῦντες δέκα διαφορετικὰς Ἐκκλησίας παρηκολούθησαν μαθήματα εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Ἰνστιτούτον ἐν Μπόσεῦ τῆς Ἑλβετίας. Δέκα τρεῖς δὲ ἐξ αὐτῶν πρόκειται νὰ διέλθουν κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ἐκ τῶν οἰκουμενικῶν κέντρων τῆς Εὐρώπης, ἐνθα θὰ συμπληρώσουν διὰ πρακτικῶν γνώσεων τὴν οἰκουμενικὴν των μόρφωσιν.

— Ἐν Νεοζηλανδίᾳ ἔγιναν προσφάτως ἐνωτικαὶ συζητήσεις μεταξὺ τῶν Πρεσβυτεριανῶν, Μεθοδιστῶν, Κογκρεγκασιοναλιστῶν καὶ ἄλλων ὁμολογιῶν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πολωνικὴ ἀρχαιολογικὴ ἀποστολή, ἡ ὁποία ἐργάζεται εἰς Φαρά τοῦ δυτικοῦ Αἰσσοῦν, ἀνήγγειλε τὴν εὕρεσιν ναοῦ τοῦ 7ου αἰῶνος, εὐρισκόμενου ὑπὸ τὰ ἐρείπια ἰσλαμικοῦ φρουρίου, κτισθέντος 1000 ἔτη βραδύτερον. Αἱ 123 βυζαντιναὶ καὶ κοπτικαὶ εἰκονογραφίαι τοῦ ναοῦ διατηροῦν ζωηρῶς τὰ χρώματά των, παριστάνουν δὲ τὸν Ἰησοῦν, τὴν Παναγίαν καὶ τὴν Ἁγίαν Οἰκογένειαν.

Ἱερά Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου 2200/1940, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν μίαν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱ. Ναῶν: 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Κάτω Σουλίου, 2) Κοιμήσεως Θεοτόκου Σταμάτας καὶ 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Συκαμίνου, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, πρὸς ἀνακήρυξιν των ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ 1ῃ Μαΐου 1963.

Ὁ Τοποτηρητὴς Πρωτοσύγκελλος

† Ἀρχιμ. Χρυσ. Πολιτόπουλος

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν: Δρχ. 50, 75, 100 ἔτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: Δρχ. 30 ἔτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, "Ὁς γίνῃ διδάχαμ.

Ἐόρτια Γράμματα.

Ὁ εορτασμός τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὁρους Γ' ἐν Ἀθήναις.

Θεοφ. Ἐπισκόπου Θανμακοῦ κ. Χρυσοστόμου, Ναϊκὰ τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (Συνέχεια).

Ἀρχιμ. Εὐθύμιου Ἐλευθεριάδου, "Ἅγιος Πολύκαρπος Ἐπίσκοπος Σμόρνης, «ὁ πατήρ τῶν χριστιανῶν».

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιῶ 1 (Μονὴ Πετράκη). Τηλ. 710.734.